

شماره انتشار : 20995
تاریخ روزنامه رسمي : 1396/01/21

شماره ابلاغ : 1042
تاریخ ابلاغ: 1396/01/16

قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (1400 – 1396)
مصوب 1395/12/14 با اصلاحات و الحاقات بعدی

ماده 1 - تعاریف و اختصارات

برنامه ششم : برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (1400 - 1396)
دستگاههای اجرائی : دستگاههای اجرائی موضوع ماده (5) قانون مدیریت خدمات کشوری با رعایت ماده (117) اصلاحی آن قانون مصوب 1386 و ماده (5) قانون محاسبات عمومی کشور
ایثارگران : ایثارگران موضوع قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران
بنیاد : بنیاد شهید و امور ایثارگران
سازمان : سازمان برنامه و بودجه کشور
بانک مرکزی : بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران
واحد عملیاتی : آن دسته از واحدهای سازمانی دستگاههای اجرائی که تولید، تأمین و ارائه محصول و خدمات اصلی و نهائی دستگاه اجرائی را به عهده دارند .

ماده 2 - موضوعات زیر مسائل محوری برنامه است . دولت موظف است طرحهای (پروژه های) مرتبط با آنها و همچنین مصوبات ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی صرفاً در حوزه های ذیل ذکر را در بودجه سالانه اعمال نماید .

الف - موضوعات خاص راهبردی در مورد آب و محیط زیست

ب - موضوعات خاص مکان محور در مورد توسعه سواحل مکران ، اروند و بازآفرینی بافتهای ناکارآمد شهری (حاشیه شهرها و بافتهای فرسوده) ، بافتهای تاریخی و مناطق روستایی

پ - موضوعات خاص بخش پیش روی اقتصاد در مورد معدن و صنایع معدنی ، کشاورزی ، گردشگری ، عبوری (ترانزیت) و حمل و نقل ریلی ، فناوری نوین ، توسعه و کاربست علم و فناوری و انرژی

ت - موضوعات خاص کلان فرابخشی در مورد بهبود محیط کسب و کار ، اشتغال ، فضای مجازی ، بهره وری تأمین منابع مالی برای اقتصاد کشور ، نظام عادلانه پرداخت و رفع تبعیض ، توانمندسازی محرومان و فقرا (با اولویت زنان سرپرست خانوار) ، بیمه های اجتماعی و ساماندهی و پایداری صندوق های بیمه ای و بازنشستگی و پیشگیری و کاهش آسیبهای اجتماعی و اجرای سند تحول بنیادین آموزش و پرورش ، فرهنگ عمومی و سبک زندگی ایرانی - اسلامی

ث - توسعه آمادگی دفاعی و امنیتی

بخش 1 . اقتصاد کلان

ماده 3 - به منظور دستیابی به رشد اقتصادی متوسط سالانه هشت درصد (8 %) و ضریب جینی (0 / 34) در سال پایانی برنامه ، اهداف کمی کلان و بخشهای اقتصادی به تفکیک جداول (1) ، (2) و (3) تعیین می شود :

جدول شماره (1) - تصویر شاخص های مهم اقتصاد کلان در برنامه ششم						
ردیف	نام شاخص	واحد اندازه گیری	سال پایه	1396	1400	متوسط در برنامه ششم (درصد)
1	تولید ناخالص داخلی	هزار میلیارد ریال به قیمت ثابت 1383	2095	2256	3078	(متوسط رشد سالانه) 8
2	تولید سرانه	میلیون ریال به ازای هر نفر به قیمت	26 / 1	27 / 8	36 / 1	(متوسط رشد سالانه)

6 / 7				ثابت 1383	
(متوسط رشد سالانه) 2 / 8	115	102	100	شاخص 100) = عوامل توليد (1395	3 بهره وري كل
(متوسط رشد سالانه) 21 / 4	1160	495	440	هزار مليارد ريال به قيمت ثابت ناخالص ثابت 1383	4 تشكيل سرمايه ثابت
(متوسط رشد سالانه) 5	1524	1263	1197	هزار مليارد ريال به قيمت ثابت 1383	5 هزينه هاي مصرفي كل
(متوسط رشد سالانه) 7/21	112739	47583	42150	مليون دلار	6 صادرات غير نفتي كالا و خدمات (بدون معيانات گازي)
(متوسط رشد سالانه) 16 / 9	152497	86557	69967	مليون دلار	7 واردات كل
(متوسط رشد سالانه) 17	28508	15604	13003	هزار مليارد ريال	8 نقدينگي ريال
(متوسط برنامه) 8 / 8	7 / 9	8 / 3	7 / 9	درصد	9 نرخ تورم
(متوسط برنامه) 10/ 2	8 / 6	12	12/ 6	درصد	10 نرخ بيكاري

- جدول شماره (2) : تصوير متغيرهاي اقتصادي بخش هاي اقتصادي در دوره
برنامه ششم (درصد)

شاخص ها	كشاورز	نفت	معدن	صنعد	آب وبرق	ساختار حمل و نقل و	ارتباطات	ساير خدمات	جمع
------------	--------	-----	------	------	------------	--------------------------	----------	---------------	-----

متوسط رشد سالانه ارزش افزوده (درصد)	8 / 0	7 / 0	8 / 8	9 / 3	9 / 0	7 / 5	8 / 3	19 / 4	5 / 8	0 / 8	انبارداري	9 گاز
متوسط رشدسالانه اشتغال (درصد)	3 / 9	2 / 1	6 / 4	6 / 3	7 / 6	7 / 3	0 / 5	5 / 9	3 / 4	9 / 3		
متوسط رشدسالانه سرمایه گذاري (درصد)	20 / 3	39 / 5	26 / 1	30 / 2	5 / 26	5 / 26	6 / 26	8 / 51	1 / 18	5 / 21		صنعت و معدن و 26
متوسط رشد سالانه بهره وري كل عوامل توليد (درصد)	3 / 2	1 / 8	2 / 4	2 / 0	8 / 0	8 / 2	1 / 2	5 / 6	8 / 0	8 / 2		

جدول شماره (3) : منابع مالي سالانه سرمایه گذاري برنامه ششم به تفكيك روش هاي مختلف تأمین - هزار ميليارد ريال					
متوسط برنامه ششم (درصد)	1395	1396	1400	سهم در برنامه ششم (درصد)	
تملك داراييهاي سرمایه اي	575	627	1470	996	12 / 9
تسهيلات بانكي براي سرمایه گذاري	1202	1430	2575	1900	24 / 7
صندوق توسعه ملي	362	379	928	714	9 / 3

بازار سرمایه	400	488	1481	956	12 / 4
شرکتها و مؤسسات دولتي و نهادهای عمومي غیردولتي	603	712	1231	957	12 / 4
آورده اشخاص	144	171	309	228	3 / 0
تأمین مالي و سرمایه گذاري خارجي	62	299	1575	1955	25 / 3
کل منابع تأمین مالي برنامه ششم	3349	4108	9569	7706	100

ماده 4 - جهت تأمین حداقل دو و هشت دهم (8 / 2) واحد درصد از رشد هشت درصد (8 %) اقتصاد از محل ارتقاي بهره وري کل عوامل تولید و همچنین رشد سرمایه گذاري به میزان متوسط سالانه بیست و يك و چهاردهم درصد (4 / 21 %) در طول سالهاي اجرائي برنامه ، کلیه دستگاههاي اجرائي با هماهنگي با دولت اقدامات زیر را به عمل آورند . مسؤولیت اجراء بر عهده دولت مي باشد :

الف - جهت گيري ها و سياست هاي لازم براي تجهيز منابع مالي مورد نیاز سرمایه گذاري از جمله تأمین منابع مالي خارجي تا متوسط سالانه سي ميليارد دلار از خطوط اعتباري بانکهاي خارجي در قالب تأمین مالي خارجي (فاینانس) خودگردان با اولویت تأمین مالي اسلامي ، پانزده ميليارد (15/ 000/ 000/ 000) دلار به شکل سرمایه گذاري مستقیم خارجي و بیست ميليارد (20/ 000/ 000/ 000) دلار قراردادهای مشارکتی خارجي

تبصره - استفاده دستگاههاي اجرائي از تسهیلات مالي خارجي با اولویت تأمین مالي اسلامي در طول اجرائي قانون برنامه ششم در قالب قوانين بودجه سنوايي مجاز است .

ب - محترم شمردن و حمايت از حقوق مالکیت و تولید ثروت و نگاه ارزشي به کار و ثروت آفريني از راههاي قانوني و مشروع و عدم مداخله در تصمیم گيري فعالان اقتصادي و تدوين نظام نگاه داري نوین در بخش دولتي همراه با ممنوعیت سرمایه گذاري جديد براي بخش دولتي در فعاليت هايي که بخش خصوصي در رقابت سالم با هزینه کمتر و کارايي بیشتر قادر به انجام آن مي باشد به نحوي که در پايان سال اول اجرائي قانون برنامه اقدامات لازم براي اجرائي اين حکم توسط دولت تصويب و ابلاغ گردد .

پ - اولویت اقتصادي در سياست خارجي کشور با هدف جذب دانش و نوآوری از کشورهای صاحب فناوري و توسعه بازارهاي صادراتي (کالايي و کشوري) خدمات فني و مهندسي و کالاهای ایرانی ، اعزام نيروي کار ، جذب اساتيد و متخصصان براي آموزش و انتقال فن و فناوري (تکنولوژي) براي نيروهاي ایرانی ، تلاش براي الحاق به سازمان تجارت جهاني براي جلوگیری از اعمال تبعیض هاي ناروا علیه صادرات ايران با رعایت مصالح کشور

ت - افزايش مهارت و تخصص نيروي کار به ویژه فارغ التحصيلان دبیرستان ها ، هنرستان ها تا مقطع کارشناسي دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالي با ارائه آموزشهاي مهارتي ، تخصصي و فني و حرفه اي با استفاده از ظرفیت هاي خدمت زیر پرچم و کارورزي دانشجویان دولت مکلف است در سه ماهه اول هر سال گزارش اجرائي اين بند را به کمیسیون هاي برنامه و بودجه و محاسبات و آموزش ، تحقیقات و فناوري مجلس شوراي اسلامي ارائه نماید .

ث - جذب شرکتهاي معتبر جهاني و منطقه اي در زنجيره تولید داخلي به شکل مستقیم و با اولویت مشارکت با سرمایه گذاران و تولیدکنندگان داخلي به منظور افزايش توانمندی ، رقابت پذيري و صادرات کالاها و خدمات توليدي با رفع موانع قانوني و حقيقي بر اساس عزت ، حکمت و مصلحت و مشروط به عدم نفوذ فرهنگ غربي

ج - حمايت حقيقي ، مالي و نهادي لازم براي توسعه دانش و پیشرفت فناورانه و نوآورانه در جهت تجاري سازي ايده و دانش در تولید محصول و خدمات با ارزش افزوده مثبت در چهارچوب بند (80) سياست هاي کلي برنامه ششم

چ - تدوين سازوکار لازم و کارآمد براي کاهش فاصله بين نرخ سود تسهیلات و سپرده هاي بانكي با هدف افزايش کارآمدی و رقابت پذيري نظام بانكي در جذب و تجهيز منابع و اعطاي تسهیلات به نحوي که در هر سال از برنامه فاصله نرخ سود تسهیلات و سپرده بانكي حداقل ده درصد (10 %) نسبت به سال قبل کاهش

يابد .

ح - توسعه بازار سرمايه با تأكيد بر طراحي و مهندسي ابزارهاي مالي و كالايي ، توسعه بازار انرژي و عرضه نفت خام و فرآورده هاي نفتي در بورس انرژي ، اصلاح نهادي حاكميت شركتي براي شرکتهای عام و نهادهای مالی

خ - جهت گيري و سياست هاي لازم براي ارتقاي شفافيت اطلاعات در بازار سرمايه و راه اندازي مؤسسات رتبه بندي موضوع بند (21) ماده (1) قانون بازار اوراق بهادار مصوب 1384/ 9/ 1 براي جذب سرمايه گذاري خارجي و تأمين مالي بين المللي

د - اجازه حضور و مشارکت مؤسسات مالي و اعتباري خارجي در ايران در چهارچوب قانون اجرائي سياست هاي كلي اصل چهل و چهارم (44) قانون اساسي مصوب 1387/ 3/ 25 و قانون تشويق و حمايت سرمايه گذاري خارجي مصوب 1381/ 3/ 4

ذ - اصلاح سياست هاي ارزي و تجاري و تعرفه اي حداکثر تا پايان سال دوم اجرائي قانون برنامه با رويکرد ارتقاي كيفيت و رقابت پذير ساختن کالاهای تولید داخل براي صادرات

ر - دولت مجاز است براي تأمين مالي خارجي طرحهاي اقتصادي بخش غيردولتي که توجيه فني ، اقتصادي آن به تصويب شوراي اقتصاد رسیده باشد ، تضامین لازم توسط بانک عامل و يا سازمان هاي توسعه اي را تضمين نمايد .

ز - دولت مکلف است به منظور نيل به رشد و توسعه اقتصادي بر پايه عدالت نسبت به اعمال سياست هاي اشتغال زايي ، مهارت افزايي و ارتقاي دانش حرفه اي و حمايت از مشاغل کوچک خانگي و دانش بنیان مبتني بر سند ملي کار شايسته که حداکثر تا پايان سال اول اجرائي قانون برنامه با پيشنهاد وزارت تعاون ، کار و رفاه اجتماعي ، اتاق تعاون و سازمان به تصويب هیأت وزیران خواهد رسید ، اقدام نماید . سند مزبور بايد مبتني بر کاهش نرخ بيکاري به ميزان حداقل هشت دهم درصد (8 / 0 %) سالانه در طول سالهاي اجرائي قانون برنامه باشد .

ماده 5 -

الف - دستگاههاي اجرائي و نيروهاي مسلح مکلفند براي محور قرار دادن رشد بهره وري در اقتصاد ، ضمن اجرائي نمودن چرخه مديريت بهره وري در مجموعه خود ، تمهيدات لازم را براي عملياتي نمودن اين چرخه در واحدهاي تحت توليت خود با هماهنگي سازمان ملي بهره وري ايران فراهم نموده و گزارش سالانه آن را به سازمان ملي بهره وري ايران ارائه نمايند . دستگاههاي اجرائي مکلفند در شش ماه نخست اجرائي قانون برنامه ، برنامه هاي عملياتي خود براي ارتقاي بهره وري از طريق تسهيل و تشويق فعاليت هاي غيردولتي در حوزه هاي مربوطه را به تأييد سازمان ملي بهره وري رسانده و اين سازمان نيز حداکثر ظرف مدت یکسال مجموعه اقدامات مذکور را به تصويب هیأت وزیران برساند .

تبصره - اين حکم در خصوص نيروهاي مسلح با اذن فرمانده کل قوا از طريق ستاد کل نيروهاي مسلح اجراء مي شود .

ب - در راستاي ارتقاي شاخص بهره وري ، دولت مکلف است نسبت به اندازه گيري کاريبي و بهره وري دستگاههاي اجرائي و واحدهاي عملياتي در هر سال اجرائي قانون برنامه اقدام و گزارش آن را به مجلس شوراي اسلامي ارائه نمايد .

بخش 2 - بودجه و ماليه عمومي

ماده 6 - به منظور تحقق صرفه جويي در هزينه هاي عمومي ، اصلاح نظام درآمدي دولت و همچنين قطع وابستگي بودجه به نفت تا پايان اجرائي قانون برنامه

ششم :

الف - برقراري هر گونه تخفيف ، ترجيح يا معافيت مالياتي جديد طي سالهاي اجرائي قانون برنامه ممنوع است .

ب - عوارض موضوع ماده (38) قانون ماليات بر ارزش افزوده مصوب 1387/ 2/ 17 و بندهاي آن و نيز عوارض آلايندگي موضوع تبصره (1) ماده مذکور و عوارض ارزش افزوده گاز طبيعي و عوارض شماره گذاري خودروها به شرح زیر در مورد بندهاي (الف) ، (ب) و (ج) ماده مذکور توسط سازمان امور مالياتي کشور توزيع مي گردد :

1 - عوارض وصولي بند (الف) ماده (38) قانون ماليات بر ارزش افزوده ، با رعایت ترتيبات قانوني و پس از کسر وجوه مقرر در قانون مذکور و واریز به حساب تمرکز وجوه آن استان نزد خزانه داري کل کشور از طريق حساب رابطي که بنا به درخواست سازمان امور مالياتي کشور توسط خزانه داري کل کشور افتتاح مي گردد ، به نسبت هفتاددرصد (70 %) شهرها و سي درصد (30 %) روستاها و مناطق عشائري و براساس شاخص جمعيت به حساب شهرداري ها و دهيارها و واریز مي گردد . سهم روستاهای فاقد دهیاری و مناطق عشائري به حساب فرمانداری های شهرستان مربوط واریز مي گردد تا با مشارکت بنياد مسکن انقلاب اسلامي در همان روستاها و مناطق عشائري هزينه شود .

تبصره - عوارض وصولي موضوع اين جزء نياز به طي مراحل تخصيص نداشته و حداکثر تا پانزدهم ماه بعد با تخصيص صد در صد (100 %) به حساب شهرداري ها و دهيارها و واریز مي گردد .

2 - عوارض موضوع بندهاي (ب) ، (ج) و (د) ماده (38) قانون ماليات بر ارزش افزوده و همچنين عوارض ارزش افزوده گاز طبيعي موضوع قانون مذکور و عوارض شماره گذاري خودروهاي موضوع بند (ج) ماده (43) قانون مذکور به حساب تمرکز وجوه به نام سازمان امور مالياتي کشور نزد خزانه داري کل کشور واریز مي شود . وجوه مذکور حداکثر تا پانزدهم ماه بعد به نسبت دوازده درصد (12 %) سهم کلانشهرها ، پنجاه و سه درصد (53 %) ساير شهرها و سي و پنج درصد (35 %) روستاها و مناطق عشائري براساس شاخصهايي که به موجب دستورالعملي که توسط سازمان و وزارت کشور ابلاغ مي شود ، محاسبه و بين تمام شهرداري ها و دهيارها و مناطق عشائري توزيع مي گردد . سهم روستاهای فاقد دهیاری و مناطق عشائري ، به حساب فرمانداری شهرستان مربوطه واریز خواهد شد تا حسب مقررات و مصوبات کمیته های برنامه ریزی شهرستان صرف امور عمران و آبادانی همان روستاها و مناطق عشائري شود . همچنين سي درصد (30 %)

عوارض ارزش افزوده موضوع این جزء دریافتی از واحدهای تولیدی مستقر در شهرکها و نواحی صنعتی شهرستانها برای تأمین زیرساختها و ارائه خدمات در آنها و تکمیل طرحهای (پروژه های) نیمه تمام شهرکها و نواحی صنعتی استان ، در اختیار شرکت شهرکهای صنعتی استان قرار می گیرد . این سهم از مبلغ مربوط به شهرهای استان به نسبت کسر می گردد .

تبصره - پنج درصد (5 %) از مبلغ موضوع سهم سی درصد (30 %) شهرکهای استان جهت ارائه خدمات مربوطه در همان شهرکها در اختیار شرکتهای خدماتی موضوع قانون نحوه واگذاری ، مالکیت و اداره امور شهرکهای صنعتی مصوب 1387/ 2/ 31 قرار می گیرد . شرکت شهرکهای صنعتی و نواحی صنعتی غیردولتی نیز مشمول این حکم هستند .

در طول برنامه ششم جزء (2) بند (ب) این ماده در بخش مغایرت بر تبصره های (1) و (2) ماده (39) قانون مالیات بر ارزش افزوده حاکم است .

3 - عوارض آلایندهی واحدهای تولیدی موضوع تبصره (1) ماده (38) قانون مالیات بر ارزش افزوده در هر شهرستان به نسبت جمعیت بین شهرداریها ، دهیاریها و فرمانداریها (برای روستاهای فاقد دهیاری و مناطق عشایری) همان شهرستان توزیع می گردد . در صورتی که آلودگی واحدهای بزرگ تولیدی (پنجاه نفر و بیشتر) به بیش از یک شهرستان در یک استان سرایت کند ، عوارض آلودگی براساس سیاست های اعلامی سازمان به نسبت تأثیرگذاری ، در کمیته ای مرکب از رئیس سازمان استان و فرمانداران شهرستانهای ذی ربط ، مدیرکل محیط زیست و مدیرکل امور مالیاتی استان بین شهرستانهای متأثر توزیع می شود .

تبصره - در صورتی که شهرستانهای متأثر از آلودگی در دو یا چند استان واقع شده باشند ، اعضای کمیته توزیع کننده عوارض آلودگی واحدهای بزرگ (پنجاه نفر و بیشتر) متشکل از نماینده سازمان ، رؤسای سازمان استانهای ذی ربط ، نماینده سازمان حفاظت محیط زیست و نماینده ادارات کل امور مالیاتی استانهای مربوطه براساس سیاست های اعلامی سازمان اقدام به توزیع عوارض آلودگی خواهند کرد .

ماده 7 - به منظور انطباق بودجه های سنواری با قانون برنامه ششم ، انضباط مالی ، اصلاح فرآیند برنامه ریزی و بودجه ریزی و نظارت بر عملکرد و هزینه های دولت :

الف - لویح بودجه سالانه با رعایت این قانون و با اعمال تعدیل متناسب با تحولات و شاخص اقتصادی ، اجتماعی و فرهنگی و با رعایت قواعد مالی مندرج در جدول شماره (4) این قانون تهیه و تقدیم مجلس شورای اسلامی می شود .

ب -

1 - سهم صندوق توسعه ملی از منابع حاصل از صادرات نفت ، میعانات گازی و خالص صادرات گاز در سال اول اجرای قانون برنامه سی درصد (30 %) تعیین می شود و سالانه حداقل دو واحد درصد به این سهم اضافه می شود . بانک مرکزی مکلف است در طول سال و متناسب با وصول منابع بلافاصله نسبت به واریز این وجوه و سهم چهارده و نیم درصد (14/ 5 %) شرکت ملی نفت ایران از کل صادرات نفت و میعانات گازی و همچنین سهم سه درصد (3 %) مناطق نفت خیز ، گازخیز و توسعه نیافته اقدام کند و از محل باقیمانده ، سهم بودجه عمومی دولت از منابع موضوع این جزء در سقف جدول شماره (4) این قانون تعیین و به حساب درآمد عمومی نزد خزانه داری کل کشور واریز و مابقی را به حساب ذخیره ارزی واریز نماید .

2 - سقف اعتبارات هزینه ای بودجه عمومی دولت در سالهای اجرای قانون برنامه مطابق ارقام جدول شماره (4) این قانون تعیین می شود . جابه جایی و افزایش منابع و مصارف در این جدول حداکثر تا پانزده درصد (15 %) در قالب لویح بودجه سنواری مجاز است .

پ - دولت موظف است از سال اول اجرای قانون برنامه ، سالانه اعتبارات بیست درصد (20 %) دستگاههای اجرائی مندرج در قوانین بودجه سنواری را به صورت بودجه ریزی بر مبنای عملکرد تنظیم نماید ، به نحوی که در سال پایانی اجرای قانون برنامه ، صددرصد (100 %) دستگاهها ، دارای بودجه مبتنی بر عملکرد باشند . مفاد این بند شامل مدارس دولتی نمی شود .

ت - ایجاد و تحمیل هرگونه بار مالی مازاد بر ارقام مندرج در قوانین بودجه سنواری ، توسط دستگاههای اجرائی از جمله دستگاههای مباشر دولت در موارد مختلف از قبیل خرید تضمینی و هزینه های تبعی خرید ، جبران زیان ، تفاوت قیمت ، تنظیم بازار ، یارانه نهاده ها و غیر آن ، ایفای تعهدات خاص ، کالاهای اساسی ، جایزه صادراتی و مانند آن که از اعتبارات عمومی استفاده می شود ، ممنوع است . مسؤولیت اجرای این حکم بر عهده بالاترین مقام دستگاه اجرائی و یا مقامات مجاز و مدیران مالی مربوط است . تخلف از این حکم ، تعهد زائد بر اعتبار محسوب و متخلف به مجازات موضوع ماده (598) کتاب پنجم قانون مجازات اسلامی (تعزیرات و مجازات های بازدارنده) مصوب 1375/ 3/ 2 با اصلاحات و الحاقات بعدی محکوم می گردد .

ث - کلیه تصویب نامه ها ، بخشنامه ها و دستورالعملها ، تغییرات تشکیلات ، تغییر ضرایب ، جداول حقوقی و طبقه بندی مشاغل و افزایش مبنای حقوقی ، اعطای مجوز هر نوع استخدام و به کارگیری نیرو و همچنین مصوبات هیأتیها ایما که متضمن بار مالی باشد ، در صورتی قابل طرح و تصویب و اجراء است که بار مالی ناشی از آن قبلاً محاسبه و در قانون بودجه کل کشور تأمین شده باشد . اقدام دستگاه اجرائی بر خلاف این حکم ، تعهد زائد بر اعتبار محسوب می شود . دولت به گونه ای برنامه ریزی نماید که تا پایان سال آخر اجرای قانون برنامه ، بودجه سازمانها و صندوق های بیمه گر اجتماعی مستقل شده و از محل بودجه عمومی اعتباری به آنها پرداخت نگردد .

ج - در مورد بندهای (ت) و (ث) این ماده کلیه دستگاههای اجرائی موظفند موارد مدنظر خود را پس از ابلاغ بخشنامه بودجه در قالب پیشنهادهای بودجه سنواری به سازمان ارسال کنند تا اعتبارات مورد نیاز در قالب بودجه سنواری پیش بینی شود . در صورت عدم پذیرش پیشنهاد توسط سازمان و عدم پیش بینی اعتبار ، عمل مراجع و دستگاههای اجرائی در حکم تعهد زائد بر اعتبار است .

چ - وجوه هزینه هایی که توسط اشخاص حقیقی یا حقوقی به منظور احداث ، تکمیل و تجهیز فضاها ، اماکن و توسعه ورزش همگانی و یا به عنوان کمک به وزارت ورزش و جوانان پرداخت می شود با تأیید وزارت مذکور به عنوان هزینه های قابل قبول مالیاتی تلقی می گردد .

ح - دولت مکلف است از سال اول اجرای قانون برنامه جهت عملیاتی کردن رویکرد تمرکز زدایی و اثربخشی مدیریت اجرائی در مراکز استانها و جهت زمینه سازی ، تعادل بخشی ، توازن و آمایش سرزمینی توزیع سی درصد (30 %) از اعتبارات تملک دارایی سرمایه ای کشور را به شورای برنامه ریزی استانها اختصاص دهد .

تبصره - توزیع اعتبارات موضوع این ماده علاوه بر سهم استانها از اعتبارات طرحهای ملی و ملی استانی می باشد .

احکام مندرج در ماده (7) این قانون بر احکام ماده (16) قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور به خصوص جزء (7) بند (د) و بند (ح) حاکم است .

جدول شماره (4) : برآورد منابع و مصارف عمومی دولت در برنامه ششم توسعه

میلیارد ریال

ردیف/عنوان شاخص/هدف کمی	1394	1395	سال های برنامه ششم					کل برنامه ششم	رشد متوسط برنامه ششم (درصد)
منابع	0	2	0	0	0	0	0	17/1	
2355854164808085448948457424338545523199990 29439372017078									
1 درآمدها	0	7	0	0	0	0	0	23/5	
1487114245167083624812287574822580221595852 15737971123746									
1 - درآمدهای مالیاتی	0	5	0	0	0	0	0	25/5	
1057643332262202582535204236815979851127325 1038280 791891									
2 - سایر درآمدها	0	2	0	0	0	0	0	19/2	
429470912904881042277 833380 660037 468527 535517 331855									
2 واگذاری دارایی های سرمایه ای	0	0	0	0	0	0	0	0	
12 619667913928561302892121075111287861161394 790518 673579									
2 - منابع حاصل از صادرات نفت و میعانات گازی	0	0	0	0	0	0	0	2	
12 589417913223561237392115025110732861110894 745018 670354									
2 - فروش اموال منقول و غیرمنقول	0	0	0	0	0	0	0	0/0	
77500 15500 15500 15500 15500 15500									
2 - واگذاری طرح های تملک داراییهای سرمایه ای	0	0	0	0	0	0	0	0	
225000 55000 50000 45000 40000 35000 30000									
3 واگذاری دارایی های مالی	0	5	0	0	0	0	0	0/3	
2490720 571244 521244 487744 467744 442744 579621 219753									

6 / 6	/ 0	/ 0	/ 0	/ 0	/ 0	/ 0	/ 0	/ 0	3 - فروش
	2200000	550000	500000	440000	385000	325000	400000	105075	1 اوراق مشاركت و اوراق اسلامي
/ 0	/ 0	0 / 0	0 / 0	/ 0	/ 0	/ 0	/ 0	/ 0	3 - فروش
- 100	184500			26500	61500	96500	160500	94439	2 سهام شرکت هاي دولتي
2 / 1	/ 0	/ 0	/ 0	/ 0	/ 0	/ 0	/ 5	/ 0	3 - ساير
	106220	21244	21244	21244	21244	21244	19121	20239	3 دارايي هاي مالي
/ 1	/ 0	/ 0	/ 0	/ 0	/ 0	/ 0	/ 2	/ 0	مصارف
	172355854164808085448948457424338545523199990							29439372017078	
/ 0	/ 0	/ 0	/ 0	/ 0	/ 0	/ 0	/ 2	/ 0	1 اعتبارات
	161696394544897503877204334081928924312363741							21376281716637	هزينه اي
/ 7	/ 0	/ 0	/ 0	/ 0	/ 0	/ 0	/ 0	/ 0	2 اعتبارات
20	498105414696851165371		937101	781798	627099	574809	276991		تملك دارايي هاي سرمايه اي
/ 6	/ 0	/ 0	/ 0	/ 0	/ 0	/ 0	/ 0	/ 0	3 اعتبار
17	1613542	521373	406373	296323	180323	209150	231500	23450	تملك دارايي هاي مالي
	/ 0	/ 0	/ 0	/ 0	/ 0	/ 0	/ 5	/ 0	تراز عملياتي
	2092803	26958	252392	465071	634409	767889	563830	592891	
	-	-	-	-	-	-	-	-	
	/ 0	/ 0	/ 0	/ 0	/ 0	/ 0	/ 0	/ 0	تراز دارايي
	1215625	- 76829	137521	273650	346988	534295	215709	396588	هاي سرمايه اي
	/ 0	/ 0	/ 0	/ 0	/ 0	/ 0	/ 5	/ 0	تراز دارايي
	877178	49871	114871	191421	287421	233594	348121	196303	هاي مالي
	0 / 0	0 / 0	0 / 0	0 / 0	0 / 0	0 / 0	0 / 0	0 / 0	تراز كلي
	/ 0	/ 0	/ 0	/ 0	/ 0	/ 00/745018	/ 0		تراز غير
	589417913223561237392115025110732861110894						- 670354		نفتي
	-	-	-	-	-	-	-	-	
	-	100 / 6	93 / 5	86 / 1	78 / 1	67 / 5	73 / 6	65 / 5	نسبت درآمد به هزينه

	-	10/0	9/4	8/7	8/0	7/4	8/2	7/0	نسبت ماليات به توليد ناخالص داخلي
		4/1	4/5	4/9	5/4	7/3	5/9	6/0	نسبت تراز غيرنفتي به توليد ناخالص داخلي
	-	20/4	22/7	25/1	27/8	34/7	25/3	33/2	نسبت منابع نفتي به كل منابع
	-	49/8	47/4	44/6	41/5	35/2	35/3	39/3	نسبت درآدهاي مالياتي به كل منابع
	-	13/9	14/0	14/2	14/6	15/5	16/9	15/2	نسبت اعتبارات هزينه اي به توليد ناخالص داخلي
	-	69/3	71/2	73/0	75/0	73/9	72/6	85/1	نسبت اعتبارات هزينه اي به كل مصارف
	-	22/7	21/4	20/5	20/3	19/6	19/5	13/7	نسبت اعتبارات تملك دارايي هاي سرمايه اي به كل مصارف
	-	8/0	7/5	6/5	4/7	6/5	7/9	1/2	نسبت اعتبارات تملك دارايي هاي مالي به كل مصارف

ماده 8 - دولت موظف است به منظور تحقق اهداف بند (12) سياست هاي كلي ابلاغي اقتصاد مقاومتی مبني بر تحول اساسي در ساختارها و اصلاح و ارتقاي نظام مدیریت مالي و محاسباتي دولت و همچنین مدیریت بدهیها اقدامات زیر را مطابق قوانین مربوطه انجام دهد :

الف - ساماندهي خزانه داري كل کشور از طریق :

- اصلاح نظام مالي و محاسباتي خزانه داري كل کشور
- ارتقاي نظام نظارت از طریق اصلاح سامانه (سيستم) مالي و حسابداري بخش عمومي و گزارشگري مالي بخش عمومي

ب - ساماندهي نظام مالي - محاسباتي کشور از طریق :

- تهيه نرم افزار حسابداري واحد و يکپارچه با قابليت ثبت رویدادهای مالي بر مبنای حسابداري تعهدي

- 2 - تهیه صورتهای مالی تلفیقی در سطح بخش عمومی و تدارک نرم افزار لازم
3 - تدوین بسته آموزش نظام حسابداری بخش عمومی برای کل کشور

پ - ارتقاء و انطباق نظام نظارت مالی با نظام بودجه ریزی بر مبنای عملکرد از طریق :

- 1 - طراحی نظام نظارت مالی متناسب با شرایط کشور و نظارت مالی بر بودجه ریزی بر مبنای عملکرد
2 - استقرار نظام نظارت مالی بازطراحی شده بر مبنای بودجه ریزی مبتنی بر عملکرد

ت - ساماندهی بدهیهای دولت از طریق :

- 1 - حفظ شاخص نسبت بدهی دولت و شرکتها دولتی به تولید ناخالص داخلی (G . D . P) در سطح حداکثر چهل درصد (40 %)
2 - ساماندهی اصل بدهیها از طریق تمدید و تسویه سود مربوطه از طریق درج در بودجه عمومی
3 - حذف تدریجی اوراق تسویه خزانه و استفاده از اوراق بدهی با تصویب مجلس شورای اسلامی
4 - تأدیه بدهی دولت به اشخاص حقیقی و حقوقی خصوصی و تعاونی از طریق بازارهای کوتاه مدت و تأدیه بدهی دولت به نظام بانکی و نهادهای عمومی و غیردولتی از طریق ابزارهای بدهی میان مدت و بلندمدت

تبصره - افزایش شاخص نسبت بدهی تا چهل و پنج درصد (45 %) با تشخیص وزیر امور اقتصادی و دارایی و تأیید هیأت وزیران امکان پذیر است . در شرایط اضطراری دولت می تواند با تصویب مجلس شورای اسلامی شاخص نسبت بدهی را برای مدت محدود تا پنجاه درصد (50 %) افزایش دهد و متعاقب رفع شرایط اضطراری در بازه زمانی حداکثر سه ساله از طریق تسویه بدهیها ، شاخص نسبت بدهی را به چهل درصد (40 %) برساند .

ماده 9 - دولت مکلف است تا پایان سال دوم اجرای قانون برنامه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت را برای اجرای تمامی مراحل انواع معاملات متوسط و بزرگ وزارتخانه ها و دستگاههای مشمول قانون برگزاری مناقصات مصوب 1383/ 11/ 3 و دیگر قوانین مالی و معاملاتی بخش عمومی به جز معاملات محرمانه ، با رعایت قانون تجارت الکترونیکی مصوب 1382/ 10/ 17 و قانون برگزاری مناقصات مصوب 1383/ 11/ 3 تکمیل کند . کلیه دستگاههای مشمول قانون برگزاری مناقصات و نهادهای عمومی غیردولتی مکلف به رعایت قانون برگزاری مناقصات و انجام معاملات خود از طریق سامانه مذکور هستند .

بخش 3 . نظام پولی و بانکی و تأمین منابع مالی

ماده 10. دولت مجاز است به منظور گسترش و تعمیق نظام جامع تأمین مالی و ابزارهای آن (بازار پول ، بازار سرمایه و بیمه ها) :

الف - معادل کل بدهیهای خود به اشخاص حقیقی و حقوقی که تا پایان سال 1395 قطعی شده یا می شود را به ترتیب اولویت هایی که به پیشنهاد سازمان مشخص می شود ، تا پایان اجرای قانون برنامه از طریق انتشار اوراق بهادار با کسب رضایت طلبکاران تسویه نماید . اوراق مذکور با رعایت قانون اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران تا سقف مندرج در قوانین بودجه سنواتی و مصون از تورم ، طبق آیین نامه ای که به پیشنهاد سازمان و وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیأت وزیران می رسد ، انتشار می یابد .

تبصره - از ابتدای اجرای قانون برنامه ، بدهیهایی که توسط دولت ایجاد و مراحل حسابرسی را در مراجع معتبر طی کرده و قطعی شده و از هیچ گونه افزایشی بابت عدم پرداخت برخوردار نشده باشند ، تا زمان پرداخت بدهی توسط دولت از سودی معادل نرخ تورم تا حداکثر نرخ سود سپرده اعلام شده توسط بانک مرکزی برخوردار می شوند . در قراردادهای مربوط باید بندی اضافه شود که به موجب آن دولت ملتزم گردد تا در صورت عدم پرداخت بدهی خود در زمان مقرر معادل نرخ مذکور را به طلبکار بپردازد .

ب - به منظور تأمین اعتبار لازم برای پرداخت های مرتبط با اوراق بهادار مذکور (اعم از سود و اصل) ، هر ساله ردیف خاصی را در لایحه بودجه سنواتی پیش بینی کند و به تصویب مجلس شورای اسلامی برساند .

تبصره - اوراق بهادار صادره با نام و مصون از تورم است و معاملات این اوراق فقط در بازارهای متشکل اوراق بهادار تحت نظارت سازمان بورس و اوراق بهادار و با رعایت مقررات این بازارها مجاز و معاملات آنها خارج از بازارهای یادشده ملغی و بلااثر است . عرضه و معاملات این اوراق بهادار به کسر (کمتر از ارزش اسمی) و با نرخ سود شناور مجاز و تضمین باخرید قبل از سررسید اوراق بهادار مذکور توسط بانکها و مؤسسات مالی و اعتباری و اشخاص تحت کنترل آنها ، مجاز نمی باشد . بانکها ، دستگاههای اجرایی و شرکتهای دولتی که اوراق بهادار برای تأمین مالی آنها منتشر می شود باید اطلاعات موردنیاز سرمایه گذاران را متناسب با دستورالعملی که به تصویب شورای بورس می رسد ، منتشر نمایند .

پ - به وزارت امور اقتصادی و دارایی اجازه داده می شود به منظور استفاده از دارایی های دولت برای انتشار صکوک اسلامی پیش بینی شده در این قانون و ساماندهی و مدیریت دارایی ها و اموال در مالکیت دولت و تمرکز اختیارات مربوط به نحوه نقل و انتقال اموال منقول و غیرمنقول و سایر دارایی های دولت ، ضمن اجرای سامانه جامع اطلاعات اموال غیرمنقول دستگاههای اجرایی (سادا) حسب مورد نسبت به انجام اقدامات مورد نیاز برای مدیریت و استفاده از دارایی ها و اموال دستگاههای اجرایی موضوع ماده (5) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب 1386/ 7/ 8 به استثنای انفال ، اموال دستگاههای زیر نظر مقام معظم رهبری و موارد و مصادیق مندرج در اصل هشتاد و سوم (83) قانون اساسی به منظور پشتوانه انتشار صکوک اسلامی نظیر ارزیابی توسط کارشناسان رسمی ، شناسایی ، تعیین و تغییر بهره بردار ، واگذاری و هر گونه نقل و انتقال یا فروش اموال مذکور با تصویب هیأت وزیران اقدام کند . کلیه دستگاههای اجرایی موضوع ماده (5) قانون مدیریت خدمات کشوری در اجرای ماده (137) قانون محاسبات عمومی کشور و تبصره (10) ماده (69) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مکلفند ضمن همکاری لازم حداکثر ظرف مدت سه ماه از تاریخ ابلاغ این قانون نسبت به ثبت کلیه اموال غیرمنقول اعم از اراضی ، املاک ، ساختمان ها و فضاهای اداری در اختیار یا تصرف اعم از اینکه دارای سند مالکیت بوده یا فاقد سند مالکیت باشند ، اجاره ای یا وقفی یا ملکی در سامانه اقدام نمایند . صدور هرگونه مجوز برای واگذاری حق استفاده ، تغییر بهره بردار ، فروش اموال غیرمنقول دولتی بدون ثبت اطلاعات در سامانه مذکور و اخذ شناسه (کد) رهگیری ممنوع است . انتشار صکوک اسلامی برای دستگاههای وابسته به قوه قضائیه ، قوه مقننه و سایر نهادهای حکومتی غیر قوه مجریه و استفاده از دارایی ها و اموال این دستگاهها حسب مورد منوط به موافقت عالی ترین مقام آنها است .

ت - به وزارت امور اقتصادي و دارايي اجازه داده مي شود با تصويب هيأت وزيران و رعايت قانون اجراي سياست هاي كلي اصل چهل و چهارم (44) قانون اساسي و در چهارچوب آيين نامه اجرائي اين بند از سهام دولت در شركتها ، به عنوان پشتوانه انتشار اوراق بهادار اسلامي (صكوك) استفاده كند .

ث - وزارت امور اقتصادي و دارايي مجاز است اسناد خزانه اسلامي را به منظور رفع عدم تعادل منابع و مصارف بودجه عمومي در طي يك سال مالي منتشر نمايد . سازمان مكلف است حسب اعلام وزارت امور اقتصادي و دارايي بازپرداخت اصل و سود اوراق مزبور را به صورت كامل در لوايح بودجه سالانه پيش بيني و منظور كند . اعتبارات مربوط به بازپرداخت اين اوراق صد در صد (100 %) تخصيص يافته تلقي مي شود .

ماده 11 - بيمه مركزي ايران موظف است :

الف - در راستاي افزايش نقش صنعت بيمه در نظام تأمين مالي و ايجاد فضاي امن در ساير حوزه هاي اقتصادي از جمله فضاي كسب و كار و سرمايه گذاري ، از طريق شرکتهای بیمه نسبت به ارتقای نقش اقتصادی بیمه در تأمين رفاه و امنيت مردم و افزايش ضريب نفوذ بیمه در کشور تا متوسط جهاني آن در طي سالهاي برنامه اقدامات لازم را جهت تحقق اهداف زير به عمل آورد :

- 1 - ضريب نفوذ بیمه هاي بازرگاني در طول اجراي برنامه به هفت درصد (7 %) برسد .
- 2 - سهم بیمه هاي عمر از حق بیمه توليدي بیمه هاي بازرگاني کشور حداقل تا پنجاه درصد (50 %) نسبت به سال پایه اجراي قانون برنامه افزايش يابد .
- 3 - رشته هاي بیمه اي در بخش توليدي و تجاري اقتصاد ملي افزايش و گسترش يابد .

ب - مقررات و آيين نامه هاي سرمايه گذاري ذخاير بیمه اي به منظور استفاده مناسب از منابع مذکور در جهت تأمين مالي پايدار در اقتصاد ملي توسط شوراي عالي بیمه بازرگري گردد .

ماده 12 -

الف - دولت مكلف است در طول اجراي قانون برنامه در قالب بودجه سنواتي نسبت به تأديه بدهي حسابري شده خود به سازمان تأمين اجتماعي از محل سهام قابل واگذاري دولت در قالب قانون اجراي سياست هاي كلي اصل چهل و چهارم (44) قانون اساسي و اصلاحات بعدي آن ، املاك مازاد بر نياز دستگاههاي اجرائي ، تأديه نقدي در بودجه سنواتي ، اوراق بهادار قانوني و امتيازات مورد توافق اقدام كند . اين بند شامل دستگاههاي زير نظر مقام معظم رهبري و قواي مقننه و قضائيه و نهادهاي عمومي غيردولتي نمي شود .

تبصره - در اجراي حكم اين بند بايد سالانه حداقل ده درصد (10 %) بدهي دولت به سازمان تأمين اجتماعي تسويه گردد و هر گونه تعهد جديد براي سازمان تأمين اجتماعي بايد در قانون بودجه همان سال پيش بيني و تأمين شود .

ب - سازمان تأمين اجتماعي موظف است مطابق قوانين مربوطه در طول اجراي قانون برنامه ، حقوق بازنشستگان و مستمري بگيران را متناسب سازي نمايد .

بند (ب) ماده (12) در طول اجراي قانون برنامه بر قانون راجع به تعيين حداكثر حقوق بازنشستگي ووظيفه كاركنان دولت و مشمولان صندوق تأمين اجتماعي مصوب 1361/ 3/ 30 و قانون نظام هماهنگ حقوق بازنشستگي ووظيفه مصوب 1373/ 6/ 23 حاكم است .

پ - مؤسسه صندوق حمايت و بازنشستگي كاركنان فولاد با كلييه وظائف ، اختيارات ، تعهدات و دارايي ها - از جمله اموال منقول و غيرمنقول ، سهام ، امتيازات ، موجودي ، اسناد و اوراق با حفظ هويت مستقل به وزارت تعاون ، كار و رفاه اجتماعي انتقال مي يابد .

حداكثر طي مدت سه سال ، كلييه تعهدات حال و آتي صندوق - به ميزاني كه بر اساس مطالعات محاسبه بیمه اي براي تعيين ارزش فعلي تعهدات آتي (اكچوئري) كه حداكثر ظرف مدت سه ماه به تأييد سازمان حسابري کشور مي رسد و مورد تأييد سازمان قرار مي گيرد - با منابع حاصل از واگذاري سهام ، سهم الشركه ، اموال شركتها ، امتيازات ، حقوق بهره برداري از معادن و حقوق مالي دولت و ساير منابع حسب مورد از طريق سازمان خصوصي سازي و خزانه داري كل کشور پرداخت خواهد شد . ميزان واگذاري ها هر ساله در بودجه هاي سالانه پايدار خواهد گرديد .

ماده 13 - وزارت امور اقتصادي و دارايي موظف است نسبت به ايجاد و انعقاد پيمان هاي دوجانبه و چندجانبه و همچنين پيمان هاي پولي دوجانبه با كشورهاي طرف تجاري و هدف به ويژه كشورهاي منطقه اقدام كند . در اجراي اين ماده رعايت قوانين و سياست هاي كلي نظام بر اساس عزت ، حكمت و مصلحت ضروري است .

ماده 14 - براي اعمال نظارت كامل و فراگير بانك مركزي بر مؤسسات پولي ، بانكي و اعتباري و ساماندهي مؤسسات و بازارهاي غيرمتشكل پولي جهت ارتقاي شفافيت و سلامت و کاهش نسبت مطالبات غيرجاري به تسهيلات :

الف - بانك مركزي مجاز است مطابق قوانين مربوطه در چهارچوب مصوباتي كه به تصويب شوراي پول و اعتبار مي رسد ، علاوه بر اختيارات قانوني خود مقرر در قانون پولي و بانكي کشور مصوب 1351/ 4/ 18 حسب مورد يك يا چند مورد از اقدامات نظارتي و انتظامي زير را در قبال بانكها و مؤسسات اعتباري متخلف اعمال نمايد :

- 1 - اعمال محدوديت ، ممنوعيت توزيع سود و اندوخته ها بين سهامداران مؤثر ، سلب حق رأی از آنها به طور موقت و سلب حق تقدم خريد از سهامداران مؤثر
- 2 - تعليق موقت مجوز بخشي از فعاليت براي مدت معين و يا لغو مجوز فعاليت
- 3 - اعمال محدوديت يا ممنوعيت پرداخت پاداش و مزايای مديران
- 4 - سلب صلاحيت حرفه اي مديران عامل و اعضاي هيأت مديره

تبصره 1 - مرجع رسيدگي به تخلفات نظارتي و انتظامي موضوع اين بند هيأت انتظامي بانكها خواهد بود .

تبصره 2 - سهامدار مؤثر ، سهامداري است كه يك يا چند عضو هيأت مديره را انتخاب مي كند و يا به تشخيص بانك مركزي در انتخاب عضو هيأت مديره

نقش دارد .

ب - انجام هر گونه عمليات بانكي ، واسپاري (ليزينگ) ، صرافي توسط اشخاص حقيقي و حقوقي و مشاركت بانكها و مؤسسات اعتباري و اشخاص حقوقي تابعي كه بانكها بيش از پنجاه درصد (50 %) سهام آنها را دارند و يا در تعيين هيأت مديره آنها مؤثرند در تأسيس صندوق هاي سرمايه گذاري و شرکتهای تأمین سرمايه بدون اخذ مجوز از بانك مركزي ممنوع است و مرتكب حسب مورد به يك يا چند مورد از مجازات هاي تعزيري درجه شش ماده (19) قانون مجازات اسلامي مصوب 1392/ 2/ 1 به جز حبس و شلاق محكوم مي شود .

تبصره 1 - مسؤليت بازپرداخت كليه تعهدات و بدهيهاي مؤسسات مذکور بر عهده هيأت امان ، هيأت مديره ، هيأت مؤسس و سهامدار مؤثر متناسب با اشتغال ذمه (متناسب با مراتب و شرايط بروز خسارت) مي باشد .

تبصره 2 - علاوه بر مواردی که در قانون پولی و بانکی کشور استثناء شده است صندوق قرض الحسنه تک شعبه ای در سراسر کشور بر اساس جذب منابع سالانه تا سی میلیارد (30/ 000/ 000/ 000) ریال نیز از حکم این بند مستثني بوده و بر اساس اساسنامه و مجوزهای موجود ادامه فعالیت می دهد .

بند (ب) ماده (14) در طول اجرائي برنامه در قسمت مغايرت ، بر تبصره (4) ماده (1) قانون تنظيم بازار غيرمتشكل پولي مصوب 1383/ 10/ 22 حاکم است و نسبت به ماده (20) قانون مجازات اسلامي مصوب 1392/ 2/ 1 حکم خاص تلقی گردیده و حاکم است .

پ - نیروی انتظامی موظف است در مواردی که بانك مركزي رأساً شعبه يا مؤسسات را فاقد مجوز اعلام مي نمايد ، نسبت به توقف فعاليت يا تعطيل نمودن آنها اقدام کند .

ت - هر گونه تبليغ براي ارائه خدمات پولي و بانكي بر اساس آيين نامه اي خواهد بود كه ظرف مدت چهار ماه پس از لازم الاجراء شدن اين قانون توسط بانك مركزي تهيه و به تصويب هيأت وزيران مي رسد . علاوه بر اقدامات نظارتي انتظامي كه بر مؤسسه پولي بانكي و اعتباري اعمال مي گردد ، تخلف رسانه ها از اين حكم مستوجب جریمه نقدي تا میزان ده برابر هزینه تبليغ صورت گرفته مي باشد كه به حساب خزانه داري كل كشور واريز مي شود .

ث - بانك مركزي موظف است با همكاري قوه قضائيه و ساير دستگاههاي ذي ربط ، به نحوي برنامه ريزي كند كه با تكميل و توسعه پايگاه داده ملي اعتبارسنجي و ساير اقدامات اجرائي و نظارتي ، نسبت تسهيلات غيرجاري به كل تسهيلات (ارزي و ريالي) سالانه يك واحد درصد کاهش يابد .

ج - طرح هرگونه دعوي كه منشأ آن اقدامات نظارتي بانك مركزي باشد ، بايد به طرفيت بانك مزبور صورت پذيرد و افراد ذي مدخل در امر نظارت را نمي توان طرف دعوي قرار داد ، جز در مواردی که موضوع دعوي ، انتساب جرم باشد .

تبصره - منظور از اقدامات نظارتي ، اقداماتي است كه در راستاي اعمال نظارت بر بانكها ، مؤسسات اعتباري غيربانكي ، تعاوني اعتبار و صندوق هاي قرض الحسنه به جز صندوق هاي قرض الحسنه زير نظر سازمان اقتصاد اسلامي و موضوع تبصره (2) بند (ب) اين ماده ، صرافي ها و شرکتهای واسپاري (ليزينگ) در صلاحيت بانك مركزي جمهوري اسلامي ايران بوده و مشتمل بر اقدامات به عمل آمده در تمامي مراحل تأسيس ، اعطاي مجوز ، نظارت بر فعاليت ، تغييرات ثبتي ، بازسازي ، ادغام ، انحلال و تصفيه مي باشد .

ماده 15 - تركيب اعضاي شوراي پول و اعتبار به شرح زير تعيين مي گردد :

- وزير امور اقتصادي و دارايي يا معاون وي
- رئيس كل بانك مركزي جمهوري اسلامي ايران
- رئيس سازمان يا معاون وي
- دو تن از وزرا به انتخاب هيأت وزيران
- وزير صنعت ، معدن و تجارت
- دو نفر كارشناس و متخصص پولي و بانكي به پيشنهاد رئيس كل بانك مركزي جمهوري اسلامي ايران و تأييد رئيس جمهور
- دادستان كل كشور يا معاون وي
- رئيس اتاق بازرگاني ، صنايع ، معادن و كشاورزي ايران
- رئيس اتاق تعاون
- نمايندگان كميسيون هاي اقتصادي و برنامه و بودجه و محاسبات مجلس شوراي اسلامي (هر کدام يك نفر) به عنوان ناظر با انتخاب مجلس

تبصره 1 - رياست شورا بر عهده رئيس كل بانك مركزي جمهوري اسلامي ايران خواهد بود .

تبصره 2 - هر يك از اعضاي خبره شوراي پول و اعتبار هر دو سال يك بار تغيير مي يابند انتخاب مجدد آنها بلامانع است .

حكم ماده (15) در طول برنامه ششم بر بند (ب) ماده (18) قانون پولي و بانكي با اصلاحات بعدي مصوب 1351/ 4/ 18 حاکم خواهد بود .

ماده 16 - براي حصول اطمينان از اجرائي صحيح عمليات بانكي بدون ربا در نظام بانكي كشور و جهت نظارت بر عملکرد نظام بانكي و اظهارنظر نسبت به رويه ها و ابزارهاي رايج ، شيوه هاي عملياتي ، دستورالعمل ها ، بخشنامه ها ، چهارچوب قراردادها و نحوه اجرائي آنها از جهت انطباق با موازين فقه اسلامي ، شوراي فقهي در بانك مركزي با تركيب زير تشكيل مي شود :

- پنج فقيه (مجتهد متجزي در حوزه فقه معاملات و صاحب نظر در مسائل پولي و بانكي)
- رئيس كل (يا معاون نظارتي) بانك مركزي
- يك نفر حقوقدان آشنا به مسائل پولي و بانكي و يك اقتصاددان (هر دو با معرفي رئيس كل بانك مركزي)
- يك نفر از نمايندگان مجلس شوراي اسلامي با اولويت آشنائي با بانكداري اسلامي به انتخاب مجلس شوراي اسلامي (به عنوان عضو ناظر)

- يكي از مديران عامل بانکهاي دولتي به انتخاب وزير امور اقتصادي و دارايي

تبصره 1 - اعضاي فقهي اين شورا به پيشنهاد رئيس كل بانک مركزي و تأييد فقهاي شوراي نهبان انتخاب و با حكم رئيس كل بانک مركزي منصوب مي شوند .

تبصره 2 - مصوبات شوراي فقهي لازم الرعايه است . رئيس كل بانک مركزي اجرائي مصوبات شورا را پيگيري و بر حسن اجرائي آنها نظارت مي كند . حكم اين ماده نافي اختيارات و نظرات فقهاي شوراي نهبان در اصل چهارم (4) قانون اساسي نمي باشد .

تبصره 3 - اعضاي صاحب رأي اين شورا براي چهار سال تعيين مي شوند و اين مأموريت براي يك دوره ديگر قابل تمديد است .

تبصره 4 - جلسات شوراي فقهي با حضور دو سوم اعضاء مشتمل بر رئيس شورا و حداقل سه نفر از فقهاي عضو شورا رسميت مي يابد و تصميمات شورا با رأي موافق اكثريت فقهاي حاضر عضو شورا اتخاذ مي شود .

ماده 17 -

الف - هر گونه تكليف به بانکها و مؤسسات اعتباري در راستاي استفاده از منابع آنها در طول سالهاي اجرائي قانون برنامه در خصوص تسهيلات با نرخ سود کمتر ، به جز ساير تكاليف قانوني مشروط به پيش بيني مابه التفاوت نرخ سود مصوب شوراي پول و اعتبار و درج آن در قانون بودجه سالانه است .

ب - به منظور افزايش سرعت و كارايي گردش حسابهاي درآمدي و هزينه اي دولت ، شفاف سازي و ايجاد امكان نظارت برخط ، بر كلييه حسابهاي دستگاههاي اجرائي و کاهش اثرات منفي عمليات مالي دولت بر نظام بانكي ، كلييه حسابهاي بانكي اعم از ريالي و ارزي براي وزارتخانه ها ، مؤسسات ، شركتها ، سازمان ها ، دانشگاههاي دولتي و اعتبارات دولتي نهادهاي عمومي غيردولتي ، صرفاً از طريق خزانه داري كل كشور و نزد بانک مركزي افتتاح مي شود . دستگاههاي يادشده موظفند كلييه دريافت ها و پرداخت هاي خود را فقط از طريق حسابهاي افتتاح شده نزد بانک مركزي انجام دهند .

تبصره 1 - بانک مركزي موظف است تمهيدات لازم براي بانكداري متمرکز و نگاهداري حسابهاي مورد نیاز هر يك از دستگاهها و دسترسي بر خط خزانه داري كل كشور به اطلاعات حسابهاي دستگاههاي مذکور را فراهم نمايد .

تبصره 2 - نحوه انتقال حسابهاي دستگاههاي مذکور به بانک مركزي و هزينه كرد آن توسط بانکهاي عامل ، مطابق دستورالعملي خواهد بود كه حداكثر ظرف مدت سه ماه پس از لازم الاجراء شدن اين قانون ، به پيشنهاد مشترك وزارت امور اقتصادي و دارائي ، سازمان و بانک مركزي ، به تصويب شوراي پول و اعتبار مي رسد .

تبصره 3 - بانک مركزي مكلف است نسبت به ابلاغ دستورالعمل موضوع تبصره (2) اين ماده به كلييه بانکها و مؤسسات اعتباري اقدام كند . هر نوع تخلف از دستورالعمل مذکور ، توسط بانکها مشمول مجازات انتظامي موضوع ماده (44) قانون پولي و بانكي كشور و تغييرات آن در ماده (96) قانون برنامه پنجم توسعه مصوب 15 / 10 / 1389 خواهد بود . همچنين هر نوع تخلف توسط ساير دستگاههاي اجرائي ، در حكم تصرف غيرقانوني در وجوه و اموال عمومي محسوب مي شود .

ماده 18 -

الف - بانک مركزي موظف است در سال اول اجرائي قانون برنامه با استقرار سامانه هاي نظارتي برخط ، زمينه نظارت مستمر را در نظام بانكي فراهم نمايد ، به گونه اي كه زمينه كشف خطاها و تخلفهاي احتمالي قبل از وقوع به وجود آيد .

ب - بانک مركزي موظف است تا انتهاي سال اول اجرائي قانون برنامه با ايجاد سامانه اي متمرکز ، امكان دريافت الكترونيكي و برخط استعلام هاي مورد نیاز ، جهت اعطاي تسهيلات يا پذيرش تعهدات از مراجع ذي ربط نظير استعلام اعتبارسنجي ، بدهي مالياتي و نظاير آن را براي بانکها و مؤسسات اعتباري غيربانكي فراهم كند .

تبصره 1 - تمامي مراجع ذي ربط كه بانکها و مؤسسات اعتباري در اعطاي تسهيلات يا پذيرش تعهدات نيازمند استعلام از آن مي باشند ، موظفند امكان اخذ استعلام هاي مذکور را به صورت الكترونيكي و برخط ، فراهم نمايند .

تبصره 2 - بانک مركزي موظف است مصاديق استعلام هاي مذکور را تعيين و ابلاغ كند .

ماده 19 - دولت موظف است به منظور ارتقاي مشاركت مردمي و فراهم كردن بستر اجرائي لازم براي تعاون و همكاري آحاد مردم در قالب تشكيل هاي اقتصادي تعاوني نسبت به افزايش سرمايه بانک توسعه تعاون از سال اول اجرائي قانون برنامه از محل فروش اموال مازاد وزارت تعاون ، كار و رفاه اجتماعي پس از واريز به خزانه داري كل كشور در قالب قوانين بودجه سنواتي به حساب افزايش سرمايه دولت در بانک مذکور منظور نمايد .

ماده 20 - به منظور اصلاح و تقويت نظام مالي كشور و تسهيل مبادلات مالي از طريق تأمين منابع مالي داخلي و خارجي ، تمامي طرحهاي دستگاههاي اجرائي كه از تسهيلات مالي خارجي استفاده مي كنند با رعايت سياست هاي كلي اصل چهل و چهارم (44) قانون اساسي با مسؤوليت وزير و يا بالاترين مقام اجرائي دستگاه ذي ربط و تأييد شوراي اقتصاد بايد داراي توجيه فني ، اقتصادي ، مالي و زيست محيطي باشند . زمان بندي دريافت و بازپرداخت تسهيلات هر طرح و ميزان استفاده آن از ساخت داخل با توجه به ظرفيت ها ، امكانات و توانايي هاي داخلي و رعايت قانون "حداكثر استفاده از توان توليدي و خدماتي در تأمين

نیازهای کشور و تقویت آنها در امر صادرات و اصلاح ماده (104) قانون مالیات های مستقیم مصوب 1391/ 5/ 1 و اصلاح بعدی آن" و اصلاح ماده (104) قانون مالیات های مستقیم مصوب 1394/ 4/ 31 باید به تصویب شورای اقتصاد برسد .

بخش 4 - محیط کسب و کار ، خصوصی سازی و مناطق آزاد

ماده 21 دولت موظف است در جهت توسعه فعالیت های صنعت بیمه و بهبود محیط کسب و کار و گسترش بخش غیردولتی :

الف - بر اساس قانون اجرای سیاست های کلی اصل چهل و چهارم (44) قانون اساسی ، سهام دولت در شرکتهای بیمه به استثنای بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران و شرکت سهامی بیمه ایران را در دو سال اول اجرای قانون برنامه از طریق عرضه سهام در بازار سرمایه و سازمان خصوصی سازی به بخش غیردولتی واگذار کند .

ب - به منظور مردمی شدن اقتصاد و کاهش نقش تصدی گری دولت در صنعت بیمه و بر اساس اصلاح نظام نظارت تعرفه ای ، بیمه مرکزی مکلف است نسبت به کاهش تدریجی نقش تصدی گری خود و کاهش بیمه اتکایی اجباری در صنعت بیمه بازگانی اقدام نماید .

ماده 22

الف - دولت مکلف است با اقدام قانونی در جهت اصلاح قوانین ، مقررات و رویه ها ، محیط کسب و کار را به گونه ای امن ، سالم ، سهل و شفاف سازد تا در پایان سال چهارم اجرای قانون برنامه ، رتبه ایران در دو شاخص رقابت پذیری بین المللی و شاخص های بین المللی حقوق مالکیت در میان کشورهای منطقه سند چشم انداز به رتبه سوم ارتقاء یابد و هر سال بیست درصد (20 %) از این هدف محقق شود . در شاخص کسب و کار هر سال ده رتبه ارتقاء یافته و به کمتر از هفتاد در پایان اجرای قانون برنامه برسد . وزیر امور اقتصادی و دارایی مکلف است در پایان شهریور و اسفندماه هر سال ، گزارش میزان تحقق حکم این بند را همراه مستندات به مجلس شورای اسلامی ارائه نماید .

ب - وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است با هدف تضمین امنیت سرمایه گذاری و کارآفرینی در کشور ، جذب متخصصان ، صیانت ، حفاظت و مقابله با اخلاف در امنیت اشخاص و بنگاهها و کاهش خطرپذیری (ریسک) اجتماعی در محیط کسب و کار ، با همکاری سازمان ، سازمان اداری و استخدامی کشور ، معاونت علمی و فناوری رئیس جمهور ، وزارتخانه های تعاون ، کار و رفاه اجتماعی ، امور خارجه ، اطلاعات ، دادگستری و کشور الزامات ارتقای امنیت فضای کسب و کار را تهیه و به تصویب شورای عالی امنیت ملی برساند .

ماده 23 - ایجاد هر گونه منطقه آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی جدید منوط به تصویب مجلس شورای اسلامی و تأمین زیرساخت های مورد نیاز برای استقرار واحدهای تولیدی ، اخذ مجوز مورد نیاز از قبیل تأییدیه زیست محیطی ، نظامی و امنیتی با رعایت قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری صنعتی مصوب 7/ 6/ 1372 و قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران مصوب 5/ 9/ 1384 امکان پذیر است .

تبصره - کلیه وظایف ، اختیارات ، ساختار و تشکیلات دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی با حفظ شخصیت حقوقی مستقل و با رعایت ضوابط و مقررات مربوطه به وزارت امور اقتصادی و دارایی منتقل و وزیر ذی ربط مسؤول اجرای قوانین مرتبط با حوزه مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی خواهد بود .

ماده 24 - دولت مکلف است با همکاری اتاق بازرگانی ، صنایع و معادن و کشاورزی ایران و اتاق تعاون مرکزی جمهوری اسلامی ایران حداکثر تا پایان اجرای قانون برنامه ، تمهیدات قانونی لازم را جهت دستیابی سهم تعاون در اقتصاد به بیست و پنج درصد (25 %) ، با رویکرد کارآفرینی ، اشتغالزایی ، حمایت از کسب و کارهای کوچک و متوسط و دانش بنیان به عمل آورد .

ماده 25 -

الف - به منظور مردمی شدن و گسترش سهم بخش خصوصی و تعاونی در اقتصاد و به منظور افزایش بهره وری و ارتقای سطح کیفی خدمات و مدیریت بهینه هزینه به تمامی دستگاههای اجرایی که عهده دار وظایف اجتماعی ، فرهنگی و خدماتی هستند (از قبیل واحدهای بهداشتی و درمانی ، مراکز بهزیستی و توانبخشی ، مراکز آموزشی ، فرهنگی ، هنری و ورزشی و مراکز ارائه دهنده خدمات و نهاده های کشاورزی و دامپروری) اجازه داده می شود در چهارچوب استانداردهای کیفی خدمات که توسط دستگاه ذی ربط تعیین می گردد ، نسبت به خرید خدمات از بخش خصوصی و تعاونی (به جای تولید خدمات) اقدام نمایند . در اجرای این بند واگذاری مدارس دولتی ممنوع است .

تبصره - آیین نامه اجرایی این ماده شامل نحوه تعیین قیمت خرید خدمات و تعیین تکلیف نیروی انسانی و ساختار به پیشنهاد سازمان ، سازمان اداری و استخدامی کشور و دستگاه اجرایی ذی ربط به تصویب هیأت وزیران می رسد .

ب - به منظور نظارت بیشتر بر بنگاههای در حال واگذاری و همچنین بنگاههای واگذار شده به صورت کنترلی ، در چهارچوب مصوبات هیأت واگذاری ، اسامی این بنگاهها از سوی سازمان خصوصی سازی به سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و بانک مرکزی اعلام می شود . سازمان ثبت اسناد و املاک کشور مکلف است ثبت صورت جلسات مجامع عمومی و هیأت مدیره و همچنین نقل و انتقال اموال و املاک بنگاههای مزبور را پس از اخذ مجوز کتبی از سازمان خصوصی سازی انجام دهد . بانک مرکزی موظف است طی دستورالعمل اعلامی به بانکها و مؤسسات اعتباری خصوصی و دولتی ، اعطای هر گونه تسهیلات و یا ایجاد تعهدات به بنگاههای مذکور را مشروط به اخذ مجوز از سازمان خصوصی سازی نماید .

بخش 5 - توازن منطقه ای ، توسعه روستایی و توانمندسازی اقشار آسیب پذیر

ماده 26 - به منظور رقابت پذير كردن عدالت بين منطقه اي و سرزميني و تقويت خوداتكايي، افزايش انگيزه وصول درآمد استاني :

الف - دولت موظف است :

1 - در طول سال اول اجرائي قانون برنامه سند آمایش سرزمین ملی و استانی را تهیه کند و پس از تصویب شورای عالی آمایش سرزمین از سال دوم اجرائي قانون برنامه به اجراء در آورد .

2 - درآمدها و هزینه هایی که ماهیت استانی دارند را تعیین و طی دو سال اول اجرائي قانون برنامه در چهارچوب نظام درآمد - هزینه استانی به صورت سرجمع درآمدها، اعتبارات هزینه ای و تملک دارایی های سرمایه ای هر استان (بر مبنای وجوه واریزی به خزانه داری کل کشور) در بودجه سنواتی اعمال نماید . مازاد بر درآمدهای وصولی نسبت به سقف مصوب هر استان بر اساس دستورالعمل ابلاغی سازمان برای تأمین اعتبارات هزینه ای و تملک دارایی های سرمایه ای مصوب در قانون بودجه سنواتی ، در مقاطع سه ماهه بین استان های ذي ربط توزیع می گردد .

3 - سه درصد (3 %) از درآمد حاصل از صادرات نفت خام و میعانات گازی خالص صادرات گاز طبیعی را به ترتیب يك سوم به استان های نفت خیز و گازخیز و دو سوم به مناطق و شهرستان های کمتر توسعه یافته جهت اجرائي برنامه های عمرانی در قالب بودجه های سنواتی با تصویب شورای برنامه ریزی و توسعه این استان ها اختصاص دهد .

حکم جزء (3) بند (الف) ماده (26) این قانون بر حکم جزء (1) بند (ب) ماده (7) حاکم است . در طول اجرائي قانون برنامه ششم توسعه ، حکم مقرر در مورد افزایش درصد در این بند ، بر جزء (3) بند (ب) ماده (44) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (2) مصوب 1393/ 12/ 4 حاکم است .

4 - در سال اول اجرائي قانون برنامه کلیه اختیارات و وظایف قابل واگذاری دستگاههای اجرائي به واحدهای مربوطه خود در استان ها و شهرستان ها را واگذار کند .

5 - طرحهای هادی روستایی و تعیین محدوده روستاها در سراسر کشور را با پیشنهاد کارشناسان فنی ، زیر نظر بنیاد مسکن و تأیید بخشداري هر بخش و با اطلاع دهیاران و رؤسای شورای اسلامی روستاها و تصویب آن در کمیته ای متشکل از رئیس بنیاد مسکن انقلاب اسلامی استان به عنوان رئیس ، فرماندار شهرستان ، بخشدار بخش ، نماینده سازمان مسکن و شهرسازی استان ، رئیس بنیاد مسکن انقلاب اسلامی شهرستان ، نماینده سازمان جهاد کشاورزی استان ، نماینده معاون امور عمرانی استانداری و رئیس شورای اسلامی روستا به عنوان ناظر ، تهیه کند .

ب - شوراهای برنامه ریزی و توسعه استان و کمیته برنامه ریزی شهرستان موظفند پنج تا هشت درصد (5 % تا 8 %) از سرجمع اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای استانی مصوب قانون بودجه سالانه را صرف تهیه و اجرائي طرحهای هادی و بهسازی روستاهای شهرستان ، توسط بنیاد مسکن انقلاب اسلامی نمایند .

ماده 27 - دولت موظف است به منظور تحقق سیاست های کلی برنامه و اقتصاد مقاومتی ، شناسایی و بهره برداری از ظرفیت های موجود در نواحی روستایی و ارتقای منزلت اجتماعی روستاییان و جایگاه روستاها در اقتصاد ملی و ایجاد بستر لازم برای شکوفایی و پیشرفت عدالت محور روستاها اقدامات زیر را مطابق قوانین و در قالب بودجه های سنواتی انجام دهد :

الف - اقدامات اقتصادی و بخشی :

1 - دولت مکلف است در راستای برنامه ریزی منطقه ای و تقویت اقتصاد روستایی و توسعه اقتصاد صادرات محور در طول اجرائي قانون برنامه هر سال ، در پنج هزار روستا با توجه به استعدادها و ظرفیت های بومی و محیطی و قابلیت محلی - اقتصادی آن منطقه ، با مشارکت نیروهای محلی و با بهره گیری از تسهیلات بانکی ، حمایت های دولتی و سرمایه گذاری بخش خصوصی ، برنامه توسعه اقتصادی و اشتغالزایی آن روستاها را به وسیله سازمان استان تهیه کند و به تصویب شورای توسعه و برنامه ریزی استان مربوطه برساند . سازمان موظف است تعداد روستاهای سهمیه استانی را تا سه ماه اول سال اول اجرائي قانون برنامه اعلام نماید .

2 - تنظیم و ارائه هدفمند و شفاف اعتبارات مربوط به عمران و توسعه روستایی و عشایری در بودجه سنواتی ، تحت پیوستی با عنوان "عمران و توسعه روستایی" و اختصاص بودجه عمرانی مربوط به این فصل انجام پذیرد .

3 - کاهش مدت زمان پاسخ به استعلام ها و صدور پروانه ساخت بنگاههای اقتصادی روستایی و عشایری از هر کدام از دستگاههای ذي ربط ، به حداکثر پانزده روز

4 - توسعه حداقل پنجاه و چهار خوشه کسب و کار روستایی ، بهره برداری و ساخت نود و هشت ناحیه صنعتی روستایی و ایجاد يك میلیون و نهصد و چهارده هزار فرصت شغلی در روستاها و مناطق عشایری از طریق احداث و توسعه بنگاههای اقتصادی رقابت پذیر و صادرات گرا از طریق بخشهای خصوصی و تعاونی

5 - تأمین منابع مورد نیاز برای رشد سالانه حداقل پنج درصد (5 %) شاخص های برخورداری تعیین شده در ساماندهی عشایر

6 - تهیه طرحهای هادی و طرحهای توسعه و بازنگری آنها برای همه روستاها و آبادی های بالای بیست خانوار و مناطق عشایری در طول اجرائي قانون برنامه با اولویت مناطق کمتر برخوردار

7 - آموزش صد هزار نفر از روستاییان و عشایر به عنوان عناصر پیشرو و تسهیل گر در زمینه برنامه ریزی محلی ، توسعه فعالیت های اقتصادی و برنامه های فرهنگی ، بهبود خدمات رسانی ، جلب مشارکت های مردمی و نظارت بر اثربخشی طرحهای دستگاههای اجرائي

8 - شناسایی روستاهای در معرض خطر سوانح طبیعی جهت اجرائي طرحهای ایمن سازی این سکونتگاهها با همکاری دستگاههای مسؤول و مشارکت مردم و نهادهای محلی ، به نوعی که حداقل سي درصد (30 %) روستاهای در معرض خطر تا پایان اجرائي قانون برنامه ایمن سازی شوند .

9 - تعیین شاخصهای بافت های فرسوده و نابسامان روستایی و تهیه و اجرائي طرحهای بهسازی بافتهای فرسوده در روستاهای دارای اولویت

10 - بخشودگی سود و جرائم تسهیلات پرداخت شده به افراد تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی جهت بازسازی اماکن مسکونی

مناطق روستایی آسیب دیده از حوادث طبیعی و غیرمترقبه که قادر به بازپرداخت اقساط خود نمی باشند، تا پایان اعتبار قانون برنامه پنجم توسعه کشور با پرداخت معادل آن به بانکهای عامل و امهال آن به مدت سه سال از محل تنخواه گردان موضوع ماده (10) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب 27 / 11/ 1380 و اصلاحات و الحاقات بعدی تا پایان اجرای قانون برنامه ششم

ب - اقدامات عمرانی زیربنایی :

- 1 - امکان سنجی ، طراحی و ایجاد سامانه های دفع بهداشتی زباله های روستایی محدوده های روستاها و جمع آوری و دفع آنها در خارج از محدوده روستاها و شهرها و تعیین مسؤلیت دستگاههای ذی ربط . آیین نامه اجرایی این جزء با پیشنهاد وزارت کشور به تصویب هیأت وزیران می رسد .
- 2 - طراحی و اجرای طرحهای (پروژه های) دفع بهداشتی فاضلاب در روستاها با اولویت روستاهای واقع در حریم رودخانه ها ، تالاب ها ، سدها و روستاهایی که به دلیل نفوذپذیری کم اراضی دفع فاضلاب در آنها دچار مشکل می باشد از طریق بخش خصوصی
- 3 - یکپارچه سازی حداکثری فعالیت ها و برنامه های عمران و توسعه روستایی ، عشایری و کشاورزی کشور و مدیریت آنها با رویکرد جهادی و نظارت پذیر تا پایان سال اول اجرای قانون برنامه ششم و ایجاد یکپارچگی برنامه ریزی و ارائه خدمات و طرحهای روستایی و عشایری در قالب برنامه های جامع ، بر اساس نیازها و مشارکت واقعی مردم و شرایط انسانی ، طبیعی ، اقتصادی و اجتماعی
- 4 - تأمین و تخصیص اعتبار مورد نیاز جهت احداث ، بهسازی و آسفالت و نگهداری راههای روستایی روستاهای بالای بیست خانوار جمعیت و مناطق عشایری تا پایان اجرای قانون برنامه (هر سال بیست درصد 20 %) از طریق سازمان
- 5 - تهیه و اجرای طرحهای ساماندهی و بهسازی حداقل بیست درصد (20 %) روستاهای مرزی با رویکرد پدافند غیرعامل جهت توانمندسازی اقتصادی ، اجتماعی و فرهنگی

بخش 6 - نظام اداری ، شفافیت و مبارزه با فساد

ماده 28 - در راستای اصلاح نظام اداری ، موضوع "صرفه جویی در هزینه های عمومی کشور با تأکید بر تحول اساسی در ساختارها ، منطقی سازی اندازه دولت و حذف دستگاههای موازی و غیرضرور و هزینه های زاید ، اقدامات زیر انجام می شود :

الف - کاهش حجم ، اندازه و ساختار مجموع دستگاههای اجرائی به استثنای مدارس دولتی در طول اجرای قانون برنامه ، حداقل به میزان پانزده درصد (15 %) نسبت به وضع موجود (حداقل پنج درصد (5 %) در پایان سال دوم) از طریق واگذاری واحدهای عملیاتی ، خرید خدمات و مشارکت با بخش غیردولتی با اولویت تعاونی ها ، حذف واحدهای غیرضرور ، کاهش سطوح مدیریت ، کاهش پستهای سازمانی ، انحلال و ادغام سازمان ها و مؤسسات و واگذاری برخی از وظایف دستگاههای اجرائی به شهرداری ها و دهیاری ها و بنیاد مسکن انقلاب اسلامی با تصویب شورای عالی اداری

تبصره - انحلال ، انتزاع و ادغام مؤسساتی که به موجب قانون تأسیس شده است ، صرفاً با تصویب مجلس شورای اسلامی امکان پذیر می باشد .

ب - به کارگیری افراد در قالب قرارداد کار معین (مشخص) یا ساعتی برای اجرای وظایف پستهای سازمانی ، فقط در سقف مقرر در قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب 8 / 7 / 1386 مجاز است . تمدید قراردادهای قبلی بلامانع است .

پ - دولت در حدود اعتبارات هزینه ای سالانه و متناسب با نرخ تورم نسبت به تعیین ضریب حقوق کارکنان دولت اعم از مشمولان و غیرمشمولان قانون مدیریت خدمات کشوری در لوابح بودجه سنواتی اقدام کند . این حکم در طول برنامه حاکم بر ماده (125) قانون مدیریت خدمات کشوری خواهد بود .

ت - دولت مکلف است سنوات ارفاقی را به عنوان سنوات خدمت قابل قبول تلقی و مطابق تبصره (2) قانون بازنشستگی پیش از موعد کارکنان دولت مصوب 5 / 5 / 1386 توسط سازمان تأمین اجتماعی به برقراری مستمری بازنشستگان مشمول و بر اساس میانگین دو سال آخر پرداخت حق بیمه سنوات ارفاقی از تاریخ بازنشستگی آنان اقدام کند . شرکتهای دولتی و مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی موضوع تبصره (3) قانون مذکور نیز با استفاده از منابع خود مشمول این حکم می باشند .

تبصره - سهم صندوق های بازنشستگی بابت پرداخت حقوق بازنشستگی و نیز کسور بازنشستگی و یا حق بیمه سهم مستخدم و کارفرما نسبت به سنوات ارفاقی از محل اعتبارات سالانه دستگاههای اجرائی مشمول تأمین و به صندوقهای مذکور پرداخت می شود .

ماده 29 - دولت مکلف است طی سال اول اجرای قانون برنامه نسبت به راه اندازی سامانه ثبت حقوق و مزایا اقدام کند و امکان تجمیع کلیه پرداخت ها به مقامات ، رؤسا ، مدیران کلیه دستگاههای اجرائی شامل قوای سه گانه جمهوری اسلامی ایران اعم از وزارتخانه ها ، سازمان ها و مؤسسات و دانشگاهها ، شرکتهای دولتی ، مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت ، بانکها و مؤسسات اعتباری دولتی ، شرکتهای بیمه دولتی ، مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی (در مواردی که آن بنیادها و نهادها از بودجه کل کشور استفاده می نمایند) ، مؤسسات عمومی ، بنیادها و نهادهای انقلاب اسلامی ، مجلس شورای اسلامی ، شورای نگهبان قانون اساسی ، بنیادها و مؤسساتی که زیر نظر ولی فقیه اداره می شوند و همچنین دستگاهها و واحدهایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر یا تصریح نام است اعم از اینکه قانون خاص خود را داشته و یا از قوانین و مقررات عام تبعیت نمایند نظیر وزارت جهاد کشاورزی ، شرکت ملی نفت ایران ، شرکت ملی گاز ایران ، شرکت ملی صنایع پتروشیمی ایران ، سازمان گسترش و توسعه صنایع ایران ، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ، سازمان بنادر و کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران ، سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران ، سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران و شرکتهای تابعه آنها ، ستاد اجرائی و قرارگاههای سازندگی و اشخاص حقوقی وابسته به آنها را فراهم نماید ، به نحوی که میزان ناخالص پرداختی به هر یک از افراد فوق مشخص شود و امکان دسترسی برای نهادهای نظارتی و عموم مردم فراهم شود . وزارت اطلاعات ، نیروهای مسلح و سازمان انرژی اتمی ایران از شمول این حکم مستثنی هستند . اجرای این حکم درخصوص بنگاههای اقتصادی متعلق به وزارت اطلاعات ، وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح تنها با مصوبه شورای عالی امنیت ملی مجاز خواهد بود . دستگاههای مشمول این ماده مکلفند حقوق ، فوق العاده ها ، هزینه ها ، کمک هزینه ها ، کارانه ، پرداخت های غیرماهانه و مزایای ناخالص پرداختی ماهانه اعم از

مستمر و غیرمستمر ، نقدی و غیرنقدی (معادل ریالی آن) و سایر مزایا به مقامات ، رؤسا ، مدیران موضوع این ماده را از هر محل (از جمله اعتبارات خارج از شمول قانون محاسبات عمومی کشور مصوب 1366/ 6/ 1 ، درآمدهای اختصاصی ، اعتبارات متفرقه ، اعتبارات کمکهای رفاهی ، اعتبارات بودجه عمومی و منابع عمومی و همچنین اعتبارات موضوع ماده (217) قانون مالیات های مستقیم با اصلاحات و الحاقات بعدی مصوب 1366/ 12/ 3 ، تبصره " 1 " ماده (39) قانون مالیات بر ارزش افزوده ، مواد (160) تا (162) قانون امور گمرکی مصوب 1390/ 8/ 22 و یا اعتبارات خاص ناشی از واگذاری و فروش شرکتها در سازمان خصوصی سازی ، اعتبارات مربوط به ردیفهای کمک به اشخاص حقیقی و حقوقی و سایر درآمدها و موارد مشابه) ، منحصرأ در فیش حقوقی منعکس و پس از ثبت در سامانه فوق ، پرداخت کنند ، به نحوی که میزان هر گونه ناخالص پرداختی ماهانه به هر یک از افراد مذکور بلافاصله در سامانه اطلاعاتی هر دستگاه مشخص باشد .

تبصره 1 - کلیه اشخاص حقوقی مشمول این ماده مکلفند از تاریخ 1388/ 1/ 1 اطلاعات مربوط به مقامات ، رؤسا ، مدیران موضوع این ماده را به دیوان محاسبات کشور و سازمان بازرسی کل کشور ارائه دهند . مستنکف از ارائه اسناد و اطلاعات مورد درخواست به انفصال موقت از خدمات دولتی و عمومی از سه ماه تا یک سال به تشخیص مراجع قضائی محکوم می شود . دیوان محاسبات کشور و سازمان بازرسی کل کشور مکلفند طبق وظایف و اختیارات قانونی خود اطلاعات مربوط به پرداخت های مذکور را در اسرع وقت به منظور بازگرداندن وجوه پرداخت شده رسیدگی نمایند و در صورتی که مبالغی بر خلاف قوانین به افراد موضوع این ماده پرداخت شده باشد ، اقدامات قانونی لازم را به عمل آورند .

تبصره 2 - حسابرسان و بازرسان قانونی از جمله سازمان حسابرسی و جامعه حسابداران رسمی کشور مکلفند در حین انجام وظایف قانونی موارد مندرج در این ماده را کنترل و ضمن درج مراتب در گزارش های حسابرسی و بازرسی قانونی ، تخلفات صورت گرفته را در اسرع وقت به مراجع ذی صلاح (اعضای مجمع عمومی ، هیأت های تخلفات اداری ، مرجع قضائی ، سازمان بازرسی کل کشور و دیوان محاسبات کشور) اعلام نمایند .

تبصره 3 - دولت مکلف است طی سال اول اجرای قانون برنامه سازوکارهای مناسب در نظامات پرداخت حقوق و مزایا و نظام مالیاتی را به نحوی مدون نماید که اختلاف حقوق و مزایای بین مقامات ، رؤسا ، مدیران و کارکنان موضوع این ماده در مشاغل مشابه و شرایط مشابه در هر صورت از بیست درصد (20 %) تجاوز نکند و در مسیر تصمیم گیری قانونی قرار دهد .

ماده 30 (اصلاحی 14/12/1395) دولت مکلف است بررسی های لازم جهت برقراری عدالت در نظام پرداخت ، رفع تبعیض و متناسب سازی دریافت ها و برخورداری از امکانات شاغلین ، بانزشتگان و مستمری بگیران کشوری و لشکری سنوات مختلف را انجام دهد و در جهت تصویب در مسیر قانونی قرار دهد و اجراء نماید .

بخش 7 - کشاورزی

ماده 31 - دولت موظف است برای حصول اهداف بندهای ششم و هفتم سیاست های کلی اقتصاد مقاومتی در جهت تأمین امنیت غذایی و نیل به خودکفایی در محصولات اساسی زراعی ، دامی و آبی به میزان نود و پنج درصد (95 %) درپایان اجرای قانون برنامه و افزایش تولیدات کشاورزی به ویژه محصولات دارای مزیت صادراتی ، رسیدن به تراز تجاری مثبت ، تقویت و تکمیل زنجیره های تولید و توسعه صادرات و ارتقای بهره وری آب و خاک کشاورزی اقدامات زیر را جهت حصول به شاخص های کمی به شرح مندرج در جداول ذیل انجام دهد :

الف - توسعه کشاورزی حفاظتی ، توسعه کشت نشایی ، به نژادی و به زراعی ، تولید و تأمین و به کارگیری ارقام مقاوم ، خوداتکایی در تولید بذر و نهال ، افزایش ضریب ماشینی کردن سالانه حداقل دوازده صدم (0/ 12) اسب بخار در هکتار

ب - انجام به موقع خرید تضمینی محصولات کشاورزی و در صورت وقفه در پرداخت خرید تضمینی ، پرداخت مطابق تبصره بند (الف) ماده (10) این قانون به عنوان جبران خسارت ناشی از تأخیر در نظام بانکی . در طول اجرای قانون برنامه ، بند (ب) ماده (31) ، قانون تضمین خرید محصولات اساسی کشاورزی مصوب 1368/ 6/ 21 با اصلاحات و الحاقات بعدی را در بخش مفاخرت موقوف الاجراء می نماید .

پ - افزایش تولید محصولات راهبردی و تبدیل پانصد هزار هکتار از اراضی شیبدار به باغات

ت - فراهم نمودن امکانات مصرف بهینه سموم ، دفع آفات نباتی و کودهای شیمیایی و استفاده بیشتر از کود آلی (کمپوست) و مبارزه زیستی و تدوین ضوابط ورود ، ساخت و ترکیب ساخت (فرمولاسیون) کود و سم

ث - سرمایه گذاری مورد نیاز جهت انجام امور تحقیقاتی و نظام نوین ترویج و انتقال فناوری ، تقویت شرکتهای دانش بنیان ، استقرار مدیریت دانش و تجهیز مراکز جهادکشاورزی

ج - توسعه کشت محصولات سالم و محصولات زیستی (ارگانیک) ، اعمال استانداردهای ملی کنترل کیفی تولیدات و فرآورده های کشاورزی گسترش مبارزه تلفیقی با آفات و بیماری های گیاهی ، مصرف بهینه نهاده ها از جمله انواع سم و کود و حمایت از درمانگاههای گیاه پزشکی در راستای ارتقای سلامت انسان و جامعه

چ - ممنوعیت هر گونه رهاسازی ، تولید ، واردات و مصرف محصولات تراریخته ، در چهارچوب قانون ایمنی زیستی جمهوری اسلامی ایران مصوب 1388/ 7/ 5 با رعایت مقررات و موازین ملی و بین المللی که به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است .

تبصره - دولت موظف است اقدام لازم برای آزمایش مواد غذایی وارداتی و فرآورده های غذایی وارداتی را جهت تشخیص مواد تراریخته به عمل آورد و با اطلاع رسانی مردم را از مواد غذایی تراریخته با خبر ساخته و خطرات احتمالی این مواد را که بر اساس آزمایشات معتبر معلوم می شود به مردم اعلام نماید .

ح - اخذ عوارض از انواع چربی های وارداتی دارای اسیدهای چرب اشباع و غیر اشباعی (ترانس) بیش از حد مجاز و نوشابه های گازدار مصرفی و صرف منابع حاصل از آنها در جهت افزایش سرانه شیر . میزان مصرف و نحوه هزینه در بودجه سالانه با رعایت ماده (48) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (2) مصوب 1388/ 4/ 4

1393/12 مشخص خواهد شد .

خ - انجام ايمن سازي (واكسيناسيون) دامهاي سبك و سنگين و پرداخت يارانه مورد نياز آنها مطابق قانون بودجه سالانه

د - راه اندازي زيرساخت شناسه گذاري ، برنامه الكترونيكي و رهگيري کالا و نهاده كشاورزي و دامپ صنعتي و نيمه صنعتي تا رسيدن به مصرف كننده نهايي در روزآمد كردن شناسه اين كالاها

تبصره - وزارت جهاد كشاورزي ، فهرست كالاهاي مشمول اين بند را اعلام مي نمايد .

ذ - حمايت از توسعه ظرفيت صادراتي صنايع تبديلي و تكميلي بخش كشاورزي مانند كارخانجات خوراك دام ، پيور و آبزيان و صنايع بسته بندي محصولات كشاورزي با توجه به مزيتهاي طبيعي ، نسبي و رقابتي اين صنايع

ر - تكميل زنجيره توليد محصولات كشاورزي از طريق اعطاي كمكهاي فني - اعتباري به تشكلهاي فراگير كشاورزي و روستايي

ز - دولت مكلف است براي حصول شاخص هاي معين شده در جداول ذيل در جهت امنيت غذايي ، سلامت و غني سازي محصولات كشاورزي و توسعه صنايع كشاورزي در زنجيره هاي عرضه ، اقدام كند .

جدول شماره 5 - اهداف كمپ راهبرد ارتقاي بهره وري آب و خاك كشاورزي صرفه جويي در مصرف آب كشاورزي و اعمال مديريت تقاضا

هدف كمپ	وضعيت در پايان	سالهاي برنامه ششم				
		سال 1393	سال اول	سال دوم	سال سوم	سال چهارم
- عنوان واحد	توسعه سامانه هاي نوين آبياري و احداث شبكه هاي فرعي آبياري و زهكشي	2600 هزار هكتار (تجمعي)	500	500	500	500
- عنوان واحد	ايجاد و ساماندهي تعداد تشكلهاي تشك آب بران	180	220	280	325	375
- عنوان واحد	اصلاح و بهبود خاك كشاورزي	320 هزار هكتار	500	500	500	500

جدول شماره 6 - اهداف كمپ راهبرد امنيت غذايي ، سلامت و غني سازي محصولات كشاورزي (بخش زراعت)

هدف كمپ	وضعيت در پايان	سالهاي برنامه ششم				
		سال 1393	سال اول	سال دوم	سال سوم	سال چهارم
- عنوان واحد	گندم	10578 هزار تن	11800	12600	13400	14000
- عنوان واحد	جو	2955 هزار تن	2890	3100	3254	3412
- عنوان واحد	شلتوك	2347 هزار تن	2949	2984	3036	3003

3000	2400	2300	2200	2100	1659	ذرت دانه هزار اي تن
11154	10940	10772	10512	10298	9803	ذرت هزار علوفه اي تن
10200	6722	6380	5876	5508	4731	چغندر قند هزار تن
763	747	731	716	700	615	حبوبات هزار تن
327	309	291	268	250	184	وش هزار تن
934	698	533	371	228	146	کلزا هزار تن
331	298	255	203	176	142	سويا هزار تن
189	164	140	116	93	55	سایر دانه هاي تن روغني
7500	7189	7020	6820	6732	6588	نیشکر هزار تن
5596	5513	5432	5351	5272	4988	سیب زميني هزار تن
13275	11692	11094	10540	10020	8631	محصولات هزار علوفه اي تن

جدول شماره 7 - اهداف کمی راهبرد امنیت غذایی ، سلامت و غنی سازی محصولات کشاورزی (باغبانی ، دام ، طیور و آبزیان)

هدف کمی	وضعیت در	سالهای برنامه ششم					عنوان - واحد
		سال اول	سال دوم	سال سوم	سال چهارم	سال پنجم	
افزایش تولید گوشت طیور هزار تن	پایان سال 1393	2033	2179	2254	2333	2414	2497
افزایش تولید گوشت قرمز هزار تن	پایان سال 1393	785	819	838	859	880	899
افزایش تولید تخم مرغ (تجاری و بومی) هزار تن	پایان سال 1393	925	951	987	1024	1063	1103
افزایش تولید شیر میلیون تن	پایان سال 1393	8800	9652	10183	10733	11302	11890
تولید							

محصولات باغباني	میلیون تن	17 / 1	17 / 7	18 / 6	19 / 8	20 / 8	21 / 9
احداث گلخانه هاي جديد	هكتار	9610	2000	2740	3260	4160	4600
صيد در آبهاي شمال و صيا، صيد در	تن	39647	40038	40536	41034	41532	42000
آبهاي جنوب	تن	535865	540000	557800	590900	519200	658000
آبزي پروري (با تأکيد بر پرورش ماهي در قفس در آبزي آزاد	تن	371717	471250	534200	518830	712270	811000
رهاسازي بچه ماهي و ميگو جهت بازسازي ذخاير	میلیون قطعه	362	345	380	430	475	500

جدول شماره 8 - اهداف کمي راهبرد حفاظت و صيانت از منابع طبيعي کشور و توسعه آن در چهارچوب اصولي توسعه پايدار

هدف کمي وضعيت در پايان	سالهاي برنامه ششم					
	سال 1393	سال اول	سال دوم	سال سوم	سال چهارم	سال پنجم
احياي رويشگاه هاي مرتعي و توسعه گياهان دارويي	826 هزار هكتار	1100	1400	2000	2300	2800
جنگلکاري و احياي جنگل ها	359 هزار هكتار (تجمعي)	120	148	165	182	200
توسعه زراعت چوب	81 هزار هكتار (تجمعي)	10	12	15	18	20
حدنگاري (کاداستر)هزار						

3000030000270002500020000	3000	هكتار	منابع طبيعي
2460	2360 2080 1780 1320	9505 هزار هكتار (تجمعي)	اجراي عمليات آبخيزداري
310	265 220 185 160	271 هزار هكتار (تجمعي)	تثبيت شنهاي روان و مهار كانونهاي بحراني فرسايش بادي

جدول شماره 9 - اهداف كمپ راهبرد توسعه صنايع كشاورزي و زنجيره هاي عرضه

هدف كمپ	وضعيت در پايان	سالهاي برنامه ششم				عنوان واحد	
		سال اول	سال دوم	سال سوم	سال چهارم پنجم		
حمایت از توسعه ظرفیت صنایع تبدیلی و تکمیلی بخش تن (تجمعی)	35000	2836	2612	2239	6218	41972	حمایت از توسعه ظرفیت صنایع تبدیلی و تکمیلی بخش تن (تجمعی)
حمایت از باسزاي و نوسازي واحدهاي تبدیلی و تکمیلی	1001	250	217	194	170	154	حمایت از باسزاي و نوسازي واحدهاي تبدیلی و تکمیلی

ماده 32 -

الف - به منظور کاهش التهابات بازار كالاهاي اساسي كشاورزي و کاهش نوسان غيرعادي فصلي محصولات كشاورزي و به منظور کاهش بار مالي دولت براي تأمين نقدینگی در گردش و هزینه تبعي مورد استفاده در سياست هاي تنظيم بازار و تأمين ذخاير محصولات راهبردي (استراتژيك) ، شركت بازرگاني دولتي ايران يا هريك از شرکتهای دولتي مسؤول تنظيم بازار هر محصول به تشخيص وزارت جهاد كشاورزي ، حسب مورد ، بر اساس برآوردهاي ماهانه ، فصلي و سالانه عرضه داخلي و تقاضاي هر يك از محصولات ، نسبت به اتخاذ موقعيت مناسب خريد يا فروش در قراردادهاي سلف و ابزارهاي مالي موضوع بند (24) ماده (1) قانون بازار اوراق بهادار جمهوري اسلامي ايران مصوب 1384/ 9/ 1 بر روي هر يك از دارايي هاي مشمول صدر اين بند در چهارچوب مقررات بازار سرمايه اقدام مي نمايند .

ب - دولت مكلف است اقدامات ذيل را به عمل آورد :

1 - ايجاد ردیف مستقل پرداخت خسارت به بیمه گذاران محصولات كشاورزي و صندوق بیمه كشاورزي در لوايح بودجه سالانه و پيش بيني اعتبار به صورت صد در صد (100 %) تخصیص یافته در طول اجراي قانون برنامه

2 - اصلاح و بهبود خاک کشاورزی و افزایش کربن (ماده آلی) خاک به میزان سالانه پانصد هزار هکتار

3 - ارائه کمکهای فنی و اعتباری برای نوسازی باغهای فرسوده کشور

4 - اختصاص معادل ریالی ده در صد (10 %) ورودی سالانه صندوق توسعه ملی نزد بانک عامل مطابق ضوابط صندوق جهت پرداخت تسهیلات به متقاضیان غیردولتی سرمایه گذار بخش کشاورزی ، صنایع تبدیلی و تکمیلی این بخش ، محیط زیست مرتبط با بخش کشاورزی و منابع طبیعی و احداث بندهای انحرافی و سدهای کوچک مطابق بند (4 - 10) سیاست های کلی برنامه ششم و در چهارچوب اساسنامه صندوق توسعه ملی

ماده 33 - دولت مکلف است در اجرای بندهای سوم و ششم سیاست های کلی اقتصاد مقاومتی و به منظور متنوع سازی ابزارهای حمایت از بخش کشاورزی ، تأمین و تجهیز منابع ، توسعه و امنیت سرمایه گذاری ، افزایش صادرات محصولات کشاورزی و ارزش افزایی و تکمیل زنجیره ارزش محصولات کشاورزی اقدامات ذیل را به انجام برساند :

الف - ایجاد زمینه گسترش و تکمیل زنجیره های ارزش ، صنایع تبدیلی ، تکمیلی و نگهداری محصولات اساسی کشاورزی در قطبهای تولیدی ، سردخانه و انبارهای فنی چندمنظوره

ب - تخصیص حداقل بیست درصد (20 %) منابع صندوق های حمایت از بخش کشاورزی جهت تسهیلات برای صادرات این بخش

پ - ایجاد خوشه های صادراتی ، نشانهای تجاری و اختصاص مشوق های صادراتی به صادرات محصولات کشاورزی

تبصره - دولت مکلف است مابه التفاوت قیمت تولید داخل با قیمت کالای کشاورزی در بازارهای هدف را سالانه به عنوان مشوق های صادراتی محاسبه و از منابع هدفمندی یارانه ها پرداخت نماید . وزارت جهادکشاورزی مقررات تعیین کالاهای مشمول این بند و پرداخت مابه التفاوت را تهیه نموده و به تصویب هیأت وزیران می رساند .

ت - کاهش حداقل ده درصدی (10 %) شکاف قیمت دریافتی تولیدکنندگان و قیمت پرداختی مصرف کنندگان نهایی این محصولات در طول اجرای قانون برنامه

ث - پوشش بیمه اجباری کلیه دامها در مقابل بیماری های مشترک و واگیردار ، پرداخت حداقل پنجاه درصد (50 %) سهم بیمه گر توسط دولت و اجرای برنامه حذف دام در کانون های آلوده پس از پیش بینی در بودجه سنواتی

ج - افزایش سرمایه صندوق های حمایت از توسعه بخش کشاورزی به هفت درصد (7 %) از ارزش سرمایه گذاری بخش کشاورزی و افزایش سرمایه بانک کشاورزی مطابق با استانداردهای بین المللی از محل فروش املاک مازاد وزارت جهاد کشاورزی و بازپرداخت تسهیلات پرداخت شده از محل حساب ذخیره ارزی و سهم دولت در قالب بودجه سنواتی

چ - افزایش سهم سرمایه گذاری در بخش کشاورزی در کل سرمایه گذاری ها به میزان سالانه حداقل دو درصد (2 %)

ح - ارتقای سطح کلی حمایت از کشاورزی ، سالانه تا دو درصد (2 %) ارزش تولید این بخش

خ - بخشدگی سود و کارمزد و جریمه وامهای دریافتی کشاورزان خسارت دیده از حوادث غیرمترقبه و امهال اصل وام آنان به مدت سه سال و تعیین میزان خسارت توسط کارگروهی متشکل از جهاد کشاورزی ، بانک مربوطه و فرمانداری شهرستان

د - تولید و پخش برنامه های آموزشی ، ترویجی ، مدیریت مصرف آب ، بهبود کمی و کیفی محصولات کشاورزی و فرآوری تولیدات ، حفاظت از محیط زیست و منابع طبیعی کشور ، بهره وری و انتقال یافته های علمی به بهره برداران ، به سفارش و تأمین مالی وزارت جهاد کشاورزی توسط سازمان صدا و سیما

ذ - اختصاص حداقل پانزده درصد (15 %) از متوسط تسهیلات اعطایی بانکهای عامل غیرتخصصی کشور به بخش کشاورزی

ر - مراحل بسته بندی ، انجماد ، پاک کردن ، درجه بندی ، پوست گیری مانند شالی کوبی و خشک کردن مانند چای و تفت دادن مانند نخودپزی ، فرآوری محصولات کشاورزی محسوب نمی شود .

خدمات مزبور ، از پرداخت مالیات بر ارزش افزوده معاف می باشد .

ماده 34 - کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی که به نحوی در امور تولید ، پرورش ، نگاهداری ، توزیع ، حمل و نقل ، عرضه ، فروش دام زنده و نیز استحصال ، تهیه ، عمل آوری ، جمع آوری ، نگهداری ، بسته بندی ، توزیع ، حمل و نقل فرآورده های با منشأ دامی و همچنین خوراک دام فعالیت دارند ، در صورت تخطی از اجرای ضوابط و مقررات بهداشتی به تشخیص سازمان دامپزشکی کشور یا عدم به کارگیری مسؤول فنی بهداشتی با رأی دادگاه صالح متعهد به پرداخت خسارت وارده به مصرف کنندگان اقلام غیربهداشتی یا ناسالم می باشند . مسؤولان فنی بهداشتی بر اساس شرح وظایف ابلاغی از سوی سازمان دامپزشکی کشور به شرط سببیت در صورت قصور یا تقصیر مسؤول می باشند .

تبصره - آیین نامه اجرایی این ماده به پیشنهاد مشترک وزارت جهادکشاورزی (سازمان دامپزشکی کشور) ، وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی و سازمان به تصویب هیأت وزیران می رسد .

بخش 8 - آب

ماده 35 - دولت مکلف است به منظور مقابله با بحران کم آبی ، رهاسازی حقایبه های زیست محیطی برای پایداری سرزمین ، پایداری و افزایش تولید در بخش کشاورزی ، تعادل بخشی به سفره های زیرزمینی و ارتقای بهره وری و جبران تراز آب ، به میزانی که در سال پایانی اجرای قانون برنامه یازده میلیارد مترمکعب شود ، اقدامات زیر را به عمل آورد :

الف - افزايش عملکرد در واحد سطح و افزايش بهره وري در توليد محصولات کشاورزي با اولويت محصولات داراي مزيت نسبي و ارزش صادراتي بالا و ارقام با نياز آبي کمتر و سازگار با شوري ، مقاوم به خشكي و رعايت الگوي کشت مناسب با منطقه

ب - توسعه روشهاي آبياري نوين ، اجراي عمليات آب و خاک (سازه اي و غيرسازه اي) ، توسعه آب بندها و سامانه (سيستم) هاي سطوح آبيگر حداقل به ميزان ششصد هزار هکتار در سال

تبصره (اصلاحي 06/10/1396- براي توسعه روشهاي آبياري نوين ، بازسازي و نوسازي قنوات و احداث سدهاي معيشتي انتقال آب از طريق لوله به مزارع حداقل هشتادو پنج درصد (85 %) هزينه ها به عنوان کمک بلاعوض توسط دولت در قالب بودجه سالانه تأمين و پرداخت مي شود .

پ - حمايت از توسعه گلخانه ها و انتقال کشت از فضاي باز به فضاي کنترل شده و بازرخاني پسابها ، مديريت آبهاي نامتعرف و مديريت آب مجاري
ت - طراحي و اجراي الگوي کشت با تاکيد بر محصولات راهبردي و ارتقاي بهره وري آب در چهارچوب سياست هاي کلي اقتصاد مقاومتی و تأمين منابع و الزامات مورد نياز در قالب بودجه سالانه و اعمال حمايت و مشوق هاي مناسب فقط در چهارچوب الگوي کشت

ث - احياء ، مرمت و لايروبي قنوات به ميزان سالانه پنج درصد (5 %) وضع موجود در طول اجراي قانون برنامه با تاکيد بر فعاليت هاي آبخيزداري و آبخيزداري براي احياي قنوات

ج - ايجاد زيرساخت مورد نياز براي پرورش دويست هزار تن ماهي در قفس تا پايان اجراي قانون برنامه و توسعه فعاليت هاي شيلاتي و ايجاد تاسيسات زيربنايي در سواحل کشور

چ - برق دار کردن چاههاي کشاورزي داراي پروانه بهره برداري

تبصره - منابع مورد نياز اجراي اين بند از محل صرفه جويي در مصرف سوختههاي فسيلي موضوع ماده (12) قانون رفع موانع توليد رقابت پذير و ارتقاي نظام مالي کشور مصوب 1394/ 2/ 1 تأمين مي گردد .

ح - نصب کنتور هوشمند و حجمي آب با اعطاي تسهيلات از وجوه اداره شده بر روي چاههاي داراي پروانه بهره برداري تا پايان اجراي قانون برنامه

خ - استفاده از آب استحصالی سدها ، با اولويت تأمين آب شرب مورد نياز در حوضه آبريز محل استقرار سد

د - تأمين حقايق کشاورزان از رودخانه ها ، چشمه ها و قنات ها از آب سدهاي احداثي بر روي اين رودخانه ها ، قنات ها و چشمه ها

ذ - تغيير ساختار مصرف آب شرکتهاي فولادي ، آلياژي و معدني و اصلاح سامانه (سيستم) خنک کنندگي و شست و شوي مواد خام تا پايان سال چهارم اجراي قانون برنامه

ر - دولت موظف است تا پايان سال اول اجراي قانون برنامه طرح الگوي کشت را براي تمامي نقاط کشور تعريف نموده و در طی سالهاي اجراي اين قانون به مورد اجراء گذارد .

وزارت نيرو موظف است تخصيص آب را مطابق طرح الگوي کشت در اختيار کشاورزان قرار دهد .

ماده 36 .

الف - دولت مکلف است اقدامات لازم را با رعايت سياست هاي کلي اصل چهل و چهارم (44) قانون اساسي در جهت اصلاح نظام بهره برداري آب آشاميدني ، بهره وري استحصال و بهره وري مصرف آن را حداقل معادل سي درصد (30 %) ارتقاء دهد و نيز حداقل سي درصد (30 %) آب آشاميدني مناطق جنوبي کشور را از طريق شيرين کردن آب دريا تا پايان اجراي قانون برنامه تأمين نمايد .

تبصره - وزارت نيرو موظف است تا پايان اجراي قانون برنامه تمهيدات لازم را جهت تأمين ، طراحي و ساخت حداقل معادل هفتاد درصد (70 %) آب شيرين کن هاي مورد نياز در شهرهاي حوزه خليج فارس و درياي عمان را از جمله از طريق خريد تضميني آب شيرين شده و نيز مديريت هوشمند و تجميع خريد آب شيرين کن از طريق انتقال فناوري به داخل انجام دهد . مديريت انتقال فناوري از طريق جهاد دانشگاهي ، دانشگاهها و مراکز پژوهشي و شرکتهاي دانش بنيان انجام مي شود .

ب - عوارض حاصل از چشمه هاي آب معدني و درماني در محدوده شهرستانهاي که ظرفيت توسعه گردشگري دارند ، با طی مراحل قانوني در اختيار شهرداري ها يا دهياي هاي همان منطقه قرار مي گيرد . منابع حاصله متناسب با دريافت عوارض که به پيشنهاده شوراي اسلامي شهر يا روستا به تصويب شوراي برنامه ريزي و توسعه استان مي رسد ، با تصويب کمیته برنامه ريزي شهرستان صرف زيرساخت هاي گردشگري همان منطقه مي شود .

ماده 37 - دولت مکلف است تمهيدات لازم را با استفاده از انواع روشها از جمله سازوکارهاي ذيل تا پايان اجراي قانون برنامه ، علاوه بر وضع موجود جهت افزايش حداقل بيست و پنج درصد (25 %) پوشش شبکه فاضلاب شهري کشور را فراهم نمايد .

الف - استفاده از سرمايه گذاري بخش خصوصي داخلي و خارجي و سازمان هاي بين المللي در ازاي واگذاري پساب استحصالی

ب - استفاده از منابع حاصل از فروش پساب فاضلاب جهت توسعه و تکميل طرحهاي فاضلاب شهري با پيش بيني منابع و مصارف آن در قانون بودجه سنواتي

بخش 9. محيط زيست و منابع طبيعي

ماده 38 - دولت موظف است اقدامات زیر را جهت حفاظت از محیط زیست به عمل آورد :

الف - نظارت بر ارزیابی راهبردی محیط زیست (SEA) در سیاست ها و برنامه های توسعه ای و ارزیابی اثرات زیست محیطی (EIA) طرحهای بزرگ کلیه دستگاههای اجرائی و بخشهای خصوصی و تعاونی ، نهادهای عمومی غیردولتی در پهنه سرزمینی از جمله مناطق آزاد تجاری و صنعتی بر اساس شاخصها ، ضوابط و معیارهای پایدار محیط زیست .

ب - اجرای برنامه عمل حفاظت ، احیاء ، مدیریت و بهره برداری مناسب از تالاب های کشور با مشارکت سایر دستگاههای اجرائی و جوامع محلی به ویژه در ارتباط با تالاب های ثبت شده در کنوانسیون رامسر به طوری که تا پایان اجرای قانون برنامه ، حداقل بیست درصد (20 %) تالاب های بحرانی و در معرض تهدید کشور احیاء شوند و ضمن حفاظت و تثبیت ، در روند بهبود قرار گیرند .

پ - تأمین اعتبارات ارزی و ریالی مورد نیاز جهت اجرای تعهدات بین المللی دولت جمهوری اسلامی ایران در حوزه محیط زیست در قالب بودجه های سنواتی . اجرای این بند منوط به رعایت اصول هفتاد و هفتم (77) و یکصد و بیست و پنجم (125) قانون اساسی می باشد .

ت - تأمین سهم دولت جمهوری اسلامی ایران در طرحهای (پروژه های) بین المللی محیط زیستی مشترک با دولتها و اشخاص حقیقی و حقوقی خارجی به منظور تشویق و حمایت از جلب کمکها و سرمایه گذاری های بین المللی داوطلبانه و کمک به تأمین هزینه های مربوط به کنوانسیون رامسر . اجرای این بند منوط به رعایت اصول هفتاد و هفتم (77) و یکصد و بیست و پنجم (125) قانون اساسی می باشد .

ث - نظارت بر اجرای طرحهای جامع مدیریت پسماند به ویژه در سواحل دریاها ، رودخانه ها ، جنگلها و دشتهای حاشیه تالاب ها و مدیریت سالانه حداقل بیست درصد (20 %) از حجم پسماندهای موجود با روش مناسب

تبصره - سازمان حفاظت محیط زیست موظف است در محدوده حریم شهرها و روستاها بر اقدامات شهرداری ها و دهیاری ها در این خصوص نظارت کند .

ج - تهیه و اجرای طرح جامع پیشگیری و اطفای حریق در عرصه تحت مدیریت سازمان جنگلها ، مراتع و آبخیزداری و سازمان حفاظت محیط زیست با همکاری دستگاههای اجرائی ، نظامی (در زمان صلح) و انتظامی

چ - تکمیل و اجرای تأسیسات جمع آوری ، تصفیه ، بازچرخانی و مدیریت پساب و فاضلاب در شهرها و شهرکهای صنعتی و خدماتی و سایر واحدهایی که فاضلاب با آلایندهی بیش از حد مجاز از استانداردهای ملی تولید می نمایند از طریق عقد قرارداد فروش و یا پیش فروش پساب خروجی تأسیسات موجود و یا طرحهای توسعه آتی

تبصره - دولت مجاز است از طریق تشویق سرمایه گذاران بخش خصوصی و یا عقد قرارداد با آنان نسبت به موارد این بند اقدام نماید .

ح - احیاء ، توسعه و غنی سازی جنگلها در سطح هشتصد و پانزده هزار هکتار

خ - اجرای عملیات آبخیزداری و حفاظت از خاک و آبخوان حداقل در سطح ده میلیون هکتار

د - بیابان زدایی و کنترل کانون های بحرانی آن حداقل در سطح یک میلیون و یکصد و چهل هزار هکتار

ذ - تهیه نقشه های حدنگاری (کاداستر) منابع طبیعی حداقل یکصد و چهارده میلیون هکتار و اراضی کشاورزی حداقل بیست میلیون هکتار با رعایت قانون حدنگار (کاداستر)

ر - ارتقای پوشش سدرصد (100 %) حفاظت از جنگلها ، مراتع و اراضی ملی و دولتی و مناطق چهارگانه زیست محیطی با مشارکت جوامع محلی و ارتقای ضریب حفاظت از جنگلها و مراتع کشور به منظور پایدار جنگلها و همچنین تعادل بخشی دام و مراتع سالانه حداقل ده درصد (10 %)

ز - اجرای برنامه مدیریت سبز شامل مدیریت مصرف انرژی ، آب ، مواد اولیه ، تجهیزات و کاغذ ، کاهش مواد جامد زائد و بازیافت آنها در ساختمان ها و وسائط نقلیه ، در کلیه دستگاههای اجرائی و مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی در چهارچوب قوانین مربوطه

تبصره - آیین نامه اجرائی این بند به پیشنهاد مشترک وزارت نیرو و سازمان حفاظت محیط زیست به تصویب هیأت وزیران می رسد .

ژ - احیای رویشگاههای مرتعی و توسعه و فرآوری گیاهان دارویی به میزان حداقل نه میلیون و ششصد هزار هکتار و افزایش حداقل یکصد هزار هکتار به سطح زیر کشت گیاهان دارویی به نحوی که در پایان اجرای قانون برنامه به دو بیست و پنجاه هزار (250 / 000) هکتار برسد .

س - ارائه برنامه جامع مقابله با ریزگردها حداکثر تا پایان سال اول اجرای قانون برنامه ششم و اجرای عملی و مؤثر آن از سال دوم اجرای این قانون

ش - اعطای تسهیلات و پیش بینی اعتبار لازم در بودجه سالانه جهت از رده خارج کردن سالانه ده درصد (10 %) از موتورسیکلت های بنزینی و جایگزینی با موتورسیکلت های برقی

ص - فراهم کردن منابع ارزی و ریالی لازم جهت تبدیل پسماند به کود یا انرژی برای شهرهای مختلف در طول اجرای قانون برنامه با همکاری بخش خصوصی و شهرداری ها

ض - اقدامات سیاسی ، اقتصادی و عمرانی لازم برای تثبیت ، استمرار و افزایش حقایبه به رودخانه های مشترک و مرزی مانند هیرمند و تأمین حقایبه زیست محیطی آنها

ط - تهیه ، تدوین و اجرای برنامه عمل حفاظت و مدیریت از مناطق چهارگانه محیط زیست و گونه های در معرض تهدید و خطر انقراض حیات وحش کشور با

رویکرد بهره‌گیری از ظرفیت‌های داوطلبانه و مشارکت اشخاص حقیقی و حقوقی با اولویت جوامع محلی و سازمان‌های مردم‌نهاد توسط سازمان حفاظت محیط زیست

ظ - بازنگري در محدوده مناطق چهارگانه محیط زیست و همچنین تعریف و تقسیم بندی جدید مناطق با توجه به تقسیمات نوین اتحادیه جهانی حفاظت از طبیعت (IUCN) توسط سازمان حفاظت محیط زیست

ع - کشاورزان و دامدارانی که محصولات آنها با تشخیص جهادکشاورزی شهرستان در معرض تهدید حیات وحش می‌باشد، می‌توانند برای جلوگیری از خسارت نسبت به محصور نمودن مزارع خود در چهارچوب قانون و مقررات مربوطه اقدام کنند .

غ - سازمان حفاظت محیط زیست مکلف است نسبت به پاسخ استعلام‌های مربوط به طرح‌های عمرانی دولتی و طرح‌های اقتصادی سرمایه‌گذاران حداکثر ظرف مدت دو ماه اقدام نماید و در صورت رد گزارشها و درخواست‌های مذکور دلایل را کتباً به صورت شفاف مطابق قوانین و ضوابط فنی مربوطه به ذی‌نفعان اعلام کند . عدم پاسخ سازمان حفاظت محیط زیست در مهلت مقرر، به منزله تأیید می‌باشد .

ف -

1 - هرگونه بهره‌برداری چوبی از درختان جنگلهای کشور از ابتدای سال چهارم اجرای قانون برنامه، ممنوع می‌باشد. دولت در ارتباط با قراردادهای طرح‌های جنگلداری مذکور که مدت اجرای آن به اتمام می‌رسد، مجاز به تمدید قرارداد نمی‌باشد .

تبصره - بهره‌برداری چوبی در طرح‌های جنگلداری طی سالهای اول تا سوم اجرای قانون برنامه توسعه صرفاً از درختان شکسته، افتاده و ریشه کن در چهارچوب قوانین و مقررات مربوطه خواهد بود .

2 - دولت مکلف است نسبت به اصلاح آن دسته از طرح‌های جنگلداری که مدت اجرای آن تا پایان سال سوم اجرای قانون برنامه به اتمام نمی‌رسد، تعیین خسارت کارشناسی نموده و خسارت حاصله را در بودجه سنواتی درج نماید .

تبصره 1 - بهره‌برداری از درختان ریشه کن، شکسته، افتاده، خشک سرپا و آفت زده غیرقابل احیاء تا پیش از تصویب طرح جایگزین و حداکثر تا پایان سال سوم برنامه صرفاً با مجوز سازمان جنگلها، مراتع و آبخیزداری کشور مجاز می‌باشد و پس از تصویب طرح جایگزین صرفاً بر اساس این طرح و با مجوز سازمان جنگلها، مراتع و آبخیزداری کشور خواهد بود .

تبصره 2 - برداشت درختان جنگلی برای طرح‌های عمرانی در صورت دارابودن ارزیابی زیست محیطی و شناسه (کد) شناسایی با مجوز سازمان جنگلها، مراتع و آبخیزداری کشور بلامانع است . همچنین بهره‌برداری از درختکاری و جنگلکاری‌های دست‌کاشت به منظور زراعت چوب با تشخیص و مجوز سازمان جنگلها، مراتع و آبخیزداری کشور مجاز است .

3 - به منظور تحقق بند (1) دولت مکلف است با اختصاص ردیف اعتباری مستقلی نسبت به پیش‌بینی اعتبارات و امکانات در بودجه‌های سنواتی جهت ارتقاء پوشش کامل و مؤثر حفاظت از جنگلهای کشور، مهار عوامل ناپایداری، جلوگیری از تغییر کاربری، تجاوز و تصرف، مبارزه با قاچاق چوب، استقرار مدیریت پایدار جنگل و اجرای تعهدات اقدام نماید .

تبصره - دولت مکلف است تسهیلات لازم را جهت توسعه زراعت چوب و واردات مواد اولیه صنایع مرتبط با چوب (سلولزی) در اختیار صاحبان صنایع و کشاورزان طرف قرارداد آنان قرار دهد .

بخش 10 - انرژی، صنعت و معدن

ماده 39 -

الف - به منظور ارتقای عدالت اجتماعی، افزایش بهره‌وری در مصرف آب و انرژی و هدفمندکردن یارانه‌ها در جهت افزایش تولید و توسعه نقش مردم در اقتصاد، به دولت اجازه داده می‌شود که قیمت آب و حامل‌های انرژی و سایر کالاها و خدمات یارانه‌ای را با رعایت ملاحظات اجتماعی و اقتصادی و حفظ مزیت نسبی و رقابتی برای صنایع و تولیدات، به تدریج تا پایان سال 1400 با توجه به مواد (1)، (2) و (3) قانون هدفمندکردن یارانه‌ها مصوب 1388/ 10/ 15 اصلاح و از منابع حاصل به صورت هدفمند برای افزایش تولید، اشتغال، حمایت از صادرات غیرنفتی، بهره‌وری، کاهش شدت انرژی، کاهش آلودگی هوا و ارتقای شاخص‌های عدالت اجتماعی و حمایت‌های اجتماعی از خانوارهای نیازمند و تأمین هزینه‌های عملیاتی و سرمایه‌گذاری شرکت‌های ذی‌ربط در چهارچوب بودجه‌های سالانه اقدام لازم را به عمل آورد .

ب - به منظور ایجاد شفافیت در اجرای قانون، دولت مکلف است دریافت‌ها و پرداخت‌های مرتبط با قانون هدفمندکردن یارانه‌ها را در جدول جداگانه‌ای حاوی اقلام زیر همراه با بودجه‌های سنواتی به مجلس شورای اسلامی تقدیم کند :

1 - کل دریافتی‌های حاصل از اجرای قانون هدفمندکردن یارانه‌ها

2 - مالیات بر ارزش افزوده مرتبط با آن

3 - سهم شرکت‌های تولید و توزیع‌کننده انرژی به تفکیک هر شرکت

4 - سهم سازمان هدفمندکردن یارانه‌ها به منظور اختصاص به پرداخت یارانه نقدی و غیرنقدی به خانوارها، کمک به بخش سلامت و حمایت از تولید و اشتغال از طریق تأمین اعتبارات مربوط به اجرای قانون اصلاح الگوی مصرف انرژی مصوب 1389 / 12/ 4 و قانون توسعه حمل و نقل و مدیریت مصرف سوخت مصوب 9/ 18

1386 /

تبصره 1 - دولت مکلف است سهم سازمان هدفمندکردن یارانه‌ها از دریافتی‌ها را هر ساله در ردیف منابع بودجه عمومی (شماره 210102) و مصارف مرتبط با

آن را در ردیفهای مستقل و جداگانه در ارقام بودجه عمومی درج کند .

تبصره 2 - استفاده از منابع مذکور به هر نحو دیگر در حکم تصرف غیرقانونی در اموال عمومی است .

تبصره 3 - دولت مکلف است گزارش تفصیلی این بند را هر شش ماه یک بار به دیوان محاسبات کشور و مجلس شورای اسلامی ارائه نماید .

احکام این ماده در طول اجرای برنامه بر قانون هدفمندکردن یارانه ها مصوب 15 / 10 / 1388 و اصلاحات و الحاقات بعدی آن حاکم است .

جدول درج دریافتی ها و پرداختی های هدفمندکردن یارانه ها در سنوات برنامه ششم

دریافتی ها میلیارد ریال (منابع)	پرداختی ها میلیارد ریال (مصارف)
	مالیات بر ارزش افزوده
	سهام شرکتهای تولید و توزیع کننده انرژی (به تفکیک شرکتهای پرداخت یارانه نقدی و غیرنقدی به خانوارها
کل دریافتی های حاصل از اجرای قانون هدفمندکردن یارانه ها	کمک به بخش سلامت
	حمایت از تولید و اشتغال از طریق تأمین اعتبارات مربوط به اجرای قانون اصلاح الگوی مصرف انرژی مصوب 4 / 12 / 1389 و قانون توسعه حمل و نقل و

	مدیریت مصرف ساخت مصوب / 9 / 18 1386
	حداقل مستمری خانوارهای مددجویان تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهنیستی موضوع ماده) 79) این قانون

ماده 40 - دولت موظف است به منظور توسعه صنعت هوا و فضا و دستیابی به علوم و فناوری های نوین در زمینه مذکور اقدامات زیر را به عمل آورد :

الف - بسترسازی و حمایت لازم به منظور ایجاد و توسعه زیرساخت ها و صنایع مرتبط با طراحی ، ساخت ، آزمایش ، پرتاب و بهره برداری از سامانه های فضایی ، ماهواره ، ماهواره بر و ایستگاههای زمینی

ب - حفظ و نگهداری از موقعیت های مداری متعلق به جمهوری اسلامی ایران و پیش بینی تمهیدات لازم برای ایجاد زیرساخت ها و اجرای طرحهای (پروژه های) ماهواره ملی در راستای حفظ نقاط یاد شده

ماده 41 -

الف - در راستای اجراء و پیشبرد سیاست های کلی برنامه ششم و اقتصاد مقاومتی ، سازمان انرژی اتمی مکلف است با رعایت اصول پدافند غیرعامل نسبت به تدوین طرح ملی مقابله با شرایط اضطراری نیروگاهها و تأسیسات هسته ای با همکاری سازمان ، وزارتخانه های دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح ، کشور و امور خارجه و سازمان پدافند غیرعامل و سایر دستگاههای ذی ربط اقدام کند و آنرا به تصویب شورای عالی امنیت ملی کشور برساند .

تبصره - دستگاههای اجرایی ذی ربط مکلفند نسبت به اجرای آن متناسب با شرایط بیرونی و داخلی نیروگاهها با نظارت و راهبري سازمان پدافند غیرعامل و سازمان انرژی اتمی به تناسب وظیفه اقدام نمایند .

ب - در خصوص روستاهای هلیله و بندرگاه مجاور نیروگاه اتمی بوشهر بر اساس قوانین و مقررات مربوطه ، توسط وزارت کشور و با همکاری سازمان انرژی اتمی و سازمان ، تعیین تکلیف شود .

ماده 42 -

الف - دولت مکلف است در اجرای سیاست های کلی اقتصاد مقاومتی ، حمایت ها و مساعدت های لازم از قبیل کمکهای مالی و اعتباری و تنظیم مقررات مورد نیاز برای استفاده از ظرفیت مازاد صنعت دفاعی و نیل به خوداتکایی در تأمین اقلام دفاعی و غیردفاعی کشور را با مشارکت بخش خصوصی به عمل آورد . همه دستگاههای اجرائی مجازند از این ظرفیت ها استفاده کنند .

ب - به منظور ارتقاء و به روز نمودن فناوری های صنعت دانش بنیان هواپیماسازی ، تحقق اهداف اقتصاد مقاومتی و بهینه سازی زیرساخت های شرکت صنایع هواپیماسازی ایران ، نوسازی و تأمین ناوگان مسافری کشور (خرید هواپیما) با اولویت استفاده از ظرفیت های این شرکت انجام گیرد .

ماده 43 - دولت مکلف است به منظور حمایت ، توسعه و ارتقای جایگاه بخش معدن و صنایع معدنی در اقتصاد ملی ، در طی سالهای اجرای قانون برنامه :

الف - شورای معادن در هر استان با ترکیب ، وظایف و اختیارات زیر تشکیل دهد :

1 - ترکیب شورا :

- استاندار به عنوان رئیس شورا (غیرقابل تفویض)

- معاون امور عمراني استاندار
- رئيس سازمان صنعت ، معدن و تجارت (دبیرشورا)
- رئيس سازمان استان
- رئيس اتاق بازرگاني ، صنايع و معادن و کشاورزي استان (بدون حق رأي)
- رئيس اتاق تعاون استان (بدون حق رأي)
- يك نفر از قضات با معرفي رئيس قوه قضائيه (بدون حق رأي)
- دو نفر از اعضاي نظام مهندسي معدن استان با انتخاب هيأت رئيسه نظام مهندسي معدن استان (بدون حق رأي)
- مديرکل حفاظت محيط زيست استان
- مديرکل منابع طبيعي استان
- رئيس سازمان جهاد کشاورزي استان
- فرمانده نيروي انتظامي استان (بدون حق رأي)
- دو نفر از نمايندگان استان در مجلس شوراي اسلامي با رأي مجلس (به عنوان ناظر)

2 - شوراي معادن استان موظف است در چهارچوب قوانين و مصوبات شوراي عالي معادن ضمن نظارت بر استخراج ماده معدني شناسايي شده و هرگونه فروش و واگذاري پروانه قبل از بهره برداري با رعايت ملاحظات زيست محيطي و حداقل تخريب منابع طبيعي ، اقدامات لازم را نسبت به تسهيل ، تسريع و ايجاد صنايع پايين دستي انجام دهد .

حکم جزء (2) بند (الف) ماده (43) در طول اجرائي قانون برنامه بر مواد (2) و (34) قانون معادن مصوب 1372 / 2 / 27 حاکم است .

3 - يك نسخه از مصوبات شوراي معادن استان به شوراي عالي معادن ارسال مي گردد .

4 - حسابهاي بانكي و گردش مالي خريد و فروش معادن با رعايت ضوابط قانوني ، بايد در استان هاي محل ذخاير معدني انجام پذيرد و دفاتر مالي و قانوني مربوطه در استان هاي مذکور مستقر مي شود و حوزه مالياتي آنها در همان استان ها تعيين مي شود و شوراي معادن استان موظف است بر اجرائي اين جزء نظارت کند .

تبصره - در مورد معادن در مالکیت دولت ، رعایت ماده (39) قانون محاسبات عمومي کشور الزامي است .

5 - در مواردی که به دليل بهره برداري از معادن و فعاليت هاي صنايع معدني ، خسارت هايي به اهالي ساکن در منطقه و بخش کشاورزي آنها برسد ، علاوه بر عوارض آلايندگي ، با تصويب شوراي معادن استان تا يك درصد (1%) فروش آنها ، پس از واريز به خزانه معين استان نزد خزانه داري کل کشور به جبران خسارت هاي مذکور و درصورت وارد شدن آسيبهاي عمومي ، به فعاليت هاي بهداشتي ، درماني و عمراني مورد نياز منطقه درگير اختصاص مي يابد .

تبصره - شوراي معادن استان موظف است اصلاح فناوري آلاينده و به روزآوري آنها را پيگيري کند .

ب - سازمان هاي توسعه اي مانند سازمان گسترش و نوسازي صنايع ايران (ايدرو) و سازمان توسعه و نوسازي معادن و صنايع معدني ايران (ايميدرو) و نهادهاي عمومي غيردولتي با رعايت سياست هاي کلي و قانون اجرائي سياست هاي کلي اصل چهل و چهارم (44) قانون اساسي و قانون رفع موانع توليد رقابت پذير و ارتقاي نظام مالي کشور مصوب 1394 / 2 / 1 مکلفند نسبت به سرمايه گذاري در معدن و صنايع معدني اولويت قائل شوند .

پ - درآمدهاي حاصل از بخش معدن شامل حقوق دولتي (با رعايت ماده (14) قانون معادن مصوب 1377 / 3 / 23) حق انتفاع پروانه بهره برداري (دولتي) ، عوايد حاصل از ماده (35) قانون رفع موانع توليد رقابت پذير و ارتقاي نظام مالي کشور مصوب 1394 / 2 / 1 و عوايد حاصل از تبصره هاي (2) و (3) ماده (6) قانون معادن مصوب 1377 / 3 / 23 و اصلاحات و الحاقات بعدي را به حساب ويژه اي که بدین منظور نزد خزانه داري کل کشور تعيين مي شود ، واريز نمايد تا در قالب قانون بودجه سنواتي در امور ذيل صرف کند و اين اعتبار صددرصد (100%) تخصيص يافته تلقي مي شود و هر گونه هزينه ديگر مشمول تصرف غيرقانوني در اموال عمومي مي باشد :

- 1 - تکميل زيربناها و زيرساخت هاي مورد نياز براي معادن و زيرساخت هاي عمومي صنايع معدني
- 2 - اجرائي تبصره (6) ماده (14) قانون معادن (با اولويت مناطق مجاور درگير محدوده معدني) و مواد (25) و (31) قانون معادن و ماده (35) قانون رفع موانع توليد رقابت پذير و ارتقاي نظام مالي کشور
- 3 - تشويق صادرات محصولات صنايع معدني داراي ارزش افزوده بالا
- 4 - تکميل نقشه هاي پايه زمين شناسي شناسايي ، پي جويي و اکتشاف عمومي کليه ظرفيت هاي معدني کشور

ت - جذب مشارکت بخش خصوصي در طرحهاي سازمان هاي توسعه اي و در آن صورت سهم آورده سازمان هاي توسعه اي و تفاوت قيمت ارزش دارايي متعلق به آنها در مشارکت نسبت به ارزش دفترتي آنها ، ناشي از تجديد ارزيايي ، مشمول ماليات با نرخ صفر مي شود .

ث - به منظور حفظ سرمايه هاي ملي و بهره برداري مناسب از شبکه راههاي کشور ، وزارت صنعت ، معدن و تجارت و نيروي انتظامي مکلفند طبق قوانين ، اقدامات لازم را براي رعايت وزن مجاز در حمل بار جاده اي به عمل آورند .

ماده 44 -

الف - دولت مکلف است به منظور افزايش ارزش افزوده انرژي و تکميل زنجيره ارزش و کاهش شدت انرژي "مصرف انرژي براي واحد توليد" در طول اجرائي قانون برنامه اقدامات زير را انجام دهد :

1 - ترتيبی اتخاذ نماید که سالانه تلفات انرژي در بخش ساختمان ، پنج درصد (5%) کاهش يابد .

تبصره - آيين نامه اجرائي اين جزء ظرف مدت شش ماه پس از لازم الاجراء شدن اين قانون توسط وزارتخانه هاي نيرو ، راه و شهرسازي و نفت تهيه مي شود

و به تصویب هیأت وزیران می رسد .

2 - تسهیلات لازم برای ایجاد ظرفیت پالایش مقدار دو میلیون و هفتصد هزار بشکه در روز نفت خام و میعانات گازی با ضریب پیچیدگی بالا توسط بخش غیردولتی را به نحوی برنامه ریزی و اجراء کند تا ترکیب تولید فرآورده آنها اساساً به محصولات سبک تر و میان تقطیر اختصاص یابد و سهم نفت کوره در الگوی پالایش از ده درصد (10 %) بیشتر نشود .

3 - برای جلب سرمایه گذاری بخش غیردولتی ، برای افزایش ظرفیت تولید محصولات پتروشیمی جدید به نحوی برنامه ریزی و اجراء کند که تا آخر اجرای قانون برنامه ظرفیت تولید محصولات پتروشیمی کشور به صد میلیون تن افزایش یابد . بدین منظور لازم است خوراک مورد نیاز برای واحدهای مجتمع های تولیدی که پروانه بهره برداری از وزارت صنعت ، معدن و تجارت را دارند و تأمین آب و برق مورد نیاز آنها میسر است و مشکلات زیست محیطی ندارند ، با هماهنگی وزارت نفت تأمین گردد .

حکم اجزای (2) و (3) بند (الف) این ماده در طول اجرای برنامه بر بند (ی) ماده (1) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (2) حاکم است .

4 - در قالب طرح جامع حمل و نقل کشور نسبت به کاهش مصرف انرژی و کربن در ناوگان حمل و نقل اقدام و از شماره گذاری خودروهایی که شرایط یورو 4 را ندارند خودداری نماید .

ب - وزارت نیرو موظف است به منظور افزایش بازدهی و ضریب بهره وری نیروگاهها :

1 - موافقت اصولی برای ایجاد نیروگاهها با بازدهی پنجاه و پنج تا شصت درصد (55 % تا 60 %) صادر نماید .

2 - قیمت خرید برق را با توجه به ساز و کار بازار در بورس تعیین نماید .

تبصره - آیین نامه اجرائی این بند توسط وزارتخانه های نیرو و نفت و سازمان تهیه می شود و به تصویب هیأت وزیران می رسد .

احکام این ماده در طول اجرای قانون برنامه بر ماده (1) قانون الحاق برخی از مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (2) حاکم است .

ماده 45 - وزارتخانه های نفت و نیرو موظفند با همکاری سایر دستگاههای اجرائی ذی ربط ، برنامه اجرائی "طرح جامع انرژی کشور" را تا پایان سال اول اجرای قانون برنامه در چهارچوب قوانین مربوطه و در راستای سند ملی راهبرد انرژی کشور مصوب شورای عالی انرژی کشور ، تهیه کنند و به تصویب هیأت وزیران برسانند .

ماده 46 - به منظور رونق تولید ، نوسازی صنایع ، حمایت هدفمند از صنایع دارای اولویت سیاست های کلی اقتصاد مقاومتی و همچنین توسعه صادرات غیرنفتی ، دولت و دستگاههای اجرائی ذی ربط به شرح زیر اقدام می کنند :

الف - وزارت صنعت ، معدن و تجارت مکلف است حداکثر ظرف مدت شش ماه پس از لازم الاجراء شدن این قانون ، فهرست اولویت های صنعتی (با اولویت صنایع معدنی) را با رعایت ملاحظات آمایش سرزمینی و تعادل بخشی منطقه ای به تصویب هیأت وزیران برساند .

ب - دولت مکلف است طرح جایگزینی محصولات کم بازده صنعتی و پرمصرف مانند خودروهای فرسوده را سالانه بیست درصد (20 %) از سال دوم اجرای قانون برنامه با اعطای مشوقهای مورد نیاز اجراء نماید .

تبصره - آیین نامه اجرائی مربوط با پیشنهاد مشترک سازمان ، وزارتخانه های صنعت ، معدن و تجارت ، نفت و نیرو ظرف مدت شش ماه پس از لازم الاجراء شدن ، این قانون به تصویب هیأت وزیران می رسد .

پ - بانک مرکزی (شورای پول و اعتبار) مکلف است سیاست های پرداخت تسهیلات بانکی را به گونه ای تنظیم نماید که سهم بخش صنعت و معدن از تسهیلات پرداختی سالانه طی اجرای قانون برنامه حداقل چهل درصد (40 %) باشد .

ت - دولت مکلف است با رعایت تبصره (3) ماده (20) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب 1394 / 2 / 1 طی اجرای قانون برنامه سازوکار لازم برای پوشش خطرات افزایش سالانه بیش از ده درصد (10 %) نرخ ارز را در بودجه سنواتی پیش بینی کند و برای بنگاههای اقتصادی دریافت کننده تسهیلات ارزی طراحی و به اجراء درآورد .

ث - دستگاههای اجرائی نظیر شهرداری ها ، محاکم دادگستری ، نیروی انتظامی و سازمان ثبت اسناد و املاک کشور مکلفند تا پایان سال دوم برنامه دستورالعمل ها و فرآیندهای داخلی و زیرساخت های نرم افزاری خود را به گونه ای آماده نمایند تا دریافت اطلاعات از متقاضیان و محاسبه کلیه حقوق و عوارض دولتی مانند بیمه ، مالیات ، حقوق مالکانه و جریمه های آنها ، جریمه ها و عوارض شهرداری و نیز اعتراضات وارده بر آن محاسبات صرفاً با استفاده از نرم افزار و بدون حضور نیروی انسانی هم زمان با ارسال الکترونیکی درخواست یا اظهارنامه مربوطه میسر شود و همراه با توضیح کامل محاسبات به صورت برخط (آنلاین) به متقاضی اعلام و پرداخت ها و دریافت ها از طریق الکترونیکی انجام شود .

ج - دولت با همکاری سایر قوا مکلف است به گونه ای برنامه ریزی و اقدام نماید که ورود کالای قاچاق در طول سالهای اجرای قانون برنامه ، سالانه حداقل ده درصد (10 %) کاهش یابد و از سال اول اجرای قانون برنامه از فعالیت مبادی ورودی غیرمجاز زمینی و دریایی که خارج از کنترل گمرک است جلوگیری به عمل آورده و گزارش سالانه آن را به مجلس شورای اسلامی ارائه نماید .

چ - سپرده گذاری ده درصد (10 %) سالانه (ارزی) از منابع ورودی صندوق توسعه ملی در قبال اخذ خط اعتباری ریالی برای ارائه تسهیلات ریالی به صنایع کوچک و متوسط تعاونی و غیردولتی در چهارچوب اساسنامه دائمی صندوق توسعه ملی از طریق بانکهای عامل دولتی انجام می شود .

ح - وزارت صنعت ، معدن و تجارت مکلف است حداکثر تا پایان سال اول اجرای قانون برنامه ، طرح نوسازی و بازسازی صنایع را به نحوی که منجر به کاهش مصرف

و شدت انرژی و آلاینده‌گی و افزایش بازدهی و ارتقای کیفیت تولیدات داخلی و رقابت پذیری آنها شود، تدوین و پس از تصویب هیأت وزیران اجرائی نماید. دولت موظف است اقدامات حمایتی و تشویقی و همچنین تأمین تسهیلات اعتباری مورد نیاز را در قالب بودجه سنواتی پیش بینی کند.

خ - دولت مکلف است در راستای تقویت صادرات غیرنفتی و حمایت مؤثر از فعالیت صنایع کوچک و متوسط و دریایی کشور و توسعه فعالیت های معدنی، حمایت لازم را از صندوق ضمانت صادرات ایران، صندوق ضمانت گذاری صنایع کوچک، تحقیقات و توسعه صنایع الکترونیک، بیمه فعالیت های معدنی و صنایع دریایی در طی سالهای اجرای قانون برنامه به عمل آورد.

د - دولت مکلف است توسعه و هدفمندسازی پژوهش، آموزش، تولید و تبلیغات و همچنین توسعه تجارت الکترونیک فرش و ایجاد خانه فرش در بازارهای هدف و موردنظر برای هویت بخشی، ارتقای کیفیت تولید و روان سازی، سفارش پذیری، حمایت از ایجاد و توسعه و تجهیز کارگاههای متمرکز و غیرمتمرکز و اتحادیه ها و شرکتهای تعاونی فرش دستباف روستایی و شهری سراسر کشور و نیز صنایع و خدمات جانبی فرش دستباف به منظور ارتقاء و بهبود بهره وری، تثبیت و افزایش سهم صادراتی و بازاریابی های داخلی و خارجی را به عمل آورد.

تبصره - وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف به پیگیری اجرای حکم این بند در دولت است.

حکم ماده (46) این قانون بر حکم ماده (17) قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور حاکم است.

ماده 47 - کلیه دستگاههای اجرائی از جمله وزارتخانه های نفت و نیرو و سازمان انرژی اتمی و بنگاههای اقتصادی نهادهای عمومی غیردولتی مکلفند در طول اجرای قانون برنامه، در طرحهای (پروژه های) خود و در شرایط برابر به پیمانکاران بومی واجد شرایط استانی اولویت دهند و در قرارداد با کلیه شرکتهای پیمانکاران، اولویت با به کارگیری نیروهای بومی استانی (در شرایط برابر از نظر علمی و تجربی و با اولویت محل سکونت نزدیک تر) را درج و بر حسن اجرای آن نظارت کنند.

ماده 48 - دولت مکلف است:

الف - کلیه طرحهای جمع آوری، مهار، کنترل و بهره برداری از گازهای همراه تولید و مشعل در کلیه میادین نفتی و تأسیسات صنعت نفت را با تعیین نرخ عادلانه خوراک آنها طرف مدت حداکثر سه ماه از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون از طریق فراخوان به مردم و بخش غیردولتی واگذار نماید به گونه ای که تا پایان برنامه حداقل نود درصد (90 %) گازهای مشعل مهار و کنترل شده باشد.

ب - به منظور افزایش خدمات سوخت رسانی به کشتی ها (بانکرینگ) و خدمات جانبی آن در خلیج فارس و دریای عمان ضمن انجام حمایت های لازم از بخش غیردولتی در خرید شناورهای مخصوص، قیمت گذاری فرآورده، شرایط، تسهیلات، مشوق ها و صدور مجوزهای مورد نیاز برای توسعه صنعت سوخت رسانی به کشتی ها را به نحوی انجام دهد که ضمن رشد حداقل ده درصد (10 %) سالانه، سهم کشور از بازار سوخت رسانی به کشتی ها در منطقه خلیج فارس و دریای عمان در پایان برنامه حداقل به پنجاه درصد (50 %) برسد.

پ - از طریق سازمان انرژی اتمی ایران در راستای ارتقای آگاهی ها و پذیرش اجتماعی و مشارکت افزایی در دستیابی به توسعه پایدار برق هسته ای و هماهنگی اجتماعی خود اقدامات لازم را طبق قوانین و مقررات مربوطه در این خصوص، با اولویت مناطق دارای ساختگاه هسته ای به عمل آورد.

تبصره - آیین نامه اجرائی مربوطه با پیشنهاد سازمان انرژی اتمی ایران به تصویب هیأت وزیران می رسد.

ت - از طریق وزارت نیرو در طول اجرای برنامه نسبت به افزایش توان تولید برق تا بیست و پنج هزار مگاوات از طریق سرمایه گذاری مؤسسات عمومی غیردولتی، تعاونی و خصوصی اعم از داخلی و خارجی و یا منابع داخلی شرکتهای تابعه یا به صورت روشهای متداول سرمایه گذاری از جمله ساخت، بهره برداری و تصرف (BOO) و ساخت، بهره برداری و انتقال (BOT) اقدام نماید. خرید تضمینی برق بر اساس نرخ تعیین شده توسط شورای اقتصاد خواهد بود.

ث - به منظور افزایش و ارتقای توان علمی، فناوری و نوآوری در صنعت نفت معادل یک درصد (1 %) از اعتبارات طرحهای توسعه ای سالانه شرکتهای تابعه را در طول اجرای قانون برنامه، جهت ایجاد ظرفیت جذب، توسعه فناوری های اولویت دار نفت، گاز و پتروشیمی و انرژی های تجدیدپذیر و به کارگیری آنها در صنایع مرتبط و ارتقای فناوری های موجود و بومی سازی آنها و کاهش شدت مصرف انرژی ضمن مبادله موافقتنامه با سازمان اختصاص دهد و گزارش عملکرد این بند را سالانه به کمیسیون های انرژی و آموزش، تحقیقات و فناوری مجلس شورای اسلامی ارائه نماید. همچنین به منظور افزایش ضریب بازیافت مخازن کشور در طول اجرای قانون برنامه به میزان یک درصد (1 %)، از طریق وزارت نفت طی سال اول اجرای این قانون، برنامه جامع میانگینی و ازباید برداشت از مخازن هیدروکربوری را با رعایت اولویت بندی مخازن به تفکیک نواحی خشکی و مناطق دریایی تهیه کند و پس از تصویب آن توسط مراجع قانونی، اقدامات لازم را به عمل آورد.

ج -

1 - وزارت نفت موظف است تمهیدات لازم را برای استفاده از ظرفیت ها و توانمندی های شرکتهای بخش خصوصی و تعاونی و نهادهای عمومی غیردولتی برای سرمایه گذاری در فعالیت های اکتشاف، تولید و بهره برداری (نه مالکیت) میادین نفت و گاز به ویژه میادین مشترک در چهارچوب سیاست های کلی اصل چهل و چهارم (44) قانون اساسی به عمل آورد.

2 - وزارت نفت موظف است به ذخایر راهبردی نفت و گاز به منظور اثرگذاری در بازار جهانی نفت و گاز با تأکید بر حفظ و توسعه ظرفیت های تولید نفت و گاز به ویژه در میادین مشترک را تا پایان سال اول اجرای قانون برنامه افزایش دهد.

3 - در جهت اجرائی شدن سیاست های کلی برنامه ششم توسعه و اقتصاد مقاومتی دولت موظف است فرهنگ جهادی در ایجاد ارزش افزوده، تولید ثروت، بهره وری، کارآفرینی، سرمایه گذاری و اشتغال مولد و اعطای نشان اقتصاد مقاومتی به اشخاص دارای خدمات برجسته در این زمینه را تقویت نماید و ابعاد اقتصاد مقاومتی و گفتمان سازی آن به ویژه در محیطهای علمی، آموزشی و رسانه ای و تبدیل آن به گفتمان فراگیر و رایج ملی را تبیین و ترویج نماید.

حکم ماده (48) این قانون بر حکم ماده (56) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (2) حاکم است.

ماده 49 - دولت موظف است از سال اول برنامه اقدامات لازم را در راستاي تشكيل بازار منطقه اي و ايجاد قطب (هاب) منطقه اي برق به عمل آورد به طوري كه شبكه برق کشور از شمال، جنوب، شرق و غرب به کشورهای همسايه متصل شود.

ماده 50 - دولت مکلف است سهم نیروگاههاي تجدید پذیر و پاک با اولویت سرمایه گذاری بخش غیردولتي (داخلي و خارجي) با حداکثر استفاده از ظرفیت داخلي را تا پایان اجرائي قانون برنامه به حداقل پنج درصد (5%) ظرفیت برق کشور برساند.

بخش 11. حمل و نقل و مسکن

ماده 51 - با رعایت سیاستهاي کلي اصل چهل و چهارم (44) قانون اساسي در راستاي مردي شدن اقتصاد و گسترش زیرساخت هاي مورد نیاز براي خدمات تجاري خارجي و افزایش عبور (ترانزیت) و حل مشکلات حمل و نقل:

الف - به سازمان بنادر و دریانوردی و شرکت فرودگاهها و ناوبری هوایی ایران اجازه داده می شود با رعایت سیاست هاي کلي اصل چهل و چهارم (44) قانون اساسي و قانون اجرائي سیاست هاي کلي اصل چهل و چهارم (44) قانون اساسي مصوب 1387 و الحاقات بعدي آن نسبت به مشارکت با شرکتهای معتبر بین المللي (داخلي و خارجي)، برای تشکیل شرکتهای جهت سرمایه گذاری و بهره برداری از بنادر اصلي با کارکرد بین المللي و فرودگاهی به استثنای خدمات کمک ناوبری و نشست و برخاست هواپیما اقدام نماید. سهم شرکت فرودگاهها و ناوبری هوایی ایران و سازمان بنادر و دریانوردی و بخش خصوصي داخلي حداقل پنجاه و یک درصد (51%) خواهد بود.

ب - به سازمان بنادر و دریانوردی اجازه داده می شود با حفظ وظایف حاکمیتی از طریق ارائه حمایت و مشوقهای لازم، نسبت به واگذاری حق بهره برداری و مدیریت بنادر کوچک و محلي، اعطای مجوز احداث بنادر کوچک جدید به اشخاص حقیقي حرفه اي و معتبر غیردولتي با رعایت قوانين و مقررات داخلي و بین المللي و اصول رقابتي اقدام نماید.

ماده 52 - به منظور تقویت اقتصاد حمل و نقل ریلی و ترغیب سرمایه گذاری بخش غیردولتي در این زمینه و تسریع و تسهیل اجرائي طرحها (پروژه ها) و افزایش رضایتمندی و اقبال عمومي از خدمات ارائه شده در این نوع حمل و نقل:

الف - سرمایه گذاری بخش غیردولتي در احداث و بهره برداری از حمل و نقل ریلی درون شهری و برون شهری مانند سرمایه گذاری در مناطق کمتر توسعه یافته تلقی شده و مشمول کلیه قوانين و مقررات مرتبط با سرمایه گذاری در مناطق کمتر توسعه یافته خواهد بود.

ب - مالیات بر ارزش افزوده خدمات حمل و نقل ریلی علاوه بر معافیت هاي مذکور در بند (12) ماده (12) قانون مالیات بر ارزش افزوده با نرخ صفر محاسبه خواهد شد.

پ - وزارت راه و شهرسازی موظف است با رعایت سیاست هاي کلي اصل چهل و چهارم (44) قانون اساسي و قانون اجرائي سیاست هاي کلي اصل چهل و چهارم (44) قانون اساسي مصوب 1387 و الحاقات بعدي آن و قانون حمایت از سامانه هاي حمل و نقل ریلی شهری و حومه اي مصوب 1385/5/22 شرکت حمل و نقل ریلی مسافري حومه اي را با هدف ساماندهي حاشیه شهرها و توسعه امور حمل و نقل ریلی حومه اي و ساخت خطوط مستقل حومه اي در زیرمجموعه شرکت راه آهن جمهوری اسلامي ایران تشکیل دهد. این شرکت با همکاری شهرداری هاي مربوطه متولي کلیه امور حمل و نقل ریلی مسافري حومه اي در کشور می باشد. فعالیت شرکتهای قطارهاي شهری به طور مستقل در امور توسعه حمل و نقل ریلی حومه بلامانع است. اساسنامه شرکت حمل و نقل ریلی مسافري حومه اي ظرف مدت شش ماه پس از لازم الاجراء شدن این قانون به پیشنهاد مشترک سازمان، وزارت راه و شهرسازی و وزارت کشور به تصویب هیأت وزیران می رسد.

ماده 53.

الف - شرکت مادر تخصصي فرودگاهها و ناوبری هوایی ایران و شرکتهای فرودگاهی وابسته و شرکت راه آهن جمهوری اسلامي ایران مشمول مزایای قانون توسعه صنعت ایرانگردی و جهانگردی مصوب 1370/7/7 می شوند.

ب - دولت موظف است از زمان لازم الاجراء شدن این قانون نسبت به بازنگری از طریق تمهیدات قانوني و لغو تخفیفات تکلیفي و معافیت در زمینه بهره برداری از خدمات ناوبری هوایی، فرودگاهی، نشست و برخاست، خدمات پروازي، واگذاری اماکن و سایر موارد مرتبط و واقعي نمودن نرخ آنها اقدام نماید.

پ - سازمان هواپیمایی کشوري موظف است، به منظور تقویت اقتصاد حمل و نقل هوایی، ترغیب سرمایه گذاری در بخش هوایی غیرنظامي، بهره گیری از ظرفیت ها و سرمایه ها و ارتقای سطح علمي و فني صنعت هوایی کشور با رعایت اصل حمایت از صنایع داخلي دانش بنیان و انتقال فناوری پیشرفته به داخل و همچنین ایجاد اشتغال برای نیروهای تحصیل کرده، برنامه مدوني به منظور تحقق اهداف ذیل تهیه و پس از تأیید شورای عالی هواپیمایی کشوري به اجراء بگذارد:

1 - پیش بینی و مدیریت نیازمندی هاي توسعه ناوگان هوایی کشور با رعایت خط مشی هاي مبتني بر توسعه پایدار

2 - سیاستگذاری و لحاظ کردن تدابیر لازم برای چگونگی تأمین انواع هواپیما و بالگردهای مورد نیاز ناوگان حمل و نقل هوایی کشور با همکاری هاي مشترک داخلي و بین المللي با اولویت حمایت از تولید داخلي

3 - سیاستگذاری و لحاظ کردن تدابیر لازم جهت مشارکت صنایع هوایی داخلي با اولویت بخش خصوصي در ساخت و تولید انواع هواپیما و بالگردهایی که تأمین و خرید آنها از خارج کشور صورت می پذیرد.

ت - به منظور حمایت از اقتصاد دانش بنیان و تقویت و توسعه صنعت هوایی، تمامی شرکتهای فعال در این صنعت در حوزه هاي طراحی، ساخت، سرهم (مونتاژ) و تعمیر و نگهداری انواع وسایل پرنده و متعلقات آنها در طول اجرائي این قانون از قوانين و سیاستهاي حمایتي پیش بینی شده و مصوب برای شرکتهای دانش بنیان برخوردار خواهند بود.

تبصره - صلاحیت احراز و برخورداری از این حمایت ها بر عهده معاونت علمی و فناوری رئیس جمهور خواهد بود .

تبصره بند (ت) ماده (53) قانون برنامه ششم توسعه در طول اجرای برنامه در بخش مغایرت بر ماده (7) قانون حمایت از شرکت ها و مؤسسات دانش بنیان و تجاری سازی نوآوری ها و اختراعات حاکم است .

ث - سفارش ساخت هواپیما و بالگرد به سازندگان داخلی از پرداخت هزینه های ثبت سفارش معاف خواهد بود .

ماده 54 - وزارت صنعت ، معدن و تجارت موظف است با همکاری معاونت علمی و فناوری رئیس جمهور ، وزارتخانه های کشور و راه و شهرسازی ضمن حمایت از سازندگان داخلی تجهیزات مورد نیاز صنعت حمل و نقل ریلی شهری و بین شهری ، خرید خارجی تجهیزات مورد نیاز را به گونه ای سازماندهی نماید که ضمن رعایت قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تأمین نیازهای کشور و تقویت آنها در امر صادرات و اصلاح ماده (104) قانون مالیات های مستقیم مصوب 1391/ 5/ 1 با اصلاحات و الحاقات بعدی به ازای خریدهای خارجی ، انتقال فناوری به داخل کشور صورت گیرد به نحوی که تا پایان اجرای قانون برنامه حداقل هشتاد و پنج درصد (85 %) دانش طراحی و ساخت تجهیزات مورد نیاز صنعت حمل و نقل ریلی شهری و بین شهری با کمک و استفاده از نهادهای علمی و فناوری ملی نظیر جهاد دانشگاهی ، دانشگاهها و مراکز پژوهشی و شرکتهای دانش بنیان داخلی صورت گیرد .

ماده 55 - هزینه خدمات مدیریت طرحهای تملک دارایی های سرمایه ای شرکت ساخت و توسعه زیربنای حمل و نقل کشور ، بنیاد مسکن انقلاب اسلامی ، شرکت مجری ساختمان ها و تأسیسات دولتی و عمومی ، شرکت سهامی توسعه منابع آب و نیروی ایران و شرکت توسعه و نگهداری اماکن ورزشی تا دو و نیم درصد (2/ 5 %) عملکرد تخصیص اعتبارات ذی ربط با احتساب کل وجه دریافتی از بودجه عمومی دولت اعم از وجوه نقد ، اسناد خزانه ، اوراق مشارکت و سایر اوراق بهادار تعیین و توسط سازمان در اختیار بنیاد و شرکتهای مذکور قرار می گیرد .
سازمان موظف به تخصیص اعتبارات اجتناب ناپذیر بنیاد و شرکتهای مذکور در چهارچوب بودجه آنها از محل اعتبارات فوق تا دو و نیم درصد (2/ 5 %) می باشد .

ماده 56 - وزارت صنعت ، معدن و تجارت و سازمان ملی استاندارد موظفند بر طراحی و ساخت خودروهای داخلی به نحوی نظارت کنند که ایمنی خودروهای مذکور متناسب با حداکثر سرعت ارتقاء یافته تا در تصادفات جاده ای ، تلفات به حداقل میانگین جهانی برسد .

ماده 57.

الف - دولت مکلف است به منظور تکمیل و اجرای طرحهای (پروژه های) حمل و نقل ریلی ، دوخطه کردن مسیرها و احداث خطوط برقی و سریع السیر ، علاوه بر مشارکت های دولتی - خصوصی و افزایش اعتبارات این حوزه در بودجه سالانه ، یک درصد (1 %) منابع حاصل از فروش نفت و گاز سهم دولت را در قالب بودجه سالانه به وزارت راه و شهرسازی اختصاص دهد تا طرحهای حمل و نقل ریلی با اولویت مناطق کمترتوسعه یافته اجراء گردد .

ب - با توجه به قانون توسعه حمل و نقل عمومی و مدیریت مصرف سوخت مصوب 1386/ 9/ 18 به گونه ای برنامه ریزی شود که در طول اجرای قانون برنامه سهم حمل و نقل ریلی بار حداقل به سی درصد (30 %) و سهم حمل و نقل ریلی مسافر حداقل به بیست درصد (20 %) برسد .

ماده 58. دولت مکلف است نسبت به تضمین تسهیلات و تأمین ناوگان و تجهیزات قطار شهری شهرها و حومه آنها از محل منابع پیش بینی شده در بودجه سنواتی به نحوی اقدام نماید که تا پایان اجرای قانون برنامه دو هزار دستگاه واگن و تجهیزات مربوط با رعایت قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تأمین نیازهای کشور و تقویت آنها در امر صادرات مصوب 1391/ 5/ 1 با اصلاحات بعدی آن به خطوط ریلی شهری اضافه شود . شهرداری ها نیز موظفند نسبت به توسعه قطار شهری از محل منابع خود اقدام نمایند .

ماده 59. در چهارچوب قانون ساماندهی و حمایت از تولید و عرضه مسکن مصوب 1387/ 2/ 25 :

الف - وزارتخانه های راه و شهرسازی و کشور و شهرداری ها مکلفند در طول برنامه نسبت به احیاء ، بهسازی ، نوسازی و مقاوم سازی و بازآفرینی سالانه حداقل دویست و هفتاد محله در قالب مطالعات مصوب ستاد ملی بازآفرینی شهری پایدار بر حسب گونه های مختلف (شامل ناکارآمد - تاریخی - سکونتگاههای غیررسمی و حاشیه ای) و ارتقای دسترسی به خدمات و بهبود زیرساخت ها با رویکرد محله محور در چهارچوب قوانین و مقررات ذی ربط اقدام نمایند . تسهیلات و اعتبارات مورد نیاز سهم دولت همه ساله با پیشنهاد وزارت راه و شهرسازی و هماهنگی شهرداری ها به تصویب ستاد ملی بازآفرینی شهری پایدار می رسد و در قالب بودجه سنواتی پیش بینی می شود و در اختیار دستگاههای اجرایی ذی ربط و شهرداری ها قرار می گیرد . برنامه عملیاتی در دو بخش نوسازی مسکن و تأمین خدمات و زیرساخت ، در سه ماهه اول اجرای قانون برنامه توسط وزارتخانه های راه و شهرسازی و کشور ، سازمان ، شورای عالی استان ها و کلیه دستگاههای عضو ستاد ملی بازآفرینی شهری پایدار در سطح مدیریت ملی ، استانی و شهری تهیه و تعهد و التزام به اجرای برنامه های بازآفرینی شهری خواهند داشت .

تبصره - در تهیه برنامه عملیاتی محدوده های تاریخی شهرها ، سازمان میراث فرهنگی ، صنایع دستی و گردشگری به دستگاههای موصوف اضافه می شود .

ب - دولت موظف است به منظور کاهش آسیب پذیری سکونتگاههای روستایی (با هدف بهسازی و نوسازی مسکن روستایی) و همچنین تأمین مسکن برای اقشار کم درآمد شهری (در شهرهای کوچک) منابع مالی و تسهیلات ارزان قیمت و زمین مورد نیاز را در قالب بودجه سنواتی در طول اجرای قانون برنامه تأمین و اقدامات ذیل را از طریق بنیاد مسکن انقلاب اسلامی به عمل آورد :

1 - بهسازی و نوسازی سالانه حداقل دویست هزار واحد مسکونی روستایی با پرداخت تسهیلات ارزان قیمت با کارمزد پنج درصد (5 %) و تأمین مابه التفاوت سود تسهیلات برای دوران مشارکت مدنی و فروش اقساطی .

این حکم در طول اجرای قانون برنامه بر ماده (6) قانون اساسنامه بنیاد مسکن انقلاب اسلامی مصوب 1366/ 9/ 17 حاکم است .

2 - تأمین منابع مالی و تسهیلات ارزان قیمت و زمین مورد نیاز برای کمک به ساخت و یا خرید سالانه حداقل صد و پنجاه هزار واحد مسکن اقشار کم درآمد در

شهرها (با اولويت شهرهاي زير يكصد هزار نفر جمعيت)

تبصره - شناسايي و اولويت بندي گروههاي هدف و معرفي افراد واجد شرايط توسط بنياد مسكن و با همكاري كميته امداد امام خميني (ره) ، سازمان بهزيستي و خيرين مسكن ساز انجام خواهد شد .

پ - بانك مسكن موظف است نسبت به تأمين باقيمانده تعهدات خود و تأمين منابع مورد نياز مسكن مهر بدون تعهد احداث واحدهاي جديد با تشخيص وزارت راه و شهرسازي اقدام نمايد .

ت - وزارت راه و شهرسازي با رعايت وظايف و اختيارات ساير دستگاهها بدون ايجاد تشكيلات جديد و استفاده از امكانات ساير دستگاهها مكلف است در راستاي تحقق پذيري طرحهاي توسعه و عمران شهري و روستايي ، آميش و كنترل تخلفات ، انضباط شهري و حفظ حقوق شهروندان نسبت به استقرار سامانه (سيستم) يکپارچه اطلاعات مكاني ، تأمين زيرساخت هاي مورد نياز آن و ايجاد ساختار مناسب براي اشتراك گذاري داده هاي مكاني توسط كليده دستگاههاي مرتبط اقدام نمايد . اين حكم ناقص و ناسخ هيچ يك از قوانين نيست .

تبصره - در ماده (18) قانون ساماندهي و حمايت از توليد و عرضه مسكن مصوب 1387/ 2/ 25 با اصلاحات و الحاقات بعدي عبارت "برنامه پنجم" به "برنامه ششم" تغيير مي يابد . منابع مورد نياز بندهاي اين ماده از اين محل قابل تأمين است .

ماده 60 - به منظور مقاوم سازي ساختمان ها و اصلاح الگوي مصرف به ويژه مصرف انرژي در بخش ساختمان و مسكن اقدامات زير انجام گردد :

الف - شهرداري ها مكلفند نسبت به درج الزام رعايت مقررات ملي ساختمان در پروانه هاي ساختماني اقدام نمايند . صدور پايان كار براي واحدهاي احداث شده بر مبناي اين پروانه ها ، منوط به رعايت كامل اين مقررات است .

ب - كليده مجريان دولتي موظفند مسؤليت فني (حرفه اي) خود و در صورت نياز ، مسؤليت ساير عوامل مرتبط با طراحي ، محاسبه و نظارت بر ساختمان هاي تحت پوشش خود اعم از شهري و روستايي را نزد يكي از شرکتهاي داراي صلاحيت ، بيمه نمايند .

پ - به منظور انجام مطالعات لازم براي کاهش خطرپذيري در برابر زلزله :

1 - به شبکه ايستگاههاي شتاب نگاري کشور در طي برنامه ششم توسعه ، ضمن نوسازي دستگاههاي موجود ، حداقل هزار ايستگاه جديد اضافه مي شود . شبکه لرزه نگاري و پيش نشانگرهاي زلزله نيز به حداقل چهارصد دستگاه افزايش مي يابد . اولويت در توسعه اين شبکه ها با مناطق زلزله خيز با خطر نسبي بالا و همچنين پهنه هاي جمعيتي با تراکم بالا است . مديريت يکپارچه و متمرکز شبکه شتاب نگاري توسط وزارت راه و شهرسازي (مرکز تحقيقات راه ، مسکن و شهرسازي) انجام مي گيرد . در ضمن ظرفيت شبکه شتاب نگاري بايد در قطع و وصل شريان هاي حياتي (گاز و برق) در هنگام بروز زلزله به کار گرفته شود . وزارت راه و شهرسازي مکلف است تا پايان برنامه ششم ، در مراکز استان ها و شهرهاي بالاي دويست هزار نفر جمعيت پهنه و حریم گسل هاي شهري را مطالعه و شناسايي نمايد . همچنين در اين شهرها و در نقشه هاي طرح تفصيلي بر اساس مطالعات پهنه بندي لرزه اي و پهنه و حریم گسلها محل احداث ساختمان هاي با ارتفاع و طبقات مختلف لحاظ مي شود .

اعتبار مورد نياز اين بند از محل اعتبارات بند « م » ماده (28) قانون الحاق برخي مواد به قانون تنظيم بخشي از مقررات مالي دولت (2) مصوب 1393/ 12/ 4 و مطابق ترتيبات بند مذکور تأمين مي شود .

2 - در طي اجرائي قانون برنامه استانداردسازي مصالح و روشهاي مقاوم سازي ساختماني ، به صورت كامل محقق و از توليدکنندگان و ارائه کنندگان مصالح و روشهاي مذکور حمايت شود .

ماده 61 -

الف - شوراي عالي شهرسازي و معماری ايران مکلف است نسبت به احصاء مناطق ویژه نیازمند بهسازی و نوسازي در بافتهاي فرسوده و دسته بندي طرحهاي واقع در اين مناطق ، با اولويت هاي زير اقدام نمايد :

- 1 - طرحهايي که به دليل وجود منافع عمومي ، اجرائي به موقع آنها ضروري است .
- 2 - طرحهايي که از طريق تدوين ضوابط و مقررات و مشارکت مردم و حمايت دولت ، شهرداري ها و دهيايي ها به مرور زمان قابل انجام است .

تبصره - طرحهاي گروه (1) مشمول برنامه هاي عمومي و عمراني دولت موضوع " لايحه قانوني نحوه خريد و تملك اراضي و املاک براي اجرائي برنامه هاي عمومي ، عمراني و نظامي دولت مصوب 1358/ 11/ 17 شوراي انقلاب با اصلاحات و الحاقات بعدي " مي باشد که تمام يا بخشي از منابع مورد نياز آن مي تواند از طريق بخشهاي غيردولتي تأمين شود .

ب - دستگاههاي اجرائي ذي ربط موظفند به منظور افزايش بهره وري و استحصال زمين نسبت به احياي بافتهاي فرسوده و نامناسب روستايي اقدام نمايند .

پ - وزارتخانه هاي راه و شهرسازي و کشور و شهرداري ها موظفند با اعمال سياست هاي تشويقي و در چهارچوب قانون حمايت از احياي بافتهاي فرسوده از اقدامات بخش غيردولتي براي احياء و بازسازي بافتهاي فرسوده در قالب بودجه مصوب حمايت نمايند .

ت - دولت مکلف است از طريق اعمال سياستهاي حمايتي ، حقوقي ، تشويقي و اعطاي تسهيلات يارانه اي نسبت به احياء و بهسازي حداقل ده درصد (10 %) از بافتهاي فرسوده شهري با رعايت سرانه هاي رو بنائي و زير بنائي توسط بخش غيردولتي و شهرداريها اقدام و مابه التفاوت سود تسهيلات يارانه اي مورد نياز را همه ساله در قوانين بودجه سنواتي پيش بيني نمايد .

بند (ت) ماده (61) قانون برنامه ششم توسعه در بخش مغايرت بر مواد (1) و (4) قانون تشکيل وزارت راه و شهرسازي مصوب 1390/ 3/ 31 حاکم است .

ث - وزارت راه و شهرسازي موظف است ساماندهي و احياء شهرهاي آسيب ديده از جنگ تحميلي و استفاده از اراضي رهاس شده و ساختمان هاي مخروبه باقيمانده

داخل شهرهای مورد نظر را در اولویت قرار دهد .

ماده 62 - دولت موظف است به منظور ارتقای شرایط محیطی پایدار و فراگیر ساکنان مناطق حاشیه نشین و برخورداری آنها از مزایای شهرنشینی و پیش‌نگری و پیشگیری از ایجاد سکونتگاههای غیرمجاز اقدامات زیر را انجام دهد :

الف - برنامه ریزی برای مدیریت و توزیع متناسب فعالیت ، جمعیت و مهاجرت در کشور و ممانعت از توسعه حاشیه نشینی با رویکرد تقویت مبادی مهاجرت ، با ساماندهی مناطق حاشیه نشین و کاهش جمعیت آن به میزان سالانه ده درصد (10 %)

ب - سامان بخشی مناطق حاشیه نشین تعیین شده توسط شورای عالی شهرسازی و معماری ایران از طریق تدوین و اجرای سازوکارهای حقوقی ، مالی و فرهنگی و توانمندسازی ساکنان بافتهای واقع در داخل محدوده های شهری با مشارکت آنها ، در چهارچوب « سند ملی توانمندسازی و ساماندهی سکونتگاههای غیرمجاز » و ایجاد شهرکهای اقماری برای اسکان جمعیت مهاجر

پ - تهیه و اجرای طرح هادی برای روستاهای واقع در حریم شهرها با رویکرد کنترل محدوده روستاهای مذکور در حد رشد طبیعی آنها

ت - طراحی و ایجاد کمربند سبز در اطراف مراکز جمعیتی توسط شهرداری ها با مشارکت دولت در قالب بودجه سنواتی

بخش 12. آموزش عمومی ، آموزش عالی و علم و فناوری

ماده 63 -

الف - دولت مکلف است برای ایجاد تحول در نظام تعلیم و تربیت اقدامات زیر را انجام دهد :

1 - اجرای سند تحول بنیادین آموزش و پرورش به نحوی که کلیه اقدامات وزارت آموزش و پرورش بر اساس این سند انجام شود و اقدامی مغایر با قانون و سند صورت نگیرد .

2 - تهیه نظام رتبه بندی معلمان و استقرار نظام پرداخت ها بر اساس تخصص با شایستگی ها و عملکرد رقابتی مبتنی بر نظام رتبه بندی معلمان و مهندسی نیروی انسانی بر اساس سند تحول و نقشه جامع علمی کشور با تصویب مجلس شورای اسلامی در قالب بودجه سنواتی

3 - ارتقای جایگاه آموزش و پرورش به مثابه مهمترین نهاد تربیت نیروی انسانی و مولد سرمایه اجتماعی و انسانی عهده دار اجرای سیاست های مصوب و هدایت و نظارت بر آن به عنوان امر حاکمیتی با توسعه همکاری دستگاههای اجرایی

4 - توسعه و تسهیل سفرهای فرهنگی دانش آموزی به ویژه اردوهای زیارتی و راهیان نور

ب - سازمان اداری و استخدامی کشور و سازمان موظفند به منظور ارتقای کیفیت نظام تعلیم و تربیت با جذب معلم از طریق دانشگاههای فرهنگیان و شهید رجایی ، در طول اجرای قانون برنامه ، ردیفهای استخدامی و تأمین اعتبار مورد نیاز آموزش و پرورش را با رعایت قوانین و ضوابط مربوطه و ظرفیت جذب دانشجو در دانشگاههای یادشده برای جذب دانشجو معلم ها در اختیار وزارت آموزش و پرورش قرار دهند .

پ - وزارت آموزش و پرورش مکلف است نسبت به اختصاص نیروی انسانی ، تجهیزات و امکانات مورد نیاز ، اتحادیه انجمن های اسلامی دانش آموزان - سازمان بسیج دانش آموزی - سازمان دانش آموزی بر اساس مقرراتی که با پیشنهاد وزارت به تصویب هیأت وزیران می رسد اقدام نماید .

ت - دولت مکلف به تنظیم و اجرای سیاست های حمایتی از خیرین مدرسه ساز می باشد و باید معادل کمکهای تحقق یافته آنان را جهت تکمیل طرحهای (پروژه های) نیمه تمام خیرین در بودجه سنواتی منظور نماید .

تبصره - آیین نامه اجرایی این بند حداکثر ظرف دو ماه پس از لازم الاجراء شدن این قانون توسط وزارت آموزش و پرورش تهیه و به تصویب هیأت وزیران می رسد .

ث - دولت مکلف است به منظور افزایش ایمنی و مقاوم سازی مدارس و فضاهای پرورشی و ورزشی وزارت آموزش و پرورش معادل ریالی مبلغ سه میلیارد (000 / 000 / 3) دلار در طول اجرای قانون برنامه از محل حساب ذخیره ارزی پس از کسر سهم صندوق توسعه ملی با اولویت طرحهای (پروژه های) نیمه تمام آموزشی ، پرورشی و تربیت بدنی آموزش و پرورش اختصاص دهد .

ج - هزینه کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی غیردولتی در احداث ، توسعه ، تکمیل و تجهیز فضاهای آموزشی و پرورشی ، خوابگاههای شبانه روزی ، کتابخانه ها ، سالنهای ورزشی وابسته به وزارت آموزش و پرورش که در چهارچوب مصوب شورای برنامه ریزی و توسعه استان انجام می شود با تأیید سازمان توسعه ، نوسازی و تجهیز مدارس کشور به عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی محسوب می شود .

تبصره - آیین نامه اجرایی این بند ظرف سه ماه پس از لازم الاجراء شدن این قانون توسط سازمان با همکاری وزارتخانه های امور اقتصادی و دارایی و آموزش و پرورش تهیه می شود و به تصویب هیأت وزیران می رسد .

چ - کلیه درآمدها ، کمکها و هدایای مردمی نقدی به سازمان دانش آموزی پس از واریز به خزانه به عنوان درآمد اختصاصی وزارت آموزش و پرورش محسوب می گردد . وزارت آموزش و پرورش موظف است مبالغ واریزی در قالب بودجه سنواتی را فقط برای فعالیت های فرهنگی و پرورشی توسط سازمان دانش آموزی در مدارس هزینه نماید .

ح - دولت موظف است در طول سالهای برنامه اعتبار و منابع لازم را در جهت ترویج ارزشهای ایرانی اسلامی و توسعه فرهنگ مطالعه و پژوهش در مناطق محروم

روستايي و مناطق عشائري و مرزي در اختيار كانون پرورش فكري كودكان و نوجوانان قرار دهد .

ماده 64 - به منظور تحقق اقتصاد دانش بنیان ، افزایش بهره وری ، تنظیم رابطه متقابل تحصیل و اشتغال ، گسترش همکاری و تعاملات فعال بین المللی و افزایش نقش مردم در مدیریت علمی و فناوری کشور :

الف - به دولت اجازه داده می شود به منظور ارتقای علمی و رقابت بین دانشگاههای کشور و تعاملات بین المللی در طی اجرای قانون برنامه نسبت به ایجاد واحدها و شعب آموزش عالی با مشارکت دانشگاههای معتبر بین المللی و دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی و فنی و حرفه ای و دانشگاه جامع علمی - کاربردی در داخل کشور در چهارچوب سیاست های شورای عالی انقلاب فرهنگی اقدام نماید . نحوه سرمایه گذاری مشترک ، تسهیل تعاملات ارزی و تردد اعضای هیأت علمی و دانشجویان در آیین نامه اجرائی که با پیشنهاد سازمان ، سازمان اداری و استخدامی کشور و دستگاههای اجرائی ذی ربط به تصویب هیأت وزیران می رسد ، مشخص می شود .

ب - کلیه دستگاههای اجرائی موضوع ماده (5) قانون مدیریت خدمات کشوری و دستگاههای موضوع ماده (50) قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (1) مصوب 15 / 8 / 1384 مکلفند علاوه بر اعتبارات پژوهشی که ذیل دستگاه در قوانین بودجه سالانه منظور شده است ، یک درصد (1 %) از اعتبارات تخصیص یافته هزینه ای به استثنای فصول (1) و (6) و در مورد شرکتهای دولتی از هزینه های غیرعملیاتی را برای امور پژوهشی و توسعه فناوری هزینه کنند .

تبصره 1 - دستگاههای مذکور ضمن رعایت چهارچوب نقشه جامع علمی کشور و اولویت های تحقیقاتی دستگاه ذی ربط که به تصویب شورای عالی علوم ، تحقیقات و فناوری می رسد مکلفند نحوه هزینه کرد این بند را هر شش ماه یک بار به شورای عالی علوم ، تحقیقات و فناوری و مرکز آمار ایران گزارش دهند . شورای عالی علوم ، تحقیقات و فناوری موظف است گزارش عملکرد این بند را به طور سالانه حداکثر تا پایان مردادماه به مجلس شورای اسلامی ارائه کند . همچنین مرکز آمار ایران مکلف است سالانه اطلاعات مربوط به هزینه کرد تحقیق و توسعه را منتشر نماید .

تبصره 2 - دولت نسبت به تحول و ارتقای علوم انسانی در دانشگاهها در ابعاد اسلامی سازی ، بومی سازی ، کارآمدی و روزآمدی با ایجاد تغییرات یا اصلاحات در امور مربوط به سرفصل ها و کتابهای درسی و تربیت استاد و انتخاب دانشجو اهتمام ورزیده و آن را در اولویت قرار دهد .

پ - کلیه شرکتهای دولتی و نهادهای عمومی غیردولتی و شرکتهای وابسته و تابعه به استثنای صندوق های بیمه و بانزستگی موظفند به منظور حمایت از پژوهش های مسأله محور و تجاری سازی پژوهش و نوآوری ، در اجرای سیاست های کلی برنامه ششم معادل حداقل سه درصد (3 %) از سود قابل تقسیم سال قبل خود را برای مصرف در امور تحقیقاتی و توسعه فناوری در بودجه سالانه ، زیر نظر شورای عالی علوم ، تحقیقات و فناوری منظور نمایند .

تبصره - آیین نامه اجرائی این بند به پیشنهاد سازمان و با همکاری دستگاههای اجرائی ذی ربط تهیه می شود و به تصویب هیأت وزیران می رسد .

ت - دستگاههای اجرائی موظفند به منظور افزایش بهره وری نظام ملی نوآوری ، اجتناب از اجرای پژوهش های تکراری و انتشار اطلاعات و ایجاد شفافیت در انجام طرحهای (پروژه های) تحقیقاتی و با هدف شناسایی و به کارگیری و تجاری سازی دستاوردهای حاصل از پژوهش و توسعه ، فهرست طرحهای پژوهشی و فناوری و پایان نامه ها و رساله های خود را در سامانه « سمات » ثبت کنند . سازمان و وزارت علوم ، تحقیقات و فناوری موظفند ظرف مدت یک سال از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون ، ساز و کار اجرائی مورد نیاز را تهیه کنند و به تصویب هیأت وزیران برسانند .

تبصره - نحوه عمل در خصوص اطلاعات و داده ها با موضوعات امنیتی ، دفاعی و دارای طبقه بندی ، موضوع قانون مجازات انتشار و افشای اسناد محرمانه و سری دولتی - مصوب 29 / 11 / 1353 - و آیین نامه اجرائی آن - مصوب 1354 - در آیین نامه ای که سازمان و وزارتخانه های دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح ، اطلاعات و علوم ، تحقیقات و فناوری پس از تأیید ستاد کل نیروهای مسلح تهیه می کنند و به تصویب هیأت وزیران می رسد ، معین می شود .

ث - تمامی دستگاههای اجرائی موضوع این قانون موظفند به منظور شناساندن و تکریم مفاخر و مشاهیر ایران و حمایت از نخبگان علمی ، فرهنگی و هنری کشور و تکریم پیشکسوتان حوزه های مذکور و بهره گیری از توان و ظرفیت آنان برای توسعه کشور ، طی مدت یک سال ، برنامه های عملیاتی خود را منطبق با سند راهبردی کشور در امور نخبگان ، با هماهنگی بنیاد ملی نخبگان تهیه کرده و از سال دوم اجرای قانون برنامه به مرحله اجرا درآورند . بنیاد ملی نخبگان مکلف است گزارش سالانه عملکرد این بند را به کمیسیون آموزش ، تحقیقات و فناوری مجلس شورای اسلامی ارائه نماید .

ج - دولت مجاز است به منظور پیشتازی در اقتصاد دانش بنیان و افزایش تولید و صادرات محصولات و خدمات دانش بنیان سیاست های کلی اقتصاد مقاومتی ، برای توسعه و انتشار فناوری و حمایت از شرکتهای دانش بنیان مطابق قانون بودجه سنواتی نسبت به حمایت مالی از پژوهش های تقاضا محور مشترک با دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی ، پژوهشی و فناوری و حوزه های عملیه در موارد ناظر به حل مشکلات کشور ، مشروط به اینکه حداقل پنجاه و یک درصد (51 %) از هزینه های آن را کارفرما و یا بهره بردار تأمین و تعهد کرده باشد ، اقدام نماید .

چ - دستگاههای اجرائی موضوع این قانون برای گسترش بهره وری دانش بنیان و ارتقای سطح فناوری در شرکتهای ایرانی تمهیدات لازم را جهت تسهیل مشارکت شرکتهای دانش بنیان و فناور و فعالان اقتصادی کشور در زنجیره تولید بین المللی فراهم آورند . سازمان مکلف است طرح "ارتقای مشارکت فعالان اقتصادی در زنجیره تولید بین المللی" را مطابق قانون بودجه سنواتی و قوانین موضوعه حداکثر تا پایان سال اول اجرای قانون برنامه تدوین و پس از تصویب هیأت وزیران ، عملیاتی نماید .

ح - سازمان مکلف است مطابق قانون بودجه سنواتی در راستای مأموریت جهاد دانشگاهی در سند نقشه جامع علمی کشور و بهره برداری از توانمندی های نهاد مذکور در جهت تحقق توسعه فرهنگی ، علمی و فناوری و آموزشی و تسهیل اشتغال فارغ التحصیلان دانشگاهها با هماهنگی سایر مراجع ذی ربط برنامه ریزی های لازم را انجام دهد .

خ - دستگاههای اجرائی مجازند در راستای توسعه ، انتشار و کاربست فناوری ، مالکیت فکری ، دانش فنی و تجهیزاتی را که در چهارچوب قرارداد با دانشگاهها و مؤسسات پژوهشی و فناوری دولتی ایجاد و حاصل شده است ، به دانشگاهها و مؤسسات یاد شده واگذار نمایند .

د - به دانشگاه پیام نور اجازه داده می شود با همکاری دانشگاههای معتبر بین المللی و دانشگاههای داخلی نسبت به ایجاد قطب (هاب) بین المللی جهت ارائه آموزشهای مجازی (الکترونیکی) ، نیمه حضوری ، باز و از راه دور اقدام نماید .

ذ - وزارت علوم ، تحقیقات و فناوری مکلف است نسبت به ساماندهی مربیان حق التدریس آموزشکده های فنی و حرفه ای زیرمجموعه وزارت آموزش و پرورش که به وزارت مذکور انتقال یافته اند ، تا سال دوم اجرائی قانون برنامه اقدام نماید .

ر - شهریه دانشجویان داخل کشور تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی از محل اعتبارات برنامه مستقل توسط سازمان تأمین می شود .

ماده 65 .

الف - دولت مکلف است به منظور افزایش درون زایی اقتصاد با رعایت قانون تشویق و حمایت از سرمایه گذاری خارجی و قانون حمایت از شرکتهای و مؤسسات دانش بنیان و تجاری سازی نوآوری ها و اختراعات مصوب 1389/ 8/ 5 و اصلاحات و الحاقات بعدی از تأسیس شرکتهای دانش بنیان در داخل کشور با مشارکت شرکتهای خارجی صاحب صلاحیت و دارای دانش برای طراحی ، مهندسی ، ساخت ، نصب تجهیزات و انتقال فناوری در حوزه های انرژی شامل بالادستی و پایین دستی نفت و گاز و تبدیل نیروگاهی و اعطای تسهیلات لازم در این زمینه در قالب قوانین بوجه سنواتی حمایت نماید .

تبصره - شرکتهایی که تحت عنوان انتقال فناوری با طرف ایرانی قرارداد منعقد می نمایند باید شرکتهای دانش بنیان با حداقل پنجاه ویک (51 %) سهم متخصصان و سرمایه گذاران ایرانی در داخل کشور برای این منظور به ثبت برسانند تا از طریق رشد فناوری در گذر تغییرات زمان ، بومی گردد .

ب - دولت موظف است به منظور افزایش سهم آموزشهای مهارتی در نظام آموزشی کشور با رویکرد تحقق اقتصاد مقاومتی و اقتصاد دانش بنیان در طول اجرائی قانون برنامه از طریق بازنگری و اصلاح ساختار نظام اداری دانشگاهها و مراکز آموزش عالی و افزایش منابع و تجهیزات نسبت به افزایش سهم دانشگاه فنی و حرفه ای و دانشگاه جامع علمی - کاربردی در نظام آموزشی کشور اقدام و تجهیزات آموزشی هنرستان ها ، آموزشکده ها و دانشکده های فنی و حرفه ای را به روز نماید . وزارت علوم ، تحقیقات و فناوری مکلف است در قالب دانشگاه فنی و حرفه ای در مقاطع کاردانی و کارشناسی پیوسته و ناپیوسته به پذیرش دانشجو اقدام نماید .

پ - از ابتدای اجرائی قانون برنامه دانشکده ها و آموزشکده های فنی حرفه ای زیرمجموعه وزارت آموزش و پرورش با کلیه امکانات ، اموال منقول و غیرمنقول و نیروی انسانی و دارایی ها و تعهدات و مسؤولیت ها از وزارت مذکور منتزع و به وزارت علوم ، تحقیقات و فناوری ملحق می گردد . این حکم در طول اجرائی قانون برنامه بر حکم تبصره (3) ماده واحده قانون پذیرش دانشجوی آموزشکده های فنی و حرفه ای ، مراکز تربیت معلم و دانشگاه شهید رجایی مصوب 1389/ 2/ 19 حاکم است .

تبصره - مبنای انتزاع و انتقال ، دانشکده ها و آموزشکده های فنی حرفه ای است که در سال تحصیلی 1389 - 1388 فعال بوده و مجوز داشته اند .

ت - دولت موظف است با رعایت قانون صندوق رفاه دانشجویان مصوب 1371/ 11/ 4 و اصلاحات و الحاقات بعدی ، به منظور تحول در نظام اقتصاد آموزش عالی ، هدمندسازی یارانه ها و بهبود شرایط و امکانات رفاهی دانشجویان ، ضمن تداوم و تقویت کمک به صندوق رفاه دانشجویان وزارتخانه های علوم ، تحقیقات و فناوری و بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی از ابتدای اجرائی قانون برنامه ، نسبت به پیش بینی و تأمین اعتبار مورد نیاز یارانه غذایی دانشجویی از محل درآمدهای عمومی علاوه بر اعتبارات فعلی اقدام کند و این اعتبارات را برای کمک به دانشجویان کم بضاعت مالی به صورت متمرکز در اختیار صندوق های رفاه دانشجویان وزارتخانه های مذکور قرار دهد . صندوق ها مکلفند تا پایان اجرائی قانون برنامه بخشی از یارانه را با تسهیلات بدون سود و بلندمدت جایگزین نمایند . وجوه حاصل از بازپرداخت تسهیلات اعطایی در قالب درآمد اختصاصی صندوق ها برای پرداخت مجدد به دانشجویان به مصرف می رسد .

ث - دولت موظف است با تشویق خیرین و واقفین و رفع موانع موجود ، به گونه ای برنامه ریزی نماید تا سهم وقف و خیریه از تأمین مالی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی و فناوری افزایش یابد .

خیرینی که طرحهایی را برای حمایت و توسعه آموزش ، پژوهش ، فناوری و نوآوری های فناورانه به انجام برسانند ، مشمول مزایا و حمایت های مربوط به خیرین مدرسه ساز خواهند شد .

در دوره ای که اشخاص حقیقی و حقوقی غیردولتی برای احداث ، توسعه و تکمیل و تجهیز فضاهای آموزشی و کمک آموزشی ، پژوهشی ، ورزشی و خدمات رفاهی در دانشگاهها و مراکز آموزش عالی و پژوهشی هزینه نمایند این هزینه ها به عنوان هزینه های قابل قبول مالیاتی مورد محاسبه قرار گیرد .

ماده 66 - دولت موظف است به منظور حضور موثر نظام آموزش عالی کشور در تولید ، توسعه و نشر علم و فناوری و تربیت دانشجو در سطح بین المللی و برقراری توازن و ارتقای کیفیت آموزش عالی و پژوهش و فناوری ، در طول برنامه جداول شماره (11) و (12) و (13) را اجرائی نمایند .

جدول 11

14001399139813971396	واحد	عنوان
1/ 8	1/ 5 1/ 2	سهم دانشجویان درصدها 8/ 0
45	8/ 44 6/ 44 3/ 44 2/ 44	سهم دانشجویان درصدها غیردولتی

						نسبت دانشجو به هیأت علمي تمام وقت وزارت علوم ، تحقیقات نفر 20 20 22 24 25 و فناوری و دستگاه های اجرایی (حضوري)
						نسبت دانشجو به هیأت علمي تمام وقت وزارت بهداشت ، نفر 10 10 10 11 11 درمان و آموزش پزشکی (حضوري)
						نسبت دانشجو به هیأت علمي تمام وقت نفر 43 45 47 50 53 دانشگاه های غیر دولتي
						نسبت هیأت علمي تمام وقت استادیار به بالا به کل هیأت علمي تمام نفر 92 91 90 89 88 وقت در دانشگاه های وابسته به وزارت علوم (حضوري) ، تحقیقات و فناوری
						نسبت هیأت علمي تمام وقت استادیار به بالا به کل هیأت علمي تمام

	93	92	91	89	87	نفر	بهداشت ، درمان و آموزش پزشکي نفر (حضوري)
--	----	----	----	----	----	-----	---

جدول 12

1400	1399	1398	1397	1396	واحد	1396	1397	1398	1399	عنوان
4300000	4320000	4380000	4461000	4544000	نفر	4300000	4320000	4380000	4461000	تعداد دانشجو
54	54	53/ 7	53/ 0	51/ 9	درصد	54	53/ 7	53/ 0	51/ 9	نرخ ناخالص ثبت
										نام (جمعیت 24 - 18 سال)
4223000	4225000	4314000	4405000	4498000	نفر	4223000	4225000	4314000	4405000	تعداد دانشجویان داخلی
23	22	21	20	19	درصد	23	22	21	20	سهم دانشجویان در
										کاردانی به کل دانشجویان
30	30	28	26	24	درصد	30	30	28	26	سهم دانشجویان در
										تحصیلات تکمیلی به کل دانشجویان
50	47	43	40	38	درصد	50	47	43	40	سهم آموزش در
										آموزشهای و مهارتی تا پرورش پایان برنامه در نظام آموزشی
30	27	24	22	20	درصد	30	27	24	22	رسمی آموزش عالی متوسطه و آموزش عالی
387000	370000	362600	339800	318400	نفر	387000	370000	362600	339800	تعداد دانشجویان گروه علوم پایه به کل دانشجویان
143000	135000	129000	117000	106000	نفر	143000	135000	129000	117000	تعداد دانشجویان تحصیلات تکمیلی گروه علوم پایه

تعداد دانشگاه های در زمره صد دانشگاه برتر آسیا	تعداد شعب خارجی دانشگاههای کشور
عدد 6	عدد 6
7	8
8	10
9	13
10	16

جدول 13 - حمایت و تقویت پژوهش و فناوری ، ایجاد نظام ملی نوآوری و تقویت زیرساخت ها و نظامات پشتیبان پژوهش و فناوری

عنوان واحد	1396	1397	1398	1399	1400
رتبه تولید کمی مقالات در دنیا	رتبه 15	رتبه 14	رتبه 13	رتبه 12	رتبه 12
شاخص هرش در جهان	رتبه 42	رتبه 42	رتبه 41	رتبه 41	رتبه 40
سهم اعتبارات پژوهش و فناوری بخش دولتی از تولید ناخالص	درصد 1/1	درصد 1/1	درصد 1/1	درصد 23/1	درصد 35/5
تعداد اختراعات و ابداعات ثبت شده در سال در مراجع بین المللی	تعداد 34	تعداد 39	تعداد 43	تعداد 47	تعداد 50
درصد محصولات با فناوری متوسط به بالا از کل محصولات صنعتی	درصد 39	درصد 42	درصد 45	درصد 48	درصد 50
سهم محصولات با فناوری متوسط به بالا از تولید ناخالص داخلی	درصد 1/5	درصد 2/5	درصد 3/4	درصد 2/4	درصد 4/5
رتبه					

							صادرات محصولات با فناوري رتبه
3	3	4	5	6			بالا از كل صادرات در منطقه
<hr/>							
							سرانه سالانه مقالات SCOPUS
/ 95	/ 85	/ 79	/ 72	/ 64			به تعداد اعضاي هيأت علمي تمام وقت
0	0	0	0	0			
<hr/>							
							درصد تعداد مقالات
35	33	30	27	25			مشترك با درصد محققان خارجي از كل
<hr/>							
							تعداد پژوهشگران به يك ميليون نفر جمعيت
2600	2510	2290	2092	1910			
<hr/>							
							تعداد مقالات نمايه شده در پاينگاه استندي جهان (اسلام) (ISC
							تعداد نشریات ايراني نمايه شده در پاينگاه بين المللي علم و داراي ضريب تأثير
70	65	60	55	50			

بخش 13. ارتباطات و فناوري اطلاعات

ماده 67 -

الف - به وزارت ارتباطات و فناوري اطلاعات اجازه داده مي شود نسبت به افزايش ظرفيت انتقال (ترانزيت) پهناي باند عبوري از کشور به سي ترابيت بر ثانيه اقدام نمايد و براي ارائه خدمات ماهواره اي سنجش از راه دور و توسعه خدمات و کاربردهاي فناوري اطلاعات و ارتباطات از طريق دستگاههاي وابسته نسبت به مشارکت و سرمايه گذاري با بخش خصوصي و شرکتهاي خارجي در طرحهاي (پروژه هاي) فيبرنوري و طرحهاي (پروژه هاي) زيرساختي ارتباطات و فناوري اطلاعات ، ماهواره هاي سنجشي و مخابراتي و توسعه زيرساخت هاي علوم و فناوري فضايي به استثناي شبکه هاي مادر مخابراتي ، امور واگذاري فرکانس و شبکه هاي اصلي تجزيه و

مبادلات و مدیریت خدمات پایه پستی و با رعایت سیاست های کلی اصل چهل و چهارم (44) قانون اساسی و سیاست های کلی برنامه ششم توسعه به ویژه مسائل امنیتی در بخش فناوری اطلاعات و ارتباطات و سیاست ها و مصوبات شورای عالی فضای مجازی برای برآورده کردن نیازهای کشور اقدامات زیر را به عمل آورد :

1 - به شرکت ارتباطات زیرساخت اجازه داده می شود شرکت انتقال (ترانزیت) ارتباطات بین الملل را به منظور حضور مؤثر در بازارهای منطقه ای و بین المللی صدور خدمات فنی و مهندسی پهنای باند با مشارکت و سرمایه گذاری مشترک با بخشهای خصوصی و عمومی غیردولتی و شرکتهای خارجی با رعایت منافع ملی ایجاد نماید . اساسنامه شرکت مذکور به تصویب هیأت وزیران می رسد .

2 - در توسعه زیرساخت های خدمات الکترونیکی در مناطق محروم و روستایی سرمایه گذاری نماید به گونه ای که امکان ارائه حداقل چهار خدمت الکترونیکی اصلی دولت (سلامت ، آموزش ، کشاورزی و بانکی) در هشتاد درصد (80 %) روستاهای بالای بیست خانوار کشور امکان پذیر گردد .

ب - به منظور توسعه دولت الکترونیک و حفظ یکپارچگی شبکه ملی اطلاعات و افزایش بهره وری زیرساخت های ارتباطی کشور ، دستگاههای اجرایی و نهادهای غیرنظامی که دارای شبکه ارتباطی مستقل می باشند برای استفاده اختصاصی در قلمرو فعالیت های داخلی دستگاه مربوط مجاز بوده و برای ارائه خدمات زیرساخت ارتباطی و مخابراتی بر بستر شبکه ملی اطلاعات به سایر اشخاص حقیقی و حقوقی وفق قوانین و مقررات مربوط ملزم به اخذ مجوز از وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و وفق مصوبات شورای عالی فضای مجازی می باشند .

پ - دستگاههای اجرایی موظفند نسبت به الکترونیکی کردن کلیه فرآیندها و خدمات با قابلیت الکترونیکی و تکمیل بانکهای اطلاعاتی مربوط ، تا پایان سال سوم اجرای قانون برنامه اقدام کنند . دستگاههای اجرایی می توانند به منظور الکترونیکی کردن فرآیندها و خدمات از مشارکت بخش خصوصی استفاده نمایند . دستگاههای اجرایی مکلفند کلیه خدمات قابل ارائه در خارج از محیط اداری خود و قابل واگذاری یا برونسپاری را به دفاتر پستی و دفاتر پیشخوان خدمات دولت و دفاتر ارتباطات و فناوری اطلاعات (ICT) روستایی حسب مورد واگذار کنند . تعرفه ارائه پیشخوان خدمات دولت الکترونیک باید به تصویب کمیسیون تنظیم مقررات برسد . وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات موظف است هر شش ماه یکبار گزارش عملکرد این بند را به کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی ارائه کند .

ت - دستگاههای اجرایی ، واحدهای زیر نظر مقام رهبری اعم از نظامی و غیرنظامی در صورت موافقت ایشان ، شوراهای اسلامی شهر و روستا و مؤسسات خصوصی حرفه ای عهده دار مأموریت عمومی موظفند در سامانه های الکترونیکی خود ، اقلام اطلاعاتی و آمار ثبتی موضوع قانون مرکز آمار ایران مورد نیاز برای ایجاد نظام جامع آمارهای ثبتی و شبکه ملی آمار ایران را ایجاد و حداکثر تا پایان سال دوم اجرای قانون برنامه امکان بهره برداری الکترونیکی و برخط آن را بر بستر شبکه ملی اطلاعات برای مرکز آمار ایران فراهم نمایند . مرکز آمار ایران مکلف است اقلام آمار ثبتی و نحوه تولید آن را حداکثر ظرف مدت ۳ ماه برای هر یک از دستگاه ها تهیه و به آنها ابلاغ کند .

ث - کلیه دستگاههای اجرایی کشور موظفند تا پایان سال دوم اجرای قانون برنامه ، امکان تبادل الکترونیکی اطلاعات و پاسخگویی الکترونیکی به استعلام های مورد نیاز سایر دستگاههای اجرایی را حسب شرح وظایف آنان در چهارچوب قوانین خاص و موضوعی ، به صورت رایگان فراهم نمایند .

تبصره 1 - آیین نامه اجرایی احصای کلیه استعلامات و ایجاد نظام استانداردهای و تبادل اطلاعات بین دستگاهی در شش ماه اول اجرای قانون برنامه توسط مرکز ملی فضای مجازی با همکاری وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و سایر دستگاههای اجرایی ذی ربط تدوین و به تصویب شورای عالی فضای مجازی می رسد .

تبصره 2 - وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات موظف است تا سال دوم اجرای قانون برنامه ، تمام زیرساخت های لازم برای تعامل اطلاعاتی بین دستگاههای اجرایی بر بستر شبکه ملی اطلاعات ، صرفاً از طریق مرکز ملی تبدلات اطلاعات (NIX) و با استانداردهای فنی مصوب وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات را فراهم کند .

ج - به منظور توسعه دولت الکترونیک و عرضه خدمات الکترونیکی و نیز توسعه و استقرار خزانه داری الکترونیکی و اصالت بخشیدن به اسناد الکترونیکی از جمله اسناد مالی و حذف اسناد کاغذی در هر موردی که به موجب قانون ، تنظیم اوراق یا اسناد ، صدور یا اعطای مجوز ، اخطار و ابلاغ ، مبادله وجه ، استعلام و مانند آن ضروری باشد ، انجام الکترونیکی آن با رعایت مفاد قانون تجارت الکترونیکی مصوب 1382/ 10/ 17 معتبر بوده و کفایت می نماید .

ماده 68 -

الف - به منظور ایجاد نظام اطلاعاتی استانداردپذیر الکترونیکی و کمک به مقابله با جعل ، از پایان سال دوم اجرای قانون برنامه دستگاههای اجرایی ، واحدهای زیر نظر مقام رهبری اعم از نظامی و غیرنظامی با موافقت ایشان ، شوراهای اسلامی شهر و روستا و مؤسسات خصوصی حرفه ای عهده دار مأموریت عمومی با رعایت مصوبات شورای عالی فضای مجازی ، مکلفند استعلامات هویت اشخاص حقیقی ، کالا و خدمات ، دارائی های منقول و غیرمنقول (از جمله ملک ، وسایل نقلیه و اوراق بهادار) و نشانی مکان محور را به صورت الکترونیکی و براساس مفاد نقشه جامع دولت الکترونیک کشور در چهارچوب قانون انجام دهند .

ب - سازمان ، سازمان اداری و استخدامی کشور با همکاری وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات نسبت به توسعه و تکمیل نظام پایش شاخصهای توسعه کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات و دولت الکترونیک و سنجش مستمر شاخصهای مذکور اقدام کند . وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات مکلف است تا پایان اجرای قانون برنامه نسبت به توسعه و تکمیل شبکه ملی اطلاعات ، امن و پایدار اقدام نماید تا امکان دسترسی به سطح یکی از سه کشور اول منطقه فراهم شود .

پ - به منظور گسترش متوازن زیرساخت های فنی محتوا و خدمات و دولت الکترونیک ، کلیه دستگاههای اجرایی مکلفند متناسب با منابع ، بودجه ، تجهیزات ، شبکه ها ، وظایف قانونی خود و برخط شدن نیازهای ذی نفعان به توسعه محتوا و خدمات الکترونیک خود بپردازند .

ت - وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات با همکاری سازمان ، سازمان اداری و استخدامی کشور و دستگاههای اجرایی ، از سال دوم اجرای قانون برنامه تمهیدات لازم برای کاهش حداقل دوازده و نیم درصد (5 / 12 %) سالانه از مراجعه حضوری به دستگاههای اجرایی را فراهم کند به طوری که رتبه ایران در سطح جهان در شاخصهای مرتبط از جمله شاخصهای توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات و توسعه دولت الکترونیک به میزان سی رتبه در طی اجرای قانون برنامه ، ارتقاء یابد .

ث - در سال دوم اجرائي قانون برنامه تمهيدات لازم براي دستيابي به حداقل هفت و نيم درصد (5 / 7 %) رشد سالانه الكترونيكي نمودن معاملات و تجارت کالا و خدمات كشور فراهم شود .

ج - دولت مكلف است در طول سالهاي اجرائي قانون برنامه نسبت به ده برابر كردن محتوای مناسب رقومي (ديگيتال) اقدامات لازم را به عمل آورده و هر ساله در قوانين بودجه هاي سنواتي اعتبار لازم از طريق كمكهاي فني ، اعتباري و حمايتي پيش بيني كند .

چ - در مورد شرکتهای ثبت شده نزد سازمان بورس و اوراق بهادار ، موارد زیر می تواند به طریق الكترونيكي به روشي كه به تأيید سازمان بورس و اوراق بهادار می رسد ، صورت پذیرد :

- 1 - ارسال گواهینامه حق تقدم خريد سهام جديد از طرف شرکت به صاحبان سهام به جاي استفاده از پست سفارشي ،
- 2 - انتشار اعلاميه هاي پذيريه نويسي و دعوتنامه هاي مجامع عمومي و اطلاعیه ها از طرف شرکت به شکل الكترونيكي و يا انتشار در روزنامه هاي كثیرالانتشار و جرايد ،
- 3 - پذيريه نويسي و تعهد خريد سهام شرکت ، به جاي مراجعه به بانك و تکميل اوراق مربوطه ،
- 4 - حضور در مجامع عمومي شرکت و اعمال حق رأی ،
- 5 - صدور گواهینامه موقت سهام ، اوراق سهام و گواهینامه هاي حق تقدم خريد سهام شرکت به جاي چاپ كاغذي آنها ،
- 6 - ثبت نقل و انتقالات سهام و گواهینامه هاي حق تقدم خريد سهام شرکت ، به جاي ثبت آنها در دفاتر كاغذي

ح - دولت مكلف است ، تا پايان اجرائي قانون برنامه سامانه هاي ماليات الكترونيكي ، معاملات دولتي الكترونيكي (شامل مناقصه ، مزايده ، خريد کالا) و سلامت الكترونيكي را با پوشش كلييه ذي نفعان مستقر و بهره برداري نمايد . وزارت ارتباطات و فناوري اطلاعات (شوراي اجرائي فناوري اطلاعات) موظف به نظارت و پيگيري مستمر اجرائي طرحهاي (پروژه هاي) مذکور و ارائه گزارش پيشرفت شش ماهه به شوراي عالي فضاي مجازي و كميسيون صنايع و معادن مجلس شوراي اسلامي است .

خ - وزارت ارتباطات و فناوري اطلاعات و شرکت ملي پست جمهوري اسلامي ايران مكلفند نسبت به افزايش خدمات و فعاليت دفاتر ارتباطات و فناوري اطلاعات (ICT) روستايي در چهارچوب وظايف قانوني خود اقدام نمايند و نيز با استفاده از مشاركت بخش خصوصي ، تمهيدات لازم را براي افزايش صدور مجوز ايجاد سالانه حداقل دو هزار دفتر ارتباطات و فناوري اطلاعات (ICT) روستايي به عمل آورند .

د - شرکت ملي پست جمهوري اسلامي ايران مكلف است به منظور ايجاد تسهيلات براي كارورهاي (اپراتورهاي) پستي ، نسبت به راه اندازي و ارائه خدمات راساً يا توسط ديگر اپراتورها در ايستگاههاي راه آهن ، بنادر ، فرودگاههاي بين المللي و پايانه هاي مرزي كشور اقدام نمايد . در اين راستا اين شرکت از پرداخت هزينه هاي مربوط به ايجاد تسهيلات و امكانات مذکور شامل حق الارض ، اجاره و حق الامتيازها معاف مي باشد .

ماده 69 - وزارت ارتباطات و فناوري اطلاعات (سازمان فناوري اطلاعات) با رعايت مصوبات شوراي عالي فضاي مجازي مكلف است با همكاري وزارت آموزش و پرورش تا پايان سال دوم اجرائي قانون برنامه هوشمندسازي مدارس ، امكان دسترسي الكترونيك (سخت افزاري - نرم افزاري و محتوا) به كتب درسي ، كمك آموزشي ، رفع اشكال ، آزمون و مشاوره تحصيلي ، بازبهاي رايانه اي آموزشي ، استعدادسنجي ، آموزش مهارتهاي حرفه اي ، مهارتهاي فني و اجتماعي را به صورت رايگان براي كلييه دانش آموزان شهرهاي زير بيست هزار نفر و روستاها و حاشيه شهرهاي بزرگ فراهم نمايد . دولت براي تأمين هزينه هاي اين ماده مي تواند از مشاركت بخش غيردولتي استفاده نمايد . هزينه هاي مذکور به عنوان هزينه هاي قابل قبول مالياتي تلقي مي شود .

بخش 14 - سلامت ، بيمه ، سلامت و زنان و خانواده

ماده 70 - دولت مكلف است به منظور تحقق سياست هاي كلي سلامت ، تأمين منابع مالي پايدار براي بخش سلامت ، توسعه كمّي و كيفي بيمه هاي سلامت و مديريت منابع سلامت از طريق نظام بيمه با محوريت وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشكي تا پايان سال اول اجرائي برنامه اقدامات زير را بر اساس سياست هاي كلي سلامت به عمل آورد :

الف - پوشش بيمه سلامت براي تمامي آحاد جمعيت كشور اجباري بوده و برخورداري از يارانه دولت جهت حق سرانه بيمه از طريق ارزيابي وسع و ضوابط ذيل و بر اساس آيين نامه اي خواهد بود كه به تصويب هيأت وزيران مي رسد .

تبصره - اين حق بيمه شامل سرپرست خانوار و كلييه افراد تحت تكفل آنان است .

ب - حق بيمه پايه سلامت خانوار به شرح ذيل ، سهمي از درآمد سرپرست خانوار خواهد بود :

1 - خانواده روستاييان ، عشاير و اقشار نيازمند تحت پوشش نهادهاي حمايتي معادل هفت درصد (7 %) حداقل حقوق و دستمزد مشمولان قانون كار . صددرصد (100 %) حق بيمه اين گروههاي اجتماعي بر مبناي بند (الف) اين ماده توسط دولت در قالب بودجه سنواتي تأمين مي شود .

2 - كاركنان دستگاههاي اجرائي معادل هفت درصد (7 %) حقوق و مزايای مستمر آنان

تبصره - بخشي از حق بيمه مشمولان اين جزء از محل بودجه عمومي دولت در قالب بودجه سنواتي تأمين خواهد شد .

3 - مشمولان تأمين اجتماعي كسر حق بيمه مطابق قانون تأمين اجتماعي

4 - سهم خانوارهاي ساير اقشار ، متناسب با گروههاي درآمدي معادل هفت درصد (7 %) درآمد ، حداكثر معادل سقف درآمد كاركنان دولت

5 - پوشش بيمه سلامت براي افراد خارجي مقيم در كشور ، از جمله پناهندگان گروهی مورد تأيید دفتر اتباع خارجي وزارت كشور ، الزامي است . شيوه دريافت حق بيمه و برخورداري از يارانه دولت براي تأمين حق بيمه بر اساس آيين نامه اي خواهد بود كه حداكثر ظرف سه ماه از زمان لازم الاجراء شدن اين قانون به تصويب

هیأت وزیران می رسد . حکم این جزء بر حکم ماده (4) قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور حاکم است .

پ - دستگاههای اجرائی مکلفند حق بیمه پایه سلامت سهم بیمه شده و دستگاه اجرائی را حداکثر ظرف مدت سه ماه به حساب سازمان بیمه گر پایه مربوطه واریز نمایند . در صورت عدم واریز با اعلام سازمان بیمه گر و تشخیص و توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی از ردیف مربوطه و حساب جاری دستگاه اجرائی ذی ربط برداشت و به حساب سازمان بیمه گر پایه واریز می شود .

ت - عقد قرارداد و هر گونه پرداخت مازاد بر تعرفه تعیین شده برای خدمات تشخیصی ، بهداشتی و درمانی مشمول بسته بیمه پایه سلامت توسط شرکتهای بیمه تجاری و صندوق های بیمه پایه با اشخاص حقیقی و حقوقی تحت هر عنوان ممنوع است .

ث - کلیه پزشکان و پیراپزشکان ، مؤسسات و مراکز ارائه دهنده خدمت ، دارو و کالاهای سلامت در کشور اعم از دولتی ، نهادهای عمومی غیردولتی ، خصوصی و خیریه موظفند ضمن رعایت تعرفه های مصوب دولت از خط مشی های مصوب وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی تبعیت نمایند . دریافت هرگونه وجه مازاد بر تعرفه مصوب دولت ، توسط اشخاص حقیقی و حقوقی و مؤسسات و مراکز ارائه دهنده خدمت ، دارو و کالاهای سلامت ، حسب مورد مشمول مجازات قانونی مربوطه خواهد بود .

ج - بسته خدمات (شمول و سطح خدمات) مورد تعهد صندوق های بیمه پایه سلامت توسط وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی تعیین و ابلاغ می شود . از ابتدای سال دوم اجرای قانون برنامه خرید خدمت توسط سازمان بیمه گر درمانی صرفاً مطابق این بسته صورت می پذیرد .

چ - پایگاه اطلاعات برخط بیمه شدگان درمان کشور در سال اول اجرای قانون برنامه در سازمان بیمه سلامت تشکیل می گردد . از ابتدای سال دوم اجرای قانون برنامه ، نحوه دریافت خدمات بیمه شدگان از مراکز بهداشتی ، تشخیصی ، درمانی و دارویی به صورت واحد و یکسان توسط سازمان بیمه سلامت طراحی و اجراء می شود .

ح - دولت مکلف است طی سال اول اجرای قانون برنامه نسبت به ایجاد وحدت رویه بین بیمه های درمانی صندوق ها و سازمان های بیمه ای در چهارچوب قانون اقدام کند .

ماده 71 - برای ترغیب کارفرمایان و کارآفرینان بخش خصوصی و تعاونی به جذب نیروی کار جوان ، چنانچه طی اجرای قانون برنامه نسبت به جذب فارغ التحصیلان دانشگاهی با مدرک حداقل کارشناسی به صورت کارورزی اقدام نمایند ، از پرداخت سهم بیمه کارفرما برای مدت دوسال از تاریخ شروع به کار معاف می باشند .

تبصره - آیین نامه اجرائی این ماده شامل شیوه معرفی ، زمینه های کاری اولویت دار و نحوه تأمین هزینه به پیشنهاد سازمان ، سازمان اداری و استخدامی کشور و وزارت تعاون ، کار و رفاه اجتماعی طبق بودجه سنواتی به تصویب هیأت وزیران می رسد .

ماده 72 -

الف - تولید نظام سلامت از جمله بیمه سلامت شامل سیاست گذاری اجرائی ، برنامه ریزی های راهبردی ، ارزشیابی ، اعتبارسنجی و نظارت در وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی متمرکز می گردد . کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی اعم از دولتی و غیردولتی ، از جمله ارائه کنندگان خدمات سلامت ، سازمان ها و شرکتهای بیمه پایه و تکمیلی ، موظفند از خط مشی و سیاست های وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی ، با تأکید بر خرید راهبردی خدمات و واگذاری امور تصدی گری با رعایت ماده (13) قانون مدیریت خدمات کشوری و سطح بندی خدمات ، تبعیت کنند .

از زمان ابلاغ این قانون ، سازمان بیمه سلامت از وزارت تعاون ، کار و رفاه اجتماعی منتزع و با حفظ شخصیت حقوقی و استقلال مالی و کلیه امکانات بر اساس اساسنامه ای که به تصویب هیأت وزیران می رسد ، وابسته به وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی اداره می شود . اساسنامه این سازمان مطابق با قانون بیمه همگانی خدمات درمانی کشور مصوب 1373/ 8/ 3 و در قالب شرکت دولتی به پیشنهاد وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی به تصویب هیأت وزیران می رسد .

ب - به منظور توسعه کمی و کیفی و ساماندهی و یکپارچه سازی فرماندهی شبکه اورژانس پیش بیمارستانی (115) ، سازمان فوریت های پیش بیمارستانی اورژانس کشور به عنوان مؤسسه دولتی وابسته به وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی از محل منابع ، ساختار و نیروی انسانی موجود بر اساس وظایف قانونی خود ایجاد می گردد . اساسنامه سازمان مذکور به پیشنهاد مشترک سازمان ، سازمان اداری و استخدامی کشور و وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی به تصویب هیأت وزیران می رسد .

تبصره - واحدهای استانی و شهرستانی سازمان فوریت های پیش بیمارستانی کشور کماکان به صورت ادغام یافته در شبکه های بهداشتی درمانی زیر نظر سازمان مذکور ارائه خدمت خواهند نمود .

پ - فهرست رسمی دارویی ایران بر اساس نظام دارویی ملی کشور توسط وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی حداکثر هر سه ماه یک بار تدوین و منتشر می گردد . تجویز داروهای خارج از فهرست یاد شده ، تخلف محسوب شده و متخلف با توجه به شدت و ضعف عمل ارتكابی و تعدد و تکرار آن ، حسب مورد به مجازات های مندرج در تبصره (1) ماده (28) قانون سازمان نظام پزشکی جمهوری اسلامی ایران مصوب 1383/ 8/ 16 محکوم می شود .

تبصره 1 - آیین نامه اجرائی این بند در شش ماه اول اجرای قانون برنامه توسط سازمان و وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی (سازمان غذا و دارو) تهیه می شود و به تصویب هیأت وزیران می رسد .

تبصره 2 - وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی موظف است نسبت به تهیه فهرست فرآورده ها و داروهای سنتی و گیاهی کشور اقدام نماید .

ت - وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی موظف است با همکاری وزارت جهاد کشاورزی ، مقدار مجاز سموم باقیمانده در مواد غذایی و فرآورده های غذایی و نیز

مصرف کود شیمیایی را برای محصولات مذکور مشخص نماید و عرضه محصولاتی که به صورت غیرمجاز از سموم و کودهای شیمیایی استفاده کرده اند را ممنوع نماید .

وزارت جهاد کشاورزی موظف است ضمن اطلاع رسانی و فرهنگ سازی و اقدام برای کاهش استفاده از سموم و کودهای شیمیایی امکان دسترسی مردم را به محصولاتی که از سلامت لازم برخوردارند فراهم آورد . همچنین وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی موظف است در سال اول اجرای قانون برنامه فهرست مواد و فرآورده های غذایی سالم و ایمن و سبد غذایی مطلوب برای گروههای سنی مختلف را اعلام کند .

احکام مندرج در ماده (72) این قانون بر احکام بندهای « الف » و « ب » ماده (7) قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور و مواد (12) و (17) قانون ساختار جامع رفاه و تأمین اجتماعی مصوب 1383 حاکم است .

ماده 73 -

الف - از ابتدای اجرای قانون برنامه تولید و واردات انواع سیگار و محصولات دخانی علاوه بر مالیات و عوارض موضوع قانون مالیاتهای مستقیم مصوب 3 / 12 / 1366 و قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب 17 / 2 / 1387 ، مشمول مالیات به شرح زیر است :

1 - مالیات هر پاکت انواع سیگار تولید داخلی به میزان ده درصد (10 %) قیمت درب کارخانه و تولید مشترک بیست درصد (20 %) ، تولید داخل با نشان بین المللی (برند) بیست و پنج درصد (25 %) قیمت درب کارخانه و وارداتی به میزان چهل درصد (40 %) قیمت کالا ، بیمه و کرایه تا بندر مقصد (سیف Cif) تعیین می گردد .

2 - مالیات انواع توتون پیپ و تنباکوی آماده مصرف تولید داخلی به میزان ده درصد (10 %) قیمت درب کارخانه و وارداتی به میزان چهل درصد (40 %) قیمت کالا ، بیمه و کرایه تا بندر مقصد (سیف Cif) تعیین می گردد .

جزء های (1) و (2) بند (الف) ماده (73) در طول اجرای قانون برنامه در بخش های مغایرت بر ماده (52) قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب 17 / 2 / 1387 حاکم هستند .

ب - وزارت صنعت ، معدن و تجارت از ابتدای سال 1396 موظف است :

1 - قیمت خرده فروشی انواع سیگار و محصولات دخانی ماخذ محاسبه مالیات موضوع این ماده را به مراجع ذی ربط و برای درج بر روی پاکت محصول اعلام نماید .

2 - امکان دسترسی برخط سازمان امور مالیاتی کشور به سامانه (سیستم) اطلاعاتی واردات ، تولید و توزیع سیگار و انواع محصولات دخانی را فراهم نماید .

حکم بند (ب) ماده (73) این قانون در موارد مغایرت بر سایر مواد حاکم است .

پ - مالیات موضوع این ماده تابع کلیه احکام مقرر در قانون مالیات بر ارزش افزوده به استثناء نرخ مضاعف مالیات این ماده خواهد بود . سازمان امور مالیاتی کشور مکلف است مالیات موضوع این ماده را وصول و آن را به ردیف درآمدی نزد خزانه داری کل کشور واریز نماید .

ت - با لازم الاجراء شدن این قانون ، علاوه بر عوارض موضوع بند (الف) این ماده ، مالیات عملکرد ، مالیات بر ارزش افزوده ، حقوق ورودی ، حق انحصار و بند (ب) ماده (69) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (2) نیز به محصولات دخانی اعمال می گردد .

تبصره - صد درصد (100 %) درآمدهای حاصل از اجرای بند (الف) این ماده طی رديفهایی که در بودجه های سنواتی مشخص می شود در جهت کاهش مصرف دخانیات ، پیشگیری و درمان بیماری های ناشی از آن ، بازتوانی و درمان عوارض حاصله از مصرف آن و توسعه ورزش موضوع بند (ب) ماده (69) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (2) مصوب 4 / 12 / 1393 در اختیار وزارتخانه های ورزش و جوانان ، آموزش و پرورش و بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی قرار می گیرد .

احکام مواد (70) ، (72) و (73) این قانون بر احکام قانون ساختار جامع رفاه و تأمین اجتماعی مصوب 21 / 2 / 1383 حاکم است .

ماده 74 -

الف - وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی با هدف ارائه خدمات الکترونیکی سلامت مکلف است ظرف دو سال اول اجرای قانون برنامه نسبت به استقرار سامانه پرونده الکترونیکی سلامت ایرانیان و سامانه های اطلاعاتی مراکز سلامت با هماهنگی پایگاه ملی آمار ایران و سازمان ثبت احوال کشور با حفظ حریم خصوصی و منوط به اذن آنها و محرمانه بودن داده ها و با اولویت شروع برنامه پزشک خانواده و نظام ارجاع اقدام نماید .

وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی مکلف است با همکاری سازمان ها و مراکز خدمات سلامت و بیمه سلامت حداکثر ظرف مدت شش ماه پس از استقرار کامل سامانه فوق ، خدمات بیمه سلامت را به صورت یکپارچه و مبتنی بر فناوری اطلاعات در تعامل با سامانه « پرونده الکترونیکی سلامت ایرانیان » ساماندهی نماید .

تبصره - کلیه مراکز سلامت و واحدهای ذی ربط اعم از دولتی و غیردولتی موظف به همکاری در این زمینه می باشند .

ب - کلیه پزشکان ، دندانپزشکان و داروسازانی که در استخدام پیمانی و یا رسمی دستگاههای اجرائی موضوع این قانون هستند ، مجاز به فعالیت انتفاعی پزشکی در سایر مراکز تشخیصی ، آموزشی ، درمانی و بیمارستان های بخش خصوصی ، عمومی غیردولتی با رعایت تبصره (1) ماده واحده قانون ممنوعیت تصدی بیش از یک شغل مصوب 11 / 10 / 1373 و یا فعالیت انتفاعی پزشکی در بخش خصوصی مرتبط با حوزه ستادی مربوط به غیر از دستگاه اجرائی خود نیستند . مسؤولیت اجرای این بند به عهده وزرای وزارتخانه های مربوطه و معاونان آنها و مسؤولان مالی دستگاههای مذکور است . دولت مکلف است در اجرای این حکم با جبران خدمات ذی نفعان از طریق اعمال تعرفه خاص در چهارچوب بودجه سنواتی اقدام نماید . اجرای این حکم مشروط به جبران محرومیت از کار در بخش خصوصی ، پرداخت حقوق مناسب و تأمین اعتبار در بودجه های سنواتی است .

تبصره 1 - مصادیق نقاط محروم موضوع این ماده و نام فرد و علت آن به عنوان موارد استثناء به پیشنهاد دستگاه اجرائی مربوطه و تأیید وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی تعیین می گردد .

تبصره 2 - مطب پزشکان و دندانپزشکان متخصص در نقاط محروم در صورت نیاز و ضرورت به تشخیص رئیس دانشگاه یا دانشکده علوم پزشکی آن نقطه تعیین می شود و مطب پزشکان و دندانپزشکان عمومی از شمول این بند مستثنی است .

پ - دولت موظف است از بخشهای خصوصی و تعاونی برای ایجاد شهرکهای دانش سلامت ، حمایت به عمل آورد . آیین نامه اجرائی این بند در چهارچوب قوانین و بودجه سنواتی طی سال اول اجرائی قانون برنامه تهیه می شود و به تصویب هیأت وزیران می رسد .

ت - به منظور متناسب سازی کمیّت و کیفیت تربیت نیروی انسانی گروه پزشکی با نیازهای نظام سلامت کشور ، وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی موظف است نیازهای آموزشی و ظرفیت ورودی کلیه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی علوم پزشکی اعم از دولتی و غیردولتی را متناسب با راهبردهای پزشک خانواده ، نظام ارجاع و سطح بندی خدمات و نقشه جامع علمی کشور تعیین نموده و اقدامات لازم را به عمل آورد .

ث - وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی مکلف است در اجرائی « نظام خدمات جامع و همگانی سلامت » با اولویت بهداشت و پیشگیری بر درمان و مبتنی بر مراقبتهای اولیه سلامت ، با محوریت نظام ارجاع و پزشک خانواده با به کارگیری پزشکان عمومی و خانواده ، گروه پرستاری در ارائه مراقبت های پرستاری در سطح جامعه و منزل ، سطح بندی خدمات ، پرونده الکترونیک سلامت ایرانیان ، واگذاری امور تصدی گری با رعایت ماده (13) قانون مدیریت خدمات کشوری و پرداخت مبتنی بر عملکرد مطابق قوانین مربوطه و احتساب حقوق آنها اقدام نماید ، به نحوی که تا پایان سال دوم اجرائی قانون برنامه کلیه آحاد ایرانیان تحت پوشش نظام ارجاع قرار گیرند .

سطح بندی تمامی خدمات تشخیصی و درمانی بر اساس نظام ارجاع مبتنی بر پزشک خانواده و اجازه تجویز این گونه خدمات صرفاً بر اساس راهنماهای بالینی ، طرح فاقد نام تجاری (ژنریک) و نظام دارویی ملی کشور خواهد بود .

تبصره - در چهارچوب قانون تعرفه گذاری خدمات پرستاری و تعدیل کارانه های پرستاری مصوب 6/ 4/ 1386 دولت مکلف است در قالب قوانین بودجه سالانه در سقف کارانه پرستاری و در چهارچوب بسته های خدمات تشخیصی درمانی موضوع قانون مذکور اعتبارات مورد نیاز را از محل منابع بودجه عمومی دولت تأمین نماید .

ج - سازمان ها و صندوق های بیمه گر پایه کشور مکلف به خرید راهبردی خدمات سلامت بر اساس دستورالعمل ها و راهنماهای بالینی و فهرست رسمی داروهای فاقد نام تجاری (ژنریک) ایران در چهارچوب نظام ملی دارویی کشور همزمان با اجرائی شدن نظام ارجاع مبتنی بر پزشک خانواده در کشور از سوی وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی و صرفاً از طریق سامانه پرونده الکترونیک سلامت ایرانیان موضوع بند (الف) این ماده هستند .

چ - به منظور تحقق بند (12) سیاست های کلی سلامت ، وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی به عنوان متولی امر طب سنتی ایرانی - اسلامی و مکمل موظف است نسبت به ادغام خدمات تأیید شده طب سنتی ایرانی - اسلامی در نظام سلامت و همچنین ساماندهی و توسعه ارائه خدمات آموزشی ، پژوهشی و درمانی این حوزه اقدام نماید .

ح - وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی موظف است تقاضای تخصیص نیروهای پزشکی طرح نیروی انسانی مورد نیاز سازمان تأمین اجتماعی را بر اساس تفاهم و همکاری متقابل با اولویت مناطق محروم بررسی و تأمین نماید .

خ - کلیه اعضای سازمان های نظام پزشکی و نظام دامپزشکی ملزم به تهیه بیمه مسؤلیت حرفه ای بوده و دستگاه قضائی آن را به عنوان وثیقه قرار تأمین بپذیرد به جز در مواردی که خسارات عمدی است و امکان استیفای حق وجود نداشته باشد و وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی در خصوص لوایح حوزه وظایف و اختیارات این سازمان ها ، نظر مشورتی آنها را اخذ نماید .

د - وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی موظف است حمایت از تولید و عرضه و تجویز داروهای فاقد نام تجاری (ژنریک) حمایت بیمه ای را فقط به داروهای فاقد نام تجاری (ژنریک) اختصاص دهد و با همکاری وزارتخانه های جهاد کشاورزی ، صنعت ، معدن و تجارت ، اتاق بازرگانی ، صنایع و معادن و کشاورزی ایران و اتاق تعاون مرکزی ایران حسب مورد تمهیدات لازم را در جهت صادرات محصولات سلامت محور به عمل آورد و برنامه ایمن سازی کودکان (واکسیناسیون) را تا حد و تراز کشورهای توسعه یافته ارتقاء دهد .

ذ - وزارت نفت در مناطق نفت خیز و گازخیز و شرکت های معدنی بزرگ دولتی در مناطق معدنی محل استقرار خود در راستای مسؤلیت اجتماعی خود و جبران پیامدهای تهدید کننده سلامت در آن مناطق نسبت به تکمیل ، تجهیز ، ارتقاء خدمات مراکز بهداشتی و درمانی خود اقدام نمایند و به خدمت رسانی به عموم مردم منطقه در چهارچوب نظام سطح بندی خدمات با رعایت احکام ماده (70) این قانون بر مبنای تعرفه های مصوب دولت در مراکز دولتی اقدام کنند .

ر - وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی با همکاری سازمان پدافند غیرعامل کشور در جهت مصون سازی و افزایش توان بازدارندگی کشور موظف است انواع تهدیدات حوزه سلامت را بررسی و اقدام لازم جهت خنثی سازی و مقابله با آن را مطابق قوانین مربوطه به انجام رساند .

تبصره - رعایت جهات شرعی از جمله محرم و نامحرم در اجرائی این ماده ضروری است .

ماده 75 - کلیه متقاضیان ازدواج باید جهت ثبت قانونی ازدواج دائم ، گواهی انجام غربالگری در شبکه های بهداشت و درمان را به منظور شناسایی ازدواج های پر خطر از نظر بروز اختلالات ژن شناسی (ژنتیکی) به دفاتر ازدواج ارائه نمایند . موارد در معرض خطر می توانند به مراکز مشاوره اعم از مراکز بهداشت وابسته به وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی یا مراکز مشاوره مورد تأیید سازمان بهزیستی ارجاع و چنانچه نیاز به آزمایش ژن شناسی (ژنتیک) باشد در چهارچوب احکام ماده (70) این قانون به مراکز مجاز معرفی شوند .

تبصره 1 - مواردی که بر اساس مشاوره ژن شناسی (ژنتیک) نیازمند بررسی از نظر آزمایشات ژن شناسی (ژنتیک) باشند به آزمایشگاههای مورد تأیید وزارت

بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ارجاع خواهند شد.

تبصره 2 - ده درصد (10 %) حق التحریر ثبت طلاق افزایش یافته و منابع حاصله پس از واریز به خزانه و کمکهای مردمی و دولتی در چهارچوب بودجه سنواتی جهت کمک به تأمین هزینه های آزمایش ژن شناسی (ژنتیک) افراد نیازمند بر اساس آزمون وسیع در اختیار سازمان بهزیستی و کمیته امداد امام خمینی (ره) قرار می گیرد . هزینه انجام آزمایش های مددجویان تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی رایگان است و توسط سازمان بهزیستی و کمیته امداد امام خمینی (ره) پرداخت خواهد شد .

تبصره 3 - آیین نامه چگونگی مراحل صدور گواهی و میزان کمک بهزیستی و کمیته امداد امام خمینی (ره) جهت انجام آزمایش های ژن شناسی (ژنتیک) به پیشنهاد وزارتخانه های تعاون، کار و رفاه اجتماعی (سازمان بهزیستی) و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی با همکاری سازمان حداکثر سه ماه بعد از لازم الاجراء شدن این قانون تهیه می شود و به تصویب هیأت وزیران می رسد .

تبصره 4 - وزارتخانه های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و تعاون، کار و رفاه اجتماعی (سازمان بهزیستی) موظفند امکان دسترسی تمامی افراد که درصدد ازدواج می باشند را به مراکز مشاوره فراهم نمایند تا در صورت نیاز به آزمایش ژن شناسی (ژنتیک) آنان را راهنمایی کنند .

تبصره 5 - وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است با استفاده از بخشهای خصوصی و تعاونی امکان دسترسی زوجها را به آزمایشگاههای ژن شناسی (ژنتیک) مورد تأیید خود فراهم سازد .

تبصره 6 - رعایت جهات شرعی از جمله محرم و نامحرم در اجرای این ماده ضروری است .

ماده 76 - دولت مکلف است با رعایت سیاست های کلی جمعیت، سلامت مادر و کودک و ارتقای شاخص های نسبت مرگ مادر و نوزادان را بر اساس جدول زیر تأمین نماید :

جدول 14

عنوان واحد	1396	1397	1398	1399	1400
کاهش در نسبت صد هزار مرگ تولد مادران زنده	18	17	5 / 16	15	
کاهش میزان در هر مرگ هزار کودکان تولد 1 تا 59 زنده ماهه	6 / 15	4 / 14	3 / 13	3 / 12	3 / 11
افزایش درصد زایمان طبیعی	53	54	55	56	57
کاهش هزار عوارض تولد ناشی زنده از بارداری، سقط و زایمان	6 / 2	7 / 2	8 / 7	6 / 5	6 / 2

بخش 15 - بیمه اجتماعی، امور حمایتی و آسیب های اجتماعی

ماده 77 - جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران به منظور افزایش ضریب ایمنی و تاب آوری جامعه، پیشگیری و کاهش خطرات ناشی از حوادث و سوانح، ارائه خدمات بشردوستانه در قالب قوانین بودجه سنواتی اقدامات ذیل را انجام دهد :

- الف - کمک به حفظ و ارتقای سرمایه اجتماعی با استفاده از توان و ظرفیت های مردمی و افزایش مشارکت های اجتماعی مردم
- ب - توسعه و تقویت شبکه امداد و نجات کشور با هدف اقدامات پیشگیرانه و آمادگی برای پاسخگویی سریع و به موقع به حوادث و سوانح کشور
- پ - افزایش آگاهی های عمومی به ویژه آموزش های همگانی جهت کاهش خطرپذیری و افزایش تاب آوری جامعه در مقابل حوادث و سوانح
- ت - در راستای تأمین منابع پایدار در زمینه مقابله با حوادث و سوانح ، نیم درصد (0/5 %) مندرج در ماده (163) قانون امور گمرکی به یک درصد (1%) افزایش پیدا نموده و منابع حاصله پس از واريز به خزانه در قالب بودجه سنواتي در اختيار جمعيت هلال احمر قرار مي گيرد .

ماده 78 - دولت مکلف است در راستای تحقق عدالت اجتماعی و حمایت از اقشار آسیب پذیر و بسط پوشش های امدادی ، حمایتی و بیمه ای و پیشگیری و کاهش آسیب های اجتماعی نسبت به طراحی و اجرای برنامه های لازم برای نیل به اهداف مندرج در جدول ذیل اقدام و گزارش پیشرفت کار را هر شش ماه یک بار به مجلس ارائه کند :

جدول 15

شاخص ها و اهداف کمی و وضعیت موجود و مطلوب حوزه اجتماعی در برنامه ششم			
وضعیت در سال 1400	وضعیت در پایان سال 1395	هدف کمی ردیف	شاخص ها و اهداف کمی و وضعیت موجود و مطلوب حوزه اجتماعی در برنامه ششم
1	6	1	کاهش درصد مواجهه خانوارها با هزینه های کمرشکن سلامت از طریق تعمیم و ارتقاء بیمه های اجتماعی درمانی - درصد مراجعین
100	96	2	ضریب پوشش بیمه های اجتماعی درمانی پایه (کل) - درصد
49/ 3	48	3	متوسط مستمري دريافتي به متوسط هزینه خانوار - درصد
			اشتغال افراد تحت پوشش

	4	نهادهاي حمائتي - نفر - سالانه	65000	82000
	5	ايجاد مسكن براي نيازمندان (مسكن اجتماعي و حمائتي) - واحد	77000	96000
	6	افزايش حمائت از معتادان - نفر	13000001432498	
	7	افزايش حمائت از سالمندان - نفر	26570704180000	
	8	افزايش كودكان تحت پوشش حمائت غذائي - نفر	204965	330098
	9	پرداخت شهريه دانشجويان تحت پوشش نهادهاي حمائتي - نفر	127807	163117
	10	افزايش حمائت از كودكان بي سرپرست - نفر	23402	25838
	11	افزايش حمائت از كودكان يتيم - نفر	280500	309695
	12	افزايش توان بخشي مددجويان مبثني بر جامعه روستايي -	424000	600000

	نفر		
13	افزایش توان بخشي مددجویان مبثني بر جامعه شهری - نفر	180000 -	
14	افزایش تأمین وسایل توان بخشي مددجویان تحت پوشش نهادهای حمایتي - تعداد	98000 220000	
15	بیمه اجتماعي افراد تحت پوشش نهادهای حمایتي - نفر	445321 567000	
16	کنترل افزایش طلاق - تعداد	163228 176119	
17	افزایش حمایت از کودکان خیابانی - نفر - سالانه	6000 7658	
18	غربالگری بینایی کودکان - نفر	30000003153030	
19	غربالگری شنوایی - نفر	9660001545000	
20	کاهش سهم پرداخت از جیب - درصد	58 25	

	70	75	ضريب پوشش بيمه هاي اجتماعي - درصد
21			
	83	80	متوسط نرخ جايگزيني - درصد
22			

ماده 79 - دولت موظف است در طول اجرائي قانون برنامه علاوه بر پرداخت يارانه فعلي ، هرسال حداقل مستمري خانوارهاي مددجویان تحت حمايت كميته امداد امام خميني (ره) و سازمان بهزيستي را متناسب با سطح محروميت بر مبناي متوسط بيست درصد (20 %) حداقل دستمزد مصوب شوراي عالي كار ، در چهارچوب بودجه سنواتي و از محل درآمد قانون هدفمند كردن يارانه ها با حذف خانوارهاي پردرآمد و درج رديف مستقل در جدول موضوع ماده (39) اين قانون ، از طريق دستگاههاي مذکور پرداخت نمايد .

ماده 80 - دولت مكلف است طبق قوانين مربوطه و مصوبات شوراي اجتماعي به منظور پيشگيري و کاهش آسيبهاي اجتماعي ، نسبت به تهيه طرح جامع كنترل و کاهش آسيبهاي اجتماعي با اولويت اعتياد ، طلاق ، حاشيه نشيني ، كودكان كار و مفسد اخلاقي مشتمل بر محورهاي ذيل اقدام كند به گونه اي كه آسيبهاي اجتماعي در انتهاي برنامه به بيست و پنج درصد (25 %) ميزان كنوني کاهش يابد :

الف - پيشگيري

- 1 - پيشگيري اوليه از بروز آسيب هاي اجتماعي از طريق : اصلاح برنامه ها و متون درسي دوره آموزش عمومي و پيش بيني آموزش هاي اجتماعي و ارتقاي مهارت هاي زندگي
 - 2 - تهيه و تدوين پيوست هاي اجتماعي در طراحي كليه برنامه هاي كلان توسعه اي ، ملي و بومي با توجه به آثار محيطي آنها و به منظور كنترل آثار ياد شده و پيشگيري از ناهنجاري ها و آسيب هاي اجتماعي با تصويب شوراي اجتماعي كشور
 - آيين نامه اجرائي اين بند به پيشنهاده وزارت كشور (سازمان امور اجتماعي) به تصويب هيأت وزيران مي رسد .
 - 3 - تدوين سالانه اطلس آسيبهاي اجتماعي و سرمايه اجتماعي بر اساس شاخص هاي سلامت اجتماعي در كشور توسط سازمان امور اجتماعي و ارائه آن به مراجع ذي ربط
 - 4 - « تدوين نظام جامع رصد آسيبهاي اجتماعي و معلوليت ها » تا پايان سال اول اجرائي قانون برنامه طبق قوانين مربوطه و تصويب شوراي اجتماعي و اجرائي آن از ابتدائي سال دوم اجرائي قانون برنامه
- ب - خدمت رساني و بازتواني

- 1 - خدمات رساني به موقع به افراد در معرض آسيب هاي اجتماعي با مشاركت سازمان هاي غيردولتي
 - 2 - تحت پوشش قرار دادن و تمهيد تسهيلات اشتغال براي كليه مددجویان واجد شرايط پشت نوبتي كميته امداد امام خميني (ره) و سازمان بهزيستي و لحاظ اعتبار مورد نياز پرداخت مستمري آنان در بودجه هاي سنواتي سالانه
 - 3 - توسعه مراكز فوريت هاي اجتماعي مطابق قوانين در شهرهاي بالاي پنجاه هزار نفر تا پايان سال اول اجرائي قانون برنامه و در ساير شهرها به تناسب جمعيت و گسترش آسيب هاي اجتماعي
 - 4 - بسط و توسعه نقش مردم و سازمان هاي مردم نهاد در حوزه هاي مشاركت هاي گروهي و تأمين مالي مبتني بر رويکرد خير اجتماعي و تلاش در جهت جلب مشاركت بيشتري نفعان در تأمين منابع مورد نياز
- پ - شناسايي و بهبود نقاط آسيب خيز

- 1 - شناسايي نقاط آسيب خيز و بحران زاي اجتماعي در بافت شهري و حاشيه شهرها و تمرکز بخشيدن حمايت هاي اجتماعي ، خدمات بهداشتي - درماني ، مددكاري ، مشاوره اجتماعي و حقوقي و برنامه هاي اشتغال حمايت شده ، با اعمال راهبرد همكاري بين بخشي و سامانه مديريت آسيب هاي اجتماعي در مناطق ياد شده
- 2 - بهبود كيفيت زندگي ساكنان سكونتگاههاي غيررسمي و ترويج مهاجرت معكوس از طريق آمايش سرزمين ، توزيع مناسب جمعيت و منابع و جلوگيري از بروز و تشديد آسيب هاي اجتماعي در اين مناطق با ايجاد شغل و سكونتگاهي مناسب در روستاها
- 3 - برنامه ريزي براي مديريت و توزيع متناسب فعاليت ، جمعيت و مهاجرت در كشور و ممانعت از توسعه حاشيه نشيني با رويکرد تقويت مباني مهاجرت ، به گونه اي كه سالانه ده درصد (10 %) نسبت به ساماندهي مناطق و کاهش جمعيت حاشيه نشيني اقدام شود .

ت - حمايت از زنان سرپرست خانوار

تهيه و اجرائي كامل طرح جامع توانمندسازي زنان سرپرست خانوار طبق قوانين و مصوبات شوراي اجتماعي تا پايان اجرائي قانون برنامه توسط رياست جمهوري

(معاونت امور زنان) با همکاری وزارت تعاون ، کار و رفاه اجتماعی و سایر نهادهای ذی ربط و تأیید برنامه مذکور در هیأت وزیران و تصویب در مجلس شورای اسلامی و نظارت بر اجرائی شدن آن

ث - مقابله با اعتیاد با حمایت قوه قضائیه

1 - توسط ستاد مبارزه با مواد مخدر جهت کشف و شناسایی اموال منقول و غیرمنقول و سرمایه های قاچاقچیان و شبکه های تولید ، توزیع و انتقال (ترانزیت) مواد مخدر ، روان گردان ها و پیش سازهای مرتبط (به ویژه سرباندها و سرشیکه ها) در داخل و خارج از کشور و ضبط این اموال با همکاری دستگاههای اجرائی ذی ربط اقدام نماید . وجوه حاصل از فروش این اموال در اجرائی قانون مبارزه با مواد مخدر و اصلاحات و الحاقات بعدی آن برای اجرائی تکالیف مندرج در این قانون پس از گردش خزانه در قالب بودجه سنواتی در اختیار ستاد مبارزه با مواد مخدر قرار می گیرد .

2 - از طریق دستگاههای اجرائی و نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران با اذن فرماندهی کل قوا در راستای اجرائی کردن سیاست های کلی مبارزه با مواد مخدر و سیاست های کلی برنامه ششم ، ضمن اجرائی دقیق قوانین مربوطه در مورد روان گردان ها و پیش سازها با رویکرد اجتماعی و با اولویت پیشگیری از اعتیاد ، درمان ، بازتوانی و کاهش آسیب ، صیانت و حمایت اجتماعی ، مقابله با عرضه مواد مخدر و روانگردان ها و پیش سازها و بازنگری در عناوین مجرمانه و مجازات های مرتبط اقدام قانونی لازم را به عمل آورند .

3 - از طریق وزارت تعاون ، کار و رفاه اجتماعی (سازمان بهزیستی) با همکاری شهرداری ها نسبت به بهره برداری و تکمیل مراکز نگهداری ، درمان و کاهش آسیب معتادان متجاهر و بی خانمان و راه اندازی مراکز جامع توانمندسازی و صیانت اجتماعی برای معتادان بهبود یافته در استانها با رعایت احکام ماده (70) این قانون اقدام نماید . اداره این مراکز به عهده سازمان بهزیستی کشور یا شهرداری ها حسب مورد با بهره گیری از ظرفیت سازمان های مردم نهاد و بخش غیردولتی خواهد بود . نیروی انتظامی موظف است پس از اخذ دستور قضائی نسبت به جمع آوری این معتادان و تحویل آنها به این مراکز اقدام نماید . ترخیص این افراد از مراکز مورد نظر با تأیید سازمان بهزیستی و با هماهنگی نیروی انتظامی و مقام قضائی خواهد بود . آیین نامه اجرائی این جزء توسط ستاد مبارزه با مواد مخدر تهیه و به تصویب شورای اجتماعی کشور می رسد .

ج - حمایت از بیماران روانی مزمن و سالمندان

1 - تداوم اجرائی طرح ساماندهی و توان بخشی بیماران روانی مزمن با پوشش حداقل هفتاد و پنج درصد (75 %) جمعیت هدف در پایان اجرائی قانون برنامه

2 - تداوم اجرائی طرح ساماندهی و توان بخشی سالمندان با پوشش حداقل بیست و پنج درصد (25 %) جمعیت هدف

چ - تأمین مسکن نیازمندان

1 - به منظور تأمین نیاز اقشار آسیب پذیر و گروههای هدف سازمان های حمایتی به مسکن و رفع فقر سکونتی حداکثر تا پایان سال اول اجرائی قانون برنامه نسبت به تدوین طی مراحل قانونی و در چهارچوب بودجه سنواتی و اجرائی برنامه تأمین مسکن اجتماعی و حمایتی اقدام نماید .

2 - افراد تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی و خیرین مسکن ساز برای هرکدام از افراد تحت پوشش نهادها و سازمان های حمایتی از پرداخت هزینه های صدور پروانه ساختمانی ، عوارض شهرداری و دهیاری و هزینه های انشعاب آب ، فاضلاب ، برق و گاز برای واحدهای مسکونی اختصاص یافته به آنان بر اساس الگوی مصرف ، فقط برای یک بار معافند .

ح - ساماندهی کودکان کار

با اقدام سازمان بهزیستی و همکاری سایر دستگاهها تا پایان اجرائی قانون برنامه به نحوی که جمعیت کودکان کار حداقل بیست و پنج درصد (25 %) کاهش یابد .

ماده 81 - دولت مکلف است در اجرائی بند (40) سیاست های کلی برنامه ششم ، نسبت به تدوین برنامه ، برقراری ، استقرار و روزآمدسازی نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی چند لایه مشتمل بر حوزه امدادی ، حمایتی و بیمه های اجتماعی به جز سلامت با رعایت سطح بندی خدمات در سطوح پایه ، مازاد و مکمل بر اساس غربالگری اجتماعی و آزمون وسیع و نیازمندیابی فعال و مبتنی بر سطح دستمزد و یا درآمد افراد و خانواده اقدام و پس از طی مراحل قانونی مطابق بودجه سنواتی به اجراء درآورد و به منظور ساماندهی منابع و مصارف مربوط به یارانه های اجتماعی ، رفع هم پوشانی ها ، دسترسی عادلانه به خدمات ، اجرائی این نظام از طریق ایجاد پایگاه اطلاعات ، سامانه و پنجره واحد خدمات رفاه و تأمین اجتماعی و مبتنی بر شکل گیری پرونده الکترونیک رفاه و تأمین اجتماعی با تبعیت از پرونده الکترونیک سلامت ایرانیان موضوع ماده (84) این قانون برای تمامی آحاد جامعه صورت می پذیرد و کلیه سازمان ها ، صندوق ها ، نهادها و دستگاههای اجرائی فعال در حوزه رفاه و تأمین اجتماعی که به هر نحوی از انحاء از بودجه دولتی و عمومی استفاده می کنند و یا از دولت مجوز فعالیت دریافت می نمایند مکلفند طبق ضوابط قانونی از این نظام تبعیت کنند .

تبصره - آیین نامه های اجرائی مربوط به برقراری استقرار و روزآمدسازی نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی چند لایه به جز سلامت متناسب با شرایط اقتصادی و اجتماعی کشور و همراستا با قانون برنامه ششم در چهارچوب قوانین مربوطه با پیشنهاد مشترک وزارت تعاون ، کار و رفاه اجتماعی و سازمان به تصویب هیأت وزیران می رسد .

ماده 82 - برقراری مستمری بازنشستگان برای کلیه بیمه شدگان صندوق های بازنشستگی (اعم از کشوری ، لشکری ، تأمین اجتماعی و سایر صندوق های بازنشستگی دستگاهها ، نهادها و بانکها) بر مبنای میانگین دو سال آخر دریافتی که دارای کسور بازنشستگی می باشد .

تبصره - رانندگان وسائط نقلیه سنگین بین شهری ، راهداری و راهسازی که حداقل بیست و پنج سال سابقه پرداخت حق بیمه دارند می توانند متناسب با دریافت حقوق و متناسب با روزهای پرداخت حق بیمه و پنجاه و پنج سال سن ، بازنشسته شوند .

ماده 83 -

الف - سازمان های مناطق آزاد مکلفند به منظور زدودن فقر از چهره مناطق آزاد تجاری یک درصد (1 %) از محل وصول عوارض ورود کالا و خدمات این مناطق را پس از واريز به خزانه کل کشور طبق بودجه سنوای از طریق کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی برای اشتغال محرومان و نیازمندان بومی این مناطق اختصاص دهند .

ب - کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی موظفند جهت توانمندسازی افراد تحت پوشش خود سالانه یکصد هزار نفر به ترتیب هفتاد درصد (70 %) کمیته امداد امام خمینی (ره) و سی درصد (30 %) سازمان بهزیستی را صاحب شغل نمایند . دولت طبق بودجه سنوای تسهیلات قرض الحسنه لازم را در جهت تحقق این امر در نظر خواهد گرفت .

ماده 84 - دولت موظف است مشاغل آتش نشانی و پرتوکاری اشعه را جزء مشاغل سخت و زیان آور محسوب کند . در طول اجرای قانون برنامه قانون حفاظت در برابر اشعه مصوب 1368/ 1/ 20 معتبر تلقی می گردد .

ماده 85 - کارکنان وزارت آموزش و پرورش که عضویت صندوق ذخیره فرهنگیان را پذیرفته اند و یا خواهند پذیرفت باید ماهانه درصدی از حقوق و مزایای خود را تا پنج درصد (5 %) به حساب صندوق واريز کنند و دولت نیز موظف است همه ساله معادل سهم واريزی اعضاء به صندوق ذخیره فرهنگیان را به طور کامل در ردیف اعتباری خاص در بودجه سنوای منظور و پرداخت نماید .

بخش 16 - امور ایثارگران

ماده 86 -

الف - کلیه دستگاههای اجرائی موظفند نسبت به اجرای صحیح سیاست های کلی ترویج و تحکیم فرهنگ ایثار و جهاد و ساماندهی امور ایثارگران ابلاغی 29 / 2 / 1389 اقدام نمایند .

ب - وزارت آموزش و پرورش مکلف است به منظور ترویج فرهنگ ایثار و شهادت نسبت به معرفی الگوها و قهرمانان ملی ایثار و شهادت در متون درسی کلیه پایه های تحصیلی و فعالیت های پژوهشی و برگزاری مسابقات علمی اقدام نموده و در جهت تعمیق ایمان و ترویج باورها در صیانت از فرهنگ دینی و انقلابی نسبت به اجرای یادواره های شهدای دانش آموز و فرهنگی و برگزاری اردوهای راهیان نور ویژه دانش آموزان و فرهنگیان با سازمان بسیج همکاری لازم را به عمل آورد .

پ - صدا و سیماي جمهوری اسلامی ایران موظف است ضمن اختصاص بخشی از برنامه های شبکه های مختلف به موضوع ترویج فرهنگ ایثار و شهادت ، حداقل ده درصد (10 %) از تولیدات برنامه های هنری نمایشی خود را به این موضوع اختصاص دهد .

ت - دولت موظف است به منظور بهره گیری از دستاوردهای دوران دفاع مقدس و انتقال و ترویج فرهنگ جهاد و مقاومت به نسلهای آینده نسبت به ساماندهی گزارشهای شهدای سراسر کشور با رضایت والدین شهید و یادمان شهدای گمنام ، احداث و تکمیل موزه های دفاع مقدس و مرمت و نگهداری آنها اقدام نماید . وزارتخانه های نیرو ، نفت ، راه و شهرسازی و کشور موظفند کلیه هزینه های خدماتی مربوط به آب رسانی ، برق رسانی ، گازرسانی و جاده مواصلاتی را طبق بودجه سنوای تأمین نمایند .

ث - دولت موظف است به منظور تداوم اجرای برنامه های شاخص در حوزه ترویج فرهنگ ایثار ، جهاد و شهادت به خصوص استمرار و فراگیر نمودن برنامه راهیان نور با ایجاد و توسعه ظرفیت ها و زیرساخت های لازم در دستگاههای اجرائی و فرهنگی نسبت به قرار دادن موضوع در سرفصل اعتبارات برنامه های فرهنگی و هزینه ای وزارتخانه ها و سازمان ها اقدام نماید .

ج - دولت مکلف است به منظور حفظ و ترویج فرهنگ ایثار ، جهاد و شهادت و تکریم از الگوهای این فرهنگ ماندگار به والدین شهیدی که دارای حداقل سه شهید یا دو شهید و یک جانباز پنجاه درصد (50 %) و بالاتر یا یک شهید و دو جانباز پنجاه درصد (50 %) و بالاتر هستند نشان ملی ایثار اعطا نموده و آنان را به عنوان چهره ماندگار کشور به جامعه معرفی نماید .

تبصره 1 - صدا و سیماي جمهوری اسلامی ایران ، وزارتخانه های فرهنگ و ارشاد اسلامی ، آموزش و پرورش ، علوم ، تحقیقات و فناوری و بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی کشور ، بنیاد حفظ آثار و نشر ارزشهای دفاع مقدس و سایر نهادهای فرهنگی مکلفند جهت ارج نهادن به این چهره های ماندگار اقدام فرهنگی لازم را جهت معرفی آنها انجام دهند .

تبصره 2 - آیین نامه اجرائی این بند در شش ماه اول اجرای قانون برنامه به پیشنهاد بنیاد شهید و امور ایثارگران و بنیاد حفظ آثار و نشر ارزشهای دفاع مقدس به تصویب هیأت وزیران می رسد .

چ - کلیه دستگاههای اجرائی موضوع این قانون موظفند بیست درصد (20 %) از اعتبارات فرهنگی خود به استثنای فصول اول و ششم اعتبارات هزینه ای را بر اساس موافقتنامه مبادله شده با سازمان در چهارچوب سیاست های مصوب ابلاغی شورای عالی ترویج فرهنگ ایثار و شهادت صرف این امور نمایند .

ح - بنیاد حفظ آثار و نشر ارزشهای دفاع مقدس موظف است با همکاری بنیاد شهید و امور ایثارگران ، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی ، سازمان میراث فرهنگی و گردشگری و شهرداری ها و سایر دستگاههای فرهنگی کشور تا پایان اجرای قانون برنامه نسبت به توسعه و تکمیل مراکز اسناد و مدارک دفاع مقدس و تدوین دایره المعارف دفاع مقدس و تدوین تاریخ دفاع مقدس مطابق بودجه سنوای اقدام نماید .

خ - وزارتخانه های علوم ، تحقیقات و فناوری ، بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی و آموزش و پرورش ، دانشگاه آزاد اسلامی ، بنیاد شهید و امور ایثارگران و ستاد کل نیروهای مسلح به منظور تعمیق و ترویج ارزشهای دفاع مقدس به نسلهای بعدی ، واحدهای درسی مرتبط با ترویج فرهنگ ایثار و شهادت در مقاطع مختلف دانشگاهی را ایجاد نموده و تعدادی از موضوعات پژوهشی ، پایان نامه ها و طرحهای (پروژه های) علمی و تحقیقاتی خود را به موضوع فرهنگ ایثار و شهادت اختصاص دهند .

تبصره - کلیه دستگاههای اجرایی موظفند گزارش عملکرد سالانه خود را در طول اجرای قانون برنامه در حوزه ترویج فرهنگ ایثار و جهاد و مقاومت و شهادت را به سازمان، بنیاد شهید و امور ایثارگران، بنیاد حفظ آثار و ارزشهای دفاع مقدس و کمیسیون های مرتبط مجلس شورای اسلامی ارائه نمایند.

ماده 87 - دولت موظف است اقدامات لازم برای اجرای صحیح و به موقع قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران را به عمل آورد و اعتبار کافی را در بودجه سنواتی پیش بینی نماید و کلیه آیین نامه های اجرائی آن را حداکثر تا شش ماهه سال اول اجرای قانون برنامه تصویب و ابلاغ نماید.

الف - دولت مکلف است در اجرای ماده (61) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (2) مصوب 4 / 12 / 1393 به نحوی برنامه ریزی نماید که تا دو سال اول اجرای قانون برنامه کلیه مشمولان ماده مذکور تعیین تکلیف گردند. یگانهای اعزام کننده نهادهای متولی موظفند گواهی مورد نیاز افراد مشمول این ماده و صورت سانه را به کمیسیون احراز بنیاد شهید و امور ایثارگران ارائه نمایند.

تبصره - بنیاد شهید و امور ایثارگران موظف است رزمندگان هشت سال دفاع مقدس که صورت سانه بالینی همزمان مجروحیت را ندارند اما مجروحیت آنها توسط کمیسیون پزشکی نهاد اعزام کننده (نیروهای مسلح) احراز می گردد را به عنوان جانباز تلقی نماید و حداقل پنج درصد (5 %) جانبازی به آنها تعلق می گیرد.

اجرای این تبصره مانع از احراز جانبازی بیش از درصد مذکور توسط بنیاد شهید و امور ایثارگران نمی باشد.

ب - دولت مکلف است در سال اول اجرای قانون برنامه اعتبار مورد نیاز برای اجرای تبصره ماده (38) قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران را در لویح بودجه سنواتی پیش بینی نموده و از طریق سازمان تأمین اجتماعی نیروهای مسلح به کلیه آزادگان و جانبازان واجد شرایط پرداخت نماید.

پ - دولت موظف است خانواده معظم شهدا، جانبازان، آزادگان، رزمندگان و افراد تحت تکفل ایشان (والدین و همسران و فرزندان) دارای تابعیت غیرایرانی که در طول هشت سال دفاع مقدس یا بعد از آن در راستای مأموریت محوله از سوی مراجع ذی صلاح به درجه رفیع شهادت یا جانبازی یا اسارت نائل آمده اند پس از تأیید مراجع مذکور تحت پوشش بنیاد شهید و امور ایثارگران قرار دهد و رزمندگان نیز بنا به تشخیص ستاد کل نیروهای مسلح تحت پوشش سازمان تأمین اجتماعی نیروهای مسلح (ساتا) قرار می گیرند.

تبصره - اعطای تابعیت و اقامت به افراد موضوع این ماده بر اساس ضوابط در چهارچوب قانون خواهد بود که حداکثر ظرف مدت سه ماه از لازم الاجراء شدن این قانون توسط ستاد کل نیروهای مسلح با همکاری وزارتخانه های امور خارجه و کشور تهیه و به تصویب شورای عالی امنیت ملی با رعایت اصل یکصد و هفتاد و ششم (176) قانون اساسی می رسد.

ت - ماده (18) قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران به شرح زیر اصلاح می شود:

بنیاد موظف است در چهارچوب قوانین به منظور تعیین، تدوین و یا اصلاح معیارهای تشخیص درصد جانبازی به عنوان مبنای ارائه خدمت به جانبازان و آزادگان در مواردی که نیاز به رأی کمیسیون باشد نسبت به تشکیل کمیسیون های پزشکی اقدام و جهت تعیین نحوه از کارافتادگی کلی آنها، با در نظر گرفتن وضعیت فعلی سلامت روحی، جسمی، اجتماعی، اقتصادی، شغلی و سابقه حضور در جبهه و براساس آیین نامه ای که به پیشنهاد بنیاد و ستاد کل نیروهای مسلح و با همکاری وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و سازمان تهیه و به تصویب هیأت وزیران می رسد اقدام نماید.

ث - به منظور حفظ کرامت ایثارگران و خانواده معظم شهدا، جانبازان و آزادگان، دستگاههای موضوع ماده (2) قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران و ماده (5) قانون مدیریت خدمات کشوری مجاز نیستند ایثارگران شاغل در آن دستگاه را به استثنای موارد محکومیت در هیأت تخلفات اداری به عنوان نیروی مازاد (عدم نیاز) معرفی نمایند.

ج - دولت مکلف است علاوه بر اجرای ماده (21) قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران و تبصره های آن و اصلاحات بعدی، تمام فرزندان شهداء و فرزندان جانبازان هفتاد درصد (70 %) و بالاتر را در طول اجرای قانون برنامه، استخدام نماید.

چ - جانبازانی که قبل از تصویب این قانون به صورت پیش از موعد یا عادی و بدون سنوات ارفاقی بازنشسته شده اند با رعایت شرط سنی کمتر از شصت و پنج سال می توانند به خدمت اعاده و با تکمیل خدمت سی و پنج ساله خود و با رعایت شرایط عمومی به بازنشستگی نائل آیند.

تبصره - در صورت دریافت پاداش پایان خدمت در بازنشستگی اول، پاداش مذکور مربوط به آن سنوات، مجدداً به این افراد تعلق نمی گیرد.

ح - ایثارگران و فرزندان شهدا مشمول قوانین، مقررات و ضوابط استخدامی خاص مربوط به خود بوده و کلیه دستگاههای مشمول ماده (2) قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران مکلف به انجام آن هستند.

خ - کلیه فرزندان و همسران شهدای شاغل در دستگاههای موضوع ماده (2) قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران می توانند با حداکثر هشت سال سنوات ارفاقی و با دریافت حقوق و مزایای کامل بازنشسته شوند.

د - ماده (26) قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران به شرح زیر در طول اجرای قانون برنامه اصلاح و دو تبصره به آن الحاق می شود:

عبارت « جانبازان دارای محدودیت جسمی حرکتی » بعد از عبارت « جانبازان اعصاب و روان و شیمیایی » اضافه می شود.

- تبصره 1 - والدین، همسران و فرزندان شهدا که دارای بیماری های خاص و یا صعب العلاج یا محدودیت جسمی حرکتی می باشند پس از تأیید کمیسیون پزشکی بنیاد، مشمول این ماده می شوند.

- تبصره 2 - جانبازان گروه بیست و پنج درصد (25 %) تا چهل و نه درصد (49 %) ضریب کا (K) بهره مندی حق پرستاری آنان به میزان درصد جانبازی می باشد.

ذ - ماده (21) قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران به شرح زیر اصلاح می شود.

عبارت « امز از رسمی، پیمانی، قراردادی، شرکتی » بعد از عبارت « تأمین نیروهای مورد نیاز خود را » اضافه می شود.

- تبصره 1 - وضعیت استخدامی مشمولان این ماده حداکثر پس از سه ماه رسمی قطعی می گردد.

- تبصره 2 - والدین ، همسران و فرزندان شهدا و جانبازان و آزادگان و رزمندگان با حداقل شش ماه سابقه حضور در جبهه ، شاغل در کلیه دستگاههای مشمول ماده (2) قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران و مؤسسات تابعه آنها و شرکتهای عمومی و دولتی ، در صورت تنزل از پست سازمانی بالاتر ، مشروط به عدم محکومیت آنها بر اساس آراء مراجع قضائی یا اداری به تنزل پست ، از کلیه حقوق و مزایای همان پست سازمانی یا همتراز شغل و پست قبلی برخوردار می شوند .

ر - ایثارگرانی که به موجب قوانین و مقررات مربوط از امتیاز یک مقطع تحصیلی بالاتر بهره مند می باشند با داشتن مدرک کارشناسی ، مشمول بند (الف) ماده (103) قانون مدیریت خدمات کشوری بوده و می توانند تا سی و پنج سال خدمت کنند .

ز - آزادگانی که به دلیل استفاده از دو برابر شدن سابقه اسارت زودتر از خدمت سی سال بازنشسته شده اند ، می توانند برای یک بار و با رعایت شرط سنی زیر شصت و پنج سال با بازگشت به خدمت ، حسب مورد سی یا سی و پنج سال خدمت خود را تکمیل کنند و سپس با لحاظ عین سوابق اسارت به بازنشستگی نائل آیند .

ژ - مسؤولیت رسیدگی و ارائه خدمات مطابق قوانین و مقررات به کلیه جانبازان ، آزادگان و خانواده معظم شهداء که در بنیاد دارای پرونده ایثارگری می باشند به عهده بنیاد بوده و مسؤول رسیدگی و ارائه خدمات رزمندگان هشت سال دفاع مقدس با معرفی و تأیید واحد یا مرکز امور ایثارگران نیروهای مسلح با سازمان تأمین اجتماعی نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران (ساتا) می باشد .

ماده 88 -

الف - دولت موظف است کلیه مطالبات معوق خانواده های معظم شهدا و ایثارگران (جانبازان و آزادگان) اعم از پاداش پایان خدمت و وجوه مربوط به ذخیره مرخصی استفاده نشده و کلیه مطالبات قانونی آنان را به طور کامل حداکثر در دو سال اول اجرای قانون برنامه مطابق بودجه سنواتی تأمین و توسط بنیاد پرداخت نماید . به نحوی که در پایان سال دوم اجرای قانون برنامه هیچگونه مطالبات معوقی در حوزه ایثارگران و خانواده شهدا باقی نمانده باشد .

تبصره - مطالبات مذکور در این ماده در خصوص جانبازان و آزادگان مشمول قانون حالت اشتغال نیز بر حسب مورد باید توسط بنیاد و دستگاه مربوطه در طی دو سال اول اجرای قانون برنامه طبق بودجه سنواتی تأمین و پرداخت گردد .

ب - دولت موظف است اعتبار لازم را به منظور تأمین حداقل معیشت گروههای عنوان شده ذیل که فاقد شغل یا درآمد باشند را پیش بینی و حداقل حقوق کارکنان دولت را به آنان جهت پرداخت در بودجه های سنواتی درج و در اختیار دستگاههای مربوطه قرار دهد .

1 - جانبازان با هر میزان درصد از کارافتادگی و آزادگان با حداقل سه ماه اسارت

2 - رزمندگان با حداقل شش ماه حضور در جبهه و چریکهای جنگهای نامنظم (گم جن)

3 - افراد تحت تکفل قانونی جانبازان متوفی ، آزادگان متوفی ، رزمندگان متوفی (با حداقل شش ماه حضور در جبهه)

تبصره - تشخیص افراد تحت تکفل قانونی جانبازان و آزادگان متوفی و ارائه خدمات به آنان به عهده بنیاد و تشخیص افراد تحت تکفل قانونی رزمندگان متوفی به عهده واحد ایثارگران نیروهای مسلح و ارائه خدمات به آنان به عهده سازمان تأمین اجتماعی نیروهای مسلح (ساتا) می باشد .

4 - نامادری شهید و خواهران مجرد شهدا که تحت تکفل والدین شهدا بوده اند (پس از فوت والدین)

5 - برادر و خواهر شهید دارای معلولیت جسمی ، حرکتی ، ذهنی ، محجور ، دارای بیماری های خاص و یا صعب العلاج پس از تأیید کمیسیون پزشکی بنیاد

6 - همسران مطلقه شهدا که فرزند یا فرزندان شهید را حداقل پانزده سال بعد از شهادت شهید نگهداری نموده اند با تأیید بنیاد (ماهانه معادل دو سوم حقوق کارکنان دولت)

پ - در ماده (51) قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران پس از عبارت « آزادگان » عبارت « همسران و فرزندان شهدا » اضافه می گردد .

ت - سازمان و بنیاد مکلفند نسبت به تأمین و پرداخت صد درصد (100 %) سرانه بیمه عمر و حوادث جانبازان و آزادگان ، والدین ، همسر و فرزندان شهدا فاقد پوشش بیمه عمر و حوادث ، وفق بودجه سنواتی اقدام نمایند .

حکم بند (ت) ماده (88) بر مواد (13) ، (52) و (59) قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران در طول اجرای قانون برنامه ، حاکم است .

ث - دولت مکلف است طبق بودجه سنواتی به منظور حمایت و تجلیل از رشادت های رزمندگان هشت سال دفاع مقدس که حداقل شش ماه سابقه حضور در جبهه دارند و جانبازان زیر بیست و پنج درصد (25 %) جانبازی و آزادگان با کمتر از شش ماه سابقه اسارت و همسران و فرزندان آنان تسهیلات رفاهی ، معیشتی ، بهداشتی ، درمانی و فرهنگی به شرح زیر ارائه نماید .

1 - تأمین و پرداخت یا معافیت حداقل سی درصد (30 %) هزینه شهریه تحصیل در دانشگاه آزاد اسلامی ، دوره های شبانه دانشگاههای دولتی ، دانشگاه پیام نور و سایر دانشگاه های مورد تأیید وزارتخانه های علوم ، تحقیقات و فناوری و بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی وفق بودجه سنواتی

2 - بهره مندی رایگان از خدمات مراکز فرهنگی عمومی و ناوگان حمل و نقل شهری

3 - معافیت از پرداخت سی درصد (30 %) هزینه از طریق هر یک از شرکتهای دولتی و خصوصی هواپیمایی ، ریلی و دریایی در سفرهای داخلی و عتبات عالیات برای یکبار در سال

4 - شهرداری ها و دهیاری ها و سازمان اوقاف و امور خیریه مکلفند به منظور ارج نهادن به والدین ، همسران و فرزندان شهدا و آزادگان و همسران و فرزندان آنان ، جانبازان و همسران و فرزندان جانبازان بیست و پنج درصد (25 %) و بالاتر و رزمندگان با سابقه حضور شش ماه و بالاتر در جبهه را با رعایت مفاد وقفنامه در

امامزادگاني که دفن اموات در آنها مجاز مي باشد و آرامستان ها بدون اخذ هزینه اقدام نمایند .

5 - بهره مندي از انشعاب رايگان آب ، فاضلاب ، برق و گاز براي يك بار در يك واحد مسكوني

6 - بهره مندي از امتيازات يك مقطع تحصيلي بالاتر مطابق قوانين مربوطه و براي رزمندگان با حداقل شش ماه حضور داوطلبانه در دفاع مقدس در حقوق و مزايای اجتماعي

پاسخ : بلي

ج - در بند (الف) ماده (31) قانون جامع خدمات رساني به ايثارگران پس از عبارت « جانبازان و آزادگان و فرزندان شاهد » عبارت « فرزندان جانبازان ، فرزندان آزادگان ، رزمندگان و فرزندان رزمندگان با حداقل شش ماه سابقه حضور در جبهه » اضافه مي شود .

چ - متن زیر به عنوان ماده (59) مکرر به قانون جامع خدمات رساني به ايثارگران الحاق مي شود .
« قوه قضائيه ، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور ، کانون وکلای دادگستري ، کانون کارشناسان رسمي ، مرکز وکلای و کارشناسان قوه قضائيه ، مکلفند سي درصد (30 %) از سهميه صدور دفاتر خدمات قضائي و الکترونيک ، سردفتري ، صدور پروانه وکالت ، مجوز کارشناسان رسمي دادگستري را به فرزندان و همسران شهدا ، جانبازان با حداقل ده درصد (10 %) ، آزادگان با داشتن حداقل سه ماه سابقه اسارت و رزمندگان با داشتن حداقل شش ماه حضور در جبهه و همسر و فرزندان جانبازان بيست و پنج درصد (25 %) و بالاتر و فرزندان و همسران آزادگان و فرزندان رزمندگان داراي حداقل دوازده ماه سابقه حضور داوطلبانه در جبهه ، بدون رعايت شرط سني در صورت واجد شرايط بودن اختصاص دهند . »

حکم بند (چ) ماده (88) بر مواد (13) ، (52) و (59) قانون جامع خدمات رساني به ايثارگران در طول اجرائي قانون برنامه ، حاکم است .

ح - در صورتي که دريافتي ايثارگران و فرزندان شهدا و رزمندگان با حداقل دوازده ماه سابقه حضور در جبهه مشمول صندوق تأمين اجتماعي و صندوق بازنشستگي ديگري گردد بازنشستگي در هر صندوق به طور مستقل انجام مي گردد و با تحقق بازنشستگي اين افراد در دو صندوق از مستمري بازنشستگي آن صندوق بهره مند مي گردند . کمک دولت فقط به يك صندوق خواهد بود .

خ - ايثارگران و فرزندان شهدا و آزادگان و جانبازان و رزمندگان با حداقل دوازده ماه سابقه حضور در جبهه براي يك بار از پرداخت ما به التفاوت براي پانزده سال سنوات بيمه اي ناشي از تغيير صندوق بيمه و بازنشستگي معافند . اين مبلغ به عنوان مطالبه صندوق منتقل اليه از دولت منظور و در قالب بودجه سنواتي توسط دولت پرداخت و تسويه مي شود .

د - متن زیر به عنوان بند (7) به انتهاي ماده (45) قانون خدمت وظيفه عمومي مصوب 1363/ 7/ 29 الحاق مي شود :

7 - درصورت اذن فرماندهي کل قوا :

- فرزندان رزمندگان با سابقه حضور در جبهه به ازاي هر ماه حضور يك ماه كسر خدمت از نظام وظيفه

- فرزندان آزادگان به ازاي هر ماه اسارت يك ماه كسر خدمت از نظام وظيفه

- فرزندان جانبازان به ازاي هر درصد جانبازي يك ماه كسر خدمت از نظام وظيفه

تبصره - بهره مندي فرزندان جانبازان بر اساس درصد جانبازي صادره از كميسيون عالي پزشكي نيروهاي مسلح يا بنياد اقدام مي گردد و در خصوص آموزش خدمت نظام وظيفه بر اساس مقررات ستاد کل نيروهاي مسلح عمل مي گردد .

حکم بند (د) ماده (88) قانون برنامه ششم بر حکم تبصره (2) ماده (33) قانون احکام دائمي برنامه هاي توسعه کشور ، حاکم است .

ذ - به ماده (56) قانون جامع خدمات رساني به ايثارگران عبارت رزمندگان با حداقل دوازده ماه حضور در جبهه اضافه مي گردد .

ر - به ماده (37) قانون جامع خدمات رساني به ايثارگران پس از عبارت « کسورات بازنشستگي سهم اسرا و آزادگان و جانبازان » عبارت « فرزندان شهداء و رزمندگان با حداقل بيست و چهار ماه حضور در جبهه » اضافه مي شود .

ز - فرزندان شهدا از کليه امتيازات و مزايای مقرر در قوانين و مقررات مختلف براي شخص جانباز پنجاه درصد (50 %) و بالاتر به استثنای تسهيلات خودرو ، حق پرستاري ، کاهش ساعت کاري و حالت اشتغال برخوردارند . امتيازات ناشي از اين بند شامل وابستگان فرزند شهيد نمي شود .

ژ - عبارت ذيل به ماده (60) قانون جامع خدمات رساني به ايثارگران اضافه مي شود :

بعد از عبارت « جانبازان و آزادگان » عبارت « همسران و فرزندان شهدا » اضافه مي شود .

ماده 89 -

الف - بانک مرکزي جمهوري اسلامي ايران موظف است در طول اجرائي قانون برنامه ، سالانه نسبت به ارائه تسهيلات مسکن فقط يك بار با سود حداکثر چهار درصد (4 %) به تعداد پنجاه هزار نفر به رزمندگان داراي حداقل شش ماه سابقه حضور در جبهه و آزادگان با حداقل سه ماه اسارت که فاقد مسکن ملکي مي باشند و تاکنون مسکن ، زمين يا تسهيلات مسکن دريافت نموده اند از طريق بانک هاي عامل اقدام نمايد . مابه التفاوت سود مذکور تا سقف نرخ مصوب شوراي پول و اعتبار مطابق بودجه سنواتي توسط دولت تأمين و به بانکهاي عامل پرداخت مي شود . (تعيين اولويت و نحوه معرفي افراد واجد شرايط به موجب دستورالعمل ستاد کل نيروهاي مسلح خواهد بود .)

ب - تبصره ذيل به ماده (3 مکرر) قانون جامع خدمات رساني به ايثارگران الحاق مي گردد :

تبصره - ايثارگران در پرداخت هزینه هاي حق الثبت و حقوق دولتي مربوط به خريد و فروش ، ترهين اسناد مالکيت تسهيلات وام خريد يا ساخت مسکن از هفتاد درصد (70 %) معافيت برخوردار مي باشند .

پ - دولت (بانک مرکزي جمهوري اسلامي ايران) موظف است همه ساله حداقل ده درصد (10 %) منابع قرض الحسنه تاممي بانکها و مؤسسات پولی و اعتباری

دولتی را در چهارچوب بودجه سنواتی جهت اشتغال ایثارگران از طریق صندوق اشتغال و کارآفرینی ایثارگران اختصاص دهد .

ت - دولت موظف است در اجرای مواد (3) و (3 مکرر) فصل دوم قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران و اصلاحات بعدی آن حداکثر تا پایان خرداد ماه هر سال شرایط پرداخت تسهیلات مسکن ارزان قیمت به ایثارگران را مطابق بودجه سنواتی ابلاغ نماید .

ث - ماده واحده اصلاح ماده (8) قانون ساماندهی و حمایت از تولید و عرضه مسکن مصوب 1389/ 9/ 28 به شرح ذیل اصلاح می گردد :
بعد از عبارت « از طریق مزایده عمومی » عبارت « با اولویت ایثارگران و فرزندان شهدا » اضافه می گردد .

ماده 90 -

الف - الحاقات زیر در ماده (70) قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران و اصلاحیه بعدی آن و در ماده (47) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (2) به شرح زیر صورت می گیرد :

سه‌میه ورود با پنج درصد (5 %) سه‌میه اختصاصی برای جانبازان زیر بیست و پنج درصد (25 %) و همسران و فرزندان جانبازان زیر بیست و پنج درصد (25 %) و همسران و فرزندان رزمندگان ، با حداقل شش ماه حضور داوطلبانه در جبهه به سی درصد (30 %) افزایش یابد .
تبصره - در صورتی که سه‌میه بیست و پنج درصد (25 %) ایثارگران (مشمولین ماده (70) قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران و اصلاح بعدی آن) تکمیل نگردد و پنج درصد (5 %) سه‌میه اختصاصی جانبازان زیر بیست و پنج درصد (25 %) و همسران و فرزندان جانبازان زیر بیست و پنج درصد (25 %) فرزندان و همسران رزمندگان با حداقل شش ماه حضور داوطلبانه در جبهه ، پاسخگویی متقاضیان واجد شرایط نباشد دولت مکلف است مانده ظرفیت خالی بیست و پنج درصد (25 %) ایثارگران را مزاد بر پنج درصد (5 %) مذکور به جانبازان زیر بیست و پنج درصد (25 %) و همسران و فرزندان جانبازان زیر بیست و پنج درصد (25 %) فرزندان و همسران رزمندگان با حداقل شش ماه حضور داوطلبانه در جبهه که شرایط لازم را داشته باشند ، اختصاص دهد .

ب - هزینه شهریه مشمولان ماده (66) قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران در دانشگاههای پردیس بین الملل دانشگاههای دولتی یا غیردولتی حداکثر در سقف شهریه های دانشگاه آزاد اسلامی داخل کشور پرداخت می شود .

پ - کلیه دانشگاهها و مؤسسات آموزشی و پژوهشی و مراکز علمی که از وزارتخانه های علوم ، تحقیقات و فناوری و بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی اخذ مجوز نموده اند و دانشگاه آزاد اسلامی مکلفند حداقل بیست درصد (20 %) اعضای هیأت علمی مورد نیاز خود را از بین جامعه ایثارگران شامل فرزندان و همسران شهدا ، جانبازان پانزده درصد (15 %) و بالاتر ، آزادگان و همسران و فرزندان آنان ، همسران و فرزندان جانبازان بیست و پنج درصد (25 %) و بالاتر ، رزمندگان با حداقل شش ماه سابقه حضور در جبهه که دارای مدرک علمی دکتری مورد تأیید وزارتخانه های علوم ، تحقیقات و فناوری و بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی می باشد و شرایط علمی مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی را داشته باشند ، حسب مورد از طریق استخدام و یا موافقت با انتقال کارکنان دیگر دستگاهها یا تبدیل وضعیت کارکنان غیر هیأت علمی ، چنانچه شرایط علمی لازم را داشته باشند تأمین و از ابتداء آنان را به صورت عضو هیأت علمی رسمی قطعی با احتساب سوابق آموزشی پژوهشی و اجرایی مرتبط و تأثیر آن در پایه و مرتبه علمی و با رعایت صلاحیت های اخلاقی استخدام کنند .
احکام و امتیازات این بند شامل اعضای هیأت علمی فعلی دارای سوابق ایثارگری فوق نیز می شود .
مسئولیت اجرای احکام این ماده به طور مستقیم برعهده وزیر و رئیس دستگاههای مذکور است در اجرای این حکم مقامات یادشده مکلف به اتخاذ تصمیم می باشند .

تبصره 1 - مشمولان این بند با سی و پنج سال خدمت و حداقل شصت و پنج سال سن بازنشسته می شوند .

تبصره 2 - در صورت تمایل فرد به بازنشستگی پس از اتمام سی سال خدمت و یا حداکثر شصت سال سن می تواند درخواست بازنشستگی نماید .

حکم بند « پ » ماده (90) این قانون در طول اجرای قانون برنامه ششم توسعه بر بند « الف » ماده (71) قانون جامع ایثارگران مصوب 1391/ 10/ 2 و اصلاحات بعدی و بر حکم ماده واحده قانون اصلاح حداکثر سن داوطلبان استخدام مصوب 1371/ 2/ 22 حاکم است .

شرایط جامعه ایثارگران موضوع بند (پ) ماده (2) قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور به شرایط جامعه ایثارگران موضوع بند (پ) ماده (90) قانون برنامه اصلاح می شود .

ماده 91 - محکومیت مؤثر کیفری در جرائم امنیتی موضوع فصل اول کتاب پنجم قانون مجازات اسلامی (تعزیرات و مجازاتهای بازدارنده) مصوب 1375/ 3/ 2 موجب محرومیت از امتیازهای مقرر در این بخش می شود .

بخش 17 - فرهنگ ، هنر و ورزش

ماده 92 - به منظور ارتقاء ، تعالی ، مقاوم سازی فرهنگی ، بسترسازی فرهنگی و دستیابی به سیاست ابلاغی برنامه و اهداف سند چشم انداز نظام و اجرای سند مهندسی فرهنگی مبنی بر تحقق توسعه متناسب با مقتضیات فرهنگی و متکی بر حفظ و ارتقای ارزشهای اسلامی ، انقلابی و ملی و مردم سالاری دینی ، اصول و فضائل اخلاقی و کرامت و حقوق انسانی ، هویت و انسجام ملی و ایفای نقش کارآمد ، اثربخش و متعالی نهادها و تشکلهای مردمی در این عرصه و همچنین حمایت از تولیدات و محصولات فرهنگی ، مذهبی و هنری فاخر ، صنایع دستی و میراث فرهنگی ملموس و ناملموس و تقویت ظرفیت آن در تعاملات بین المللی و نیز ارتقای جایگاه و منزلت سرمایه انسانی در عرصه های فرهنگی اجتماعی و اصحاب فرهنگ ، نخبگان و پیشکسوتان فرهنگ و هنر کشور و « نیروهای مؤمن به انقلاب اسلامی » و احیای موقوفات و پاسداشت منزلت امامزادگان و تقویت و توسعه نهادهای فرهنگی - مذهبی در طول سالهای اجرایی برنامه :

الف - دولت مکلف است با همکاری قوه قضائیه تمهیدات قانونی لازم مربوط به تسهیل فرآیند صدور مجوز و بازنگری و کاهش ضوابط و مقررات محدودکننده تولید و نشر آثار فرهنگی و هنری و ایجاد امنیت لازم برای تولید و نشر آثار و اجرای برنامه های فرهنگی و هنری دارای مجوز را تا پایان سال اول اجرای قانون برنامه پیش بینی نماید .

ب - وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی ، سازمان صدا و سیما و سایر دستگاههای ذي ربط مکلفند با رعایت سیاستهای کلي و قانون اجرائی سیاستهای کلي اصل چهل و چهارم (44) قانون اساسی فهرست مجوزها و تصدی گری فرهنگی و هنری با رعایت موازین شرعی قابل واگذاری به بخش خصوصی و تعاونی و سازمان های مردم نهاد را که تا پایان سال اول اجرائی قانون برنامه تعیین می شود در طول سالهای اجرائی قانون برنامه واگذار نمایند .

تبصره - آیین نامه این بند شامل شیوه تعیین فهرست مذکور و نحوه واگذاری و فروش با پیشنهاد سازمان ، سازمان اداری و استخدامی کشور و همکاری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و سازمان صدا و سیما به تصویب هیأت وزیران می رسد .

پ - دولت مکلف است تا پایان سال اول اجرائی برنامه با مشارکت سازمان صدا و سیما و وزارت ورزش و جوانان ، تمهیدات قانونی لازم در خصوص نحوه تقسیم درآمدهای تبلیغاتی ناشی از پخش مسابقات ورزشی را پیش بینی نماید .

ت - سازمان اوقاف و امور خیریه مکلف است با همکاری سازمان ، وزارت راه و شهرسازی ، شهرداری ها و سازمان ثبت اسناد و املاک کشور نسبت به صدور و اخذ اسناد موقوفات و تبدیل بقاع متبرکه با رعایت ضوابط وقفی به قطبهای فرهنگی اقدام نماید .

ث - دولت مکلف است تمهیدات لازم را نسبت به توسعه فرهنگ کتابخوانی با اولویت کتابخانه های روستایی در مناطق کمتر توسعه یافته ، بر اساس طرح آمایش سرزمین و نیازهای منطقه ای با رویکرد تشویق و جذب سرمایه گذاری بخش خصوصی و تعاونی در تولید کتاب و محصولات فرهنگی و سایر کالاهای فرهنگی و هنری فراهم کند و تا پایان سال اول اجرائی قانون برنامه با نرخ رشد سالانه پنج درصد (5 %) مطابق قانون بودجه سنواتی نسبت به وضعیت موجود در طول اجرائی قانون برنامه اقدام نماید .

ج - دولت و شهرداری ها و سازمان آب و فاضلاب مکلفند با ارائه تعرفه فرهنگی و یا پروانه ساختمان در زمینه آب و برق و گاز ، حمل و نقل و پست ، با استفاده از کاربری فرهنگی در فضاهای مسکونی از کتابفروشان ، ناشران و مطبوعات که دارای مجوزهای قانونی لازم هستند حمایت کنند .

تبصره - آیین نامه اجرائی موضوع این بند توسط وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی با همکاری وزارتخانه های راه و شهرسازی ، نیرو ، کشور و نفت ، تدوین و به تصویب هیأت وزیران می رسد .

چ - دولت مکلف است به منظور حمایت از حقوق پدید آورندگان آثار فرهنگی ، هنری و امنیت شغلی اصحاب فرهنگ و هنر و مطبوعات و قلم ، صدا و سیما و رسانه ، بسترسازی برای حضور بین المللی در عرصه های فرهنگی ، هنری و تنظیم مناسبات و روابط میان اشخاص حقیقی و حقوقی مرتبط با امور فرهنگی و هنری اقدامهای ذیل را به عمل آورد :

- 1 - تمهیدات قانونی لازم جهت امنیت شغلی اصحاب فرهنگ و هنر و مطبوعات و قلم ، صدا و سیما و رسانه و استقرار نظام صنفی بخش فرهنگ
- 2 - بازنگری و اصلاح قوانین مطبوعات و تبلیغات نظام جامع حقوقی مطبوعات و رسانه ها و تبلیغات جهت طی مراحل قانونی

ح - اصحاب فرهنگ و هنر و رسانه و صدا و سیما که شغل خود را از دست می دهند تحت پوشش بیمه بیکاری قرار می گیرند . دولت در چهارچوب لویایح بودجه سنواتی کمک های اعتباری را به این منظور در اختیار صندوق بیمه بیکاری قرار می دهد .

تبصره - آیین نامه اجرائی این بند ظرف مدت شش ماه پس از لازم الاجراء شدن این قانون به پیشنهاد مشترک وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی ، سازمان تبلیغات اسلامی ، سازمان صدا و سیما و جمهوری اسلامی ایران و سازمان تهیه و به تصویب هیأت وزیران می رسد .

ماده 93 - دولت مکلف است از ابتدای اجرائی قانون برنامه در قالب بودجه سنواتی ، سهم خود در تأمین بودجه سازمان صدا و سیما را حداقل به میزان هفت دهم درصد (7 / 0 %) بودجه عمومی دولت لحاظ و تخصیص دهد . افزایش اعتبار سازمان نسبت به سال پایه از محل این ماده جهت پوشش صد درصدی (100 %) استان ها ، توسعه کمی و کیفی برنامه های تولیدی (ملی ، استانی و برون مرزی) پویانمایی (انیمیشن) ، مستند و فیلمها و سریال های فاخر و توسعه فنی هزینه می شود و هر گونه افزایش حقوق و مزایا جز به تناسب سایر بخشهای کشور که در بودجه سنواتی مشخص می شود ، ممنوع است . سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران گزارش سالانه این ماده را به مجلس شورای اسلامی ارائه می کند .

ماده 94 - دولت مکلف است بیست و هفت صدم درصد (27 / 0 %) از کل نه درصد (9 %) مالیات بر ارزش افزوده را برای توسعه ورزش مدارس ، ورزش همگانی ، فدراسیون بین المللی ورزشهای زورخانه ای و کشتی پهلوانی ، ورزش روستایی و عشایری ، ورزش بانوان و زیرساختهای ورزش به ویژه در حوزه معلولان و جانبازان اختصاص دهد . این مبلغ در ردیفهای مربوط به وزارت ورزش و جوانان و وزارت آموزش و پرورش در بودجه سنواتی پیش بینی می شود و پس از مبادله موافقتنامه در اختیار این وزارتخانه ها قرار می گیرد .

تبصره 1 - این اعتبار فقط در استان ها هزینه می شود .

تبصره 2 - پرداخت هرگونه وجهی از محل بودجه کل کشور به هر شکل و به هر نحو به ورزش حرفه ای ممنوع است و در حکم تصرف غیرقانونی در وجوه و اموال دولتی است .

تبصره 3 - از مجموع عوارض و مالیات نه درصدی (9 %) موضوع قانون مالیات بر ارزش افزوده ، قبل از توزیع آن منابع بین ذی نفعان ، مبلغ مندرج در این ماده کسر خواهد شد .

تبصره 4 - دولت مکلف است یک پنجم از منابع درآمدي ماده (94) و يك پنجم از منابع درآمدي ماده (73) این قانون را برای ازدواج و اشتغال جوانان به عنوان سهم وزارت ورزش و جوانان مطابق بودجه سنواتی پیش بینی و هزینه نماید .

ماده 95 - به منظور توسعه فضاهای مذهبی فرهنگی و بهره گیری بهینه از اماکن مذهبی و تثبیت جایگاه مسجد به عنوان اصلی ترین پایگاه عبادی، تربیتی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی، اقدامات زیر انجام می شود:

الف - وزارت راه و شهرسازی، بنیاد مسکن انقلاب اسلامی و شهرداری ها موظفند در طراحی و اجرای طرحهای جامع تفصیلی شهری و هادی روستایی و شهرکها و شهرهای جدیدالاحداث، اراضی مناسب برای احداث مساجد و خانه عالم در جوار مساجد جهت استفاده امام جماعت همان مسجد پیش بینی کنند و پس از آماده سازی بدون دریافت هزینه و با حفظ مالکیت عمومی در اختیار متقاضیان احداث مساجد قرار دهند.

تبصره - مساجد، مصلي ها، اماکن صرفاً مذهبی اقلیت های دینی مصرح در قانون اساسی و حوزه های علمیه شامل مراکز آموزشی، پژوهشی و اداری از پرداخت هزینه های حق انشعاب آب، برق، گاز و فاضلاب و عوارض ساخت و ساز فقط برای فضای اصلی معاف می باشند.

ب - مالکان مجتمع های تجاری، اداری و خدماتی جدیدالاحداث موظفند نمازخانه مناسبی را در اماکن مذکور احداث نمایند. دستورالعمل این بند شامل تعداد واحدهای این مجتمع ها و مکان احداث در چهارچوب نقشه های مصوب به تصویب شورای عالی شهرسازی و معماری می رسد.

پ - سازمان جنگل ها، مراتع و آبخیزداری کشور و شهرداری ها موظفند نسبت به احداث یا اختصاص فضای کافی و مناسب برای مسجد یا نمازخانه در بوستان های ملی و بوستان های شهری اقدام کنند.

ت - کلیه دستگاههای اجرائی، مراکز آموزشی، بیمارستان ها و مراکز درمانی، مجموعه های ورزشی، مجتمع های رفاهی، تفریحی و مجتمع های تجاری اعم از دولتی یا غیردولتی، موظفند نسبت به احداث یا اختصاص و نگهداری فضای کافی و مناسب برای مسجد یا نمازخانه اقدام نمایند.

ث - وزارتخانه های راه و شهرسازی و نفت موظفند تمهیدات و اقدامات لازم را جهت احداث مسجد و نمازخانه در پایانه های مسافربری و جایگاههای عرضه سوخت بین شهری و همچنین نگهداری و مدیریت مساجد و نمازخانه های مذکور از طریق بخش غیردولتی به عمل آورند.

ج - وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی مکلف است به منظور ارتقای کارکرد فرهنگی و هنری مساجد، برقراری عدالت فرهنگی و ترویج فرهنگ اسلامی و جذب جوانان و نوجوانان به مساجد، با رعایت موازین اسلامی ترتیبی اتخاذ نماید تا کلیه مساجد شهری و روستاهای بالای هزار نفر جمعیت از کانون های فرهنگی و هنری بر اساس بودجه سنواتی برخوردار گردند.

ماده 96 - وزارت جهاد کشاورزی موظف است به منظور احداث و توسعه اماکن و فضاهای ورزشی، اراضی ملی غیرکشاورزی خارج از حریم شهرها و محدوده روستاها به استثنای اراضی واقع در مناطق چهارگانه محیط زیست را که مورد نیاز بخش غیردولتی است با تأیید وزارت ورزش و جوانان به قیمت ارزش معاملاتی اعلام شده توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی با رعایت تشریفات قانونی به بخش غیردولتی و تعاونی با اولویت تعاونی های ایثارگران واگذار نماید. تغییر کاربری این اراضی ممنوع است. منابع حاصل از اجرای این حکم به خزانه واریز می گردد.

ماده 97 - دولت مکلف است به منظور تعمیق ارزشها، باورها و فرهنگ مبتنی بر هویت اسلامی و ترویج سیره و سنت اهل بیت (علیهم السلام) و استفاده بهینه از ظرفیت معنوی اماکن زیارتی در شهرهای مقدس مشهد، قم و شیراز و برگزاری و تمهید امکانات لازم مراسم سالانه پیاده روی اربعین، نسبت به انجام امور ذیل تا پایان اجرای قانون برنامه اقدام نماید:

الف - شناسایی دقیق نیازها و مشکلات زائران، برنامه ریزی و تدوین سازوکارهای لازم جهت ساماندهی امور زائران و تأمین زیرساختهای لازم از طریق حمایت از شهرداری ها و بخشهای غیردولتی

ب - توسعه امکانات، فعالیت های فرهنگی و خدمات زیارتی در قطبهای زیارتی و گردشگری مذهبی و فراهم نمودن زمینه زیارت و اجرای طرحهای (پروژه های) زیربنایی مورد نیاز در قالب بودجه های سنواتی

ماده 98 -

الف - دستگاههای اجرائی مکلفند به منظور صیانت از میراث فرهنگی و حمایت از صنایع دستی و تشویق و توسعه گردشگری اقدامات زیر را انجام دهند:

1 - هزینه های مربوط به پژوهش، حفاظت و مرمت آثار منقول و غیرمنقول ثبت شده در فهرست آثار ملی و فهرست های ذی ربط آثار در اختیار و در حیطه وظایف تخصصی همان دستگاه را در قالب بودجه سنواتی از محل اعتبارات خود تأمین کنند. این اعتبارات در چهارچوب ضوابط قانونی سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری هزینه می شود.

2 - تأسیسات گردشگری از هر نظر تابع قوانین و مقررات بخش صنعت گردشگری به استثنای معافیت های مالیاتی است و از شمول قانون نظام صنفی مستثنی می باشد.

ب - سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری موظف است به منظور حفظ و صیانت از میراث فرهنگی اقدام لازم را با همکاری و هماهنگی سایر دستگاههای اجرائی ذی ربط به منظور شناسایی، مستندسازی، حفاظت و مرمت و معرفی میراث فرهنگی (اعم از ملموس و ناملموس) میراث طبیعی، ایجاد شهرهای جهانی صنایع دستی و احیای هنرهای سنتی در حال زوال در حوزه فرهنگ و تمدن ایرانی و ثبت در فهرست میراث جهانی را طبق بودجه سنواتی به عمل آورد.

ماده 99 - بنیاد مسکن انقلاب اسلامی با همکاری سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری موظف است نسبت به تهیه و اجرای طرح بهسازی و احیای حداقل سیصد روستای دارای بافت با ارزش تاریخی و فرهنگی و روستاهای هدف گردشگری را از محل اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای، تا پایان اجرای قانون برنامه در بودجه سنواتی اقدام نماید تا در چهارچوب مفاد این ماده حفظ، نگهداری و مورد بهره برداری قرار گیرد.

ماده 100 -

الف - سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری مکلف است تا پایان سال اول اجرای قانون برنامه، سند راهبردی توسعه گردشگری را در چهارچوب قوانین مربوطه با رویکرد استفاده حداکثری از بخش خصوصی جهت تصویب هیأت وزیران ارائه نماید. دولت موظف است تمهیدات زیر را به عمل آورد:

1 - تهیه و الحاق پیوست تخصصی میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری برای کلیه طرحهای توسعه ای بزرگ و مهم در حوزه های زیربنایی، تولیدی و خدمات دستگانههای موضوع ماده (3) قانون تشکیل سازمان میراث فرهنگی و گردشگری مصوب 1382/ 10/ 3 جهت تطبیق با اهداف و وظایف سازمان مذکور در سطوح ملی، منطقه ای، استانی و شهری

2 - اختصاص یارانه و تسهیلات مالی در چهارچوب بودجه سنواتی و معافیت های مالیاتی و عوارضی به تأسیسات ایرانگردی و جهانگردی در چهارچوب قوانین مربوطه

3 - ایجاد زیرساخت های مورد نیاز مناطق گردشگری از قبیل راه، خدمات رفاهی و اقامتی، استفاده از ظرفیت بخش خصوصی در سرمایه گذاری، واگذاری تسهیلات ارزان قیمت و سایر اقدامات حمایتی در قالب بودجه سنواتی

تبصره - آیین نامه اجرایی این بند توسط سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری و با همکاری وزارتخانه های کشور، جهاد کشاورزی و راه و شهرسازی، سازمان حفاظت محیط زیست و سازمان تهیه و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

ب - سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری با همکاری سازمان موظف است تا پایان سال اول اجرای قانون برنامه طرح ساماندهی گردشگری جنگلهای شمال و شمال غرب کشور و زاگرس، سواحل شمالی و جنوبی با اولویت سواحل مکران طبق قوانین مربوطه را تهیه و جهت تصویب به هیأت وزیران ارائه نماید.

پ - دولت مکلف است تا پایان سال اول اجرای قانون برنامه، تمهیدات و اقدامات قانونی لازم را جهت مدیریت یکپارچه و جامع میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری به عمل آورد.

ت - سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری مکلف است کل درآمد اختصاصی و کمکهای مردمی از اماکن و محوطه های تاریخی و موزه ها را که در اجرای ماده (5) قانون تشکیل سازمان میراث فرهنگی و گردشگری مصوب 1382/ 10/ 3 به صورت هیأت امنائی تشکیل و اداره می شوند به حسابی که نزد خزانه افتتاح می گردد، واریز نماید. صد درصد (100%) وجوه حاصله و همچنین سهم کمکهای دولتی اختصاص داده شده به این اماکن در قالب بودجه سنواتی در اختیار سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری قرار می گیرد تا برای اداره، توسعه و مرمت این اماکن اختصاص یابد.

ث - سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری می تواند بخشی از امور تصدی گری و اجرایی خود را به تشکلهای حرفه ای و تخصصی گردشگری که طبق قانون تشکیل شده اند، واگذار کند.

تبصره - تعرفه های قانونی هزینه این خدمات با تأیید سازمان مذکور، با تصویب هیأت وزیران توسط تشکلهای تعیین شده قابل دریافت و هزینه می باشد.

ج - دولت مکلف است از محل منابع بند (الف) ماده (65) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (2) مصوب 1393/ 12/ 4 گازرسانی روستاهای هدف گردشگری را نیز در اولویت قرار دهد.

ماده 101 - کلیه دستگاههای اجرائی موظفند به منظور تحقق اهداف مندرج در اصول دهم (10)، بیستم (20) و بیست و یکم (21) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، اهداف سند چشم انداز بیست ساله و سیاست های کلی برنامه ششم و سیاستهای کلی خانواده مبنی بر «تقویت نهاد خانواده و جایگاه زن در آن و استیفای حقوق شرعی و قانونی زنان در همه عرصه ها و توجه ویژه به نقش سازنده آنان» و نیز به منظور بهره مندی جامعه از سرمایه انسانی زنان در فرآیند توسعه پایدار و متوازن، با سازماندهی و تقویت جایگاه سازمانی امور زنان و خانواده در دستگاه، نسبت به اعمال رویکرد عدالت جنسیتی بر مبنای اصول اسلامی در سیاست ها، برنامه ها و طرحهای خود و ارزیابی آثار و تصمیمات بر اساس شاخصهای ابلاغی ستاد ملی زن و خانواده شورای عالی انقلاب فرهنگی اقدام نمایند.

تبصره 1 - ریاست جمهوری (معاونت امور زنان و خانواده) موظف است ضمن ارزیابی و تطبیق سیاست ها، برنامه ها و طرحهای دستگاهها و رصد مستمر ارتقای شاخصهای وضعیت زنان و خانواده، گزارش آن را به طور سالانه به مجلس شورای اسلامی و هیأت وزیران ارائه نماید.

تبصره 2 - آیین نامه اجرایی این ماده در خصوص نحوه اعمال، سازوکارهای نظارت و پایش شاخصها و وظایف و الزامات دستگاههای اجرائی برای ارتقای شاخصهای مذکور، به پیشنهاد مشترک ریاست جمهوری (معاونت امور زنان و خانواده)، سازمان و سازمان اداری و استخدامی کشور و با همکاری سایر دستگاههای اجرائی ذی ربط در چهارچوب قوانین مربوطه، شش ماه پس از لازم الاجراء شدن این قانون به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده 102 - دولت موظف است براساس سیاست های کلی جمعیت و خانواده و سند جمعیت مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی با همکاری نهادهای ذی ربط به منظور تقویت و تحکیم جامعه ای خانواده محور و تقویت و تحکیم و تعالی خانواده و کارکردهای اصلی آن با رعایت شاخصهای الگو و سبک زندگی اسلامی - ایرانی با ایجاد سازوکارها و تأمین اعتبارات لازم در قالب بودجه سنواتی اقدامات ذیل را به عمل آورد:

الف - زمینه سازی مناسب جهت کنترل و کاهش میانگین سن ازدواج به میزان ده درصد (10%) نسبت به سال پایه در طول اجرای قانون برنامه

ب - حمایت، پشتیبانی و ارتقای معیشت و اقتصاد خانواده از طریق توسعه مشاغل خانگی، بنگاههای زود بازده اقتصادی و تعاونی های تولیدی روستایی و خانواده محور و افزایش نرخ رشد مستمر فعالیت ها نسبت به سال پایه اجرای قانون برنامه

پ - مقابله فعال و هوشمند با جنگ نرم در عرصه خانواده و منع نشر برنامه های مخل ارزشها و برنامه سازی، آموزش، پژوهش و تبلیغ توسط کلیه دستگاههای ذی ربط در جهت تحکیم خانواده

ت - زمینه سازی جهت افزایش نرخ باروری (TFR) به حداقل 2/5 فرزند به ازای هر زن در سن باروری در طول اجرای قانون برنامه

ث - پشتيباني و حمايت از ترويج ازدواج موفق ، پايدار و آسان ، فرزندآوري و تربيت فرزند صالح ، ارزش دانستن ازدواج و فرزندآوري از طريق تمهيد و سازوكارهاي قانوني و اعطاي تسهيلات و امكانات

ج - آموزش و مشاوره مستمر و مسؤولانه نوجوانان و جوانان با اولويت خانواده ها قبل ، حين و دست كم پنج سال پس از ازدواج توسط همه دستگاههاي ذي ربط ، به ويژه وزارتخانه هاي آموزش و پرورش ، بهداشت ، درمان و آموزش پزشكي و ورزش و جوانان ، سازمان بهزيستي ، مؤسسات آموزشي عمومي و آموزش عالي دولتي و غيردولتي ، سازمان نظام روانشناسي و مشاوره و ساير نهادهاي ذي ربط با برخورداري خدمات مشاوره و روانشناسي از تسهيلات و مزايای بيمه هاي پايه و تكميلي

چ - ارائه تسهيلات و امكانات ساخت و اجاره مسكن با اولويت زوجهاي داراي فرزند در قالب بودجه سنواتي

ح - تمهيدات لازم از قبيل ارائه تسهيلات جهت افزايش سلامت ازدواج و درمان ناباروري در قالب بودجه سنواتي

خ - تمهيدات لازم جهت بهره مندي از قضات و وكلاي مجرب با اولويت وكلاي متأهل ، با ارائه آموزش هاي لازم در جهت تشويق صلح و سازش زوجها در پرونده هاي دعاوي خانواده و ايجاد مشوقهاي لازم نسبت به پرونده هاي مختومه

د - حمايت و توسعه بيمه سلامت در بيمه پايه و تكميلي براي مادران در كليه مراحل دوران بارداري تا پايان دوران شيرخوارگي

ذ - ستاد ملي زن و خانواده مصوب شوراي عالي انقلاب فرهنگي در چهارچوب قانون ، با تشكيل جلسات مستمر ، عهده دار هدايت ، ايجاد هماهنگي بين بخشي ، نظارت كلان بر برنامه ها ، اقدامات و ارزيابي عملکرد مربوط به وزارتخانه ها و دستگاههاي اجرائي ذي ربط و نهادهاي عمومي و تشكلهاي مردمي و نيز بسياج ملي براي جلب مشاركت فراگير در تحقق سياست هاي كلي ابلاغي و رصد و پاييش تحولات خانواده و جمعيت خواهد بود و گزارش آن بايد هر شش ماه يك بار به مجلس شوراي اسلامي ارائه شود .

ماده 103 -

الف - از تاريخ لازم الاجراء شدن اين قانون كليه مردان شاغل در قوای سه گانه ، بخشهاي دولتي و عمومي غيردولتي كه صاحب فرزند مي شوند از سه روز مرخصي تشويقي برخوردار مي گردند .

ب - وزارت تعاون ، كار و رفاه اجتماعي مكلف است در راستاي سياست هاي تحكيم خانواده ظرف شش ماه از تاريخ لازم الاجراء شدن اين قانون بررسي و طرح لازم براي ايجاد بيمه اجتماعي زنان خانه دار حداقل داراي سه فرزند را فراهم و جهت تصميم گيري قانوني ارائه نمايد .

پ - دولت مكلف است بخشي از اعتبارات عمراني خود را در قالب بودجه سنواتي به تأمين خوابگاههاي مناسب براي دانشجويان متأهل اختصاص دهد . اولويت استفاده از اين خوابگاهها با زوج داراي فرزند مي باشد .

ماده 104 -

الف - سازمان بهزيستي مكلف است در راستاي كنترل و کاهش نرخ طلاق به ميزان بيست درصد (20 %) سال پايه در طول اجرائي قانون برنامه زمينه سازي لازم را از طريق مركز فوريت هاي اجتماعي و مددكاري و مراكز مشاوره و خدمات روانشناختي به عمل آورد تا جهت پيشگيري از اختلاف و بحران هاي خانوادگي و پيشگيري از وقوع طلاق و با كمك نهادهاي مردمي ، خدمات خود را گسترش دهد .

ب - سازمان صدا و سيما مكلف است در برنامه هاي خود ترويج ازدواج ، ضد ارزش بودن طلاق و آسيبهاي اجتماعي آن براي زوجها و فرزندان ، فرهنگ افزايش پايبندي زوجها به خانواده و حفظ حرمت خانواده را به عنوان محوريهاي اصلي سبك زندگي اسلامي - ايراني مدنظر قرار دهد .

بخش 18 - سياسي ، دفاعي و امنيتي

ماده 105 - در راستاي اجرائي مفاد مصرح در قانون اساسي و افزايش قدرت مقاومت و کاهش آسيب پذيري اقتصاد کشور و به منظور مديريت منسجم ، هماهنگ و مؤثر روابط خارجي جمهوري اسلامي ايران بر مبناي اصل عزت ، حكمت و مصلحت و براي تحقق اهداف اين قانون ، دستگاههاي اجرائي به جز نيروهاي مسلح مكلفند ، تمامي اقدامات خود در زمينه روابط خارجي را با هماهنگي وزارت امور خارجه انجام دهند . وزارت امور خارجه موظف است در چهارچوب قوانين نسبت به اجرائي موارد زير اقدام نمايد :

الف - طراحي و اجرائي اقدامات ديپلماتيك در سياست خارجي در جهت تحقق اصول مربوطه قانون اساسي مخصوصاً در بعد مبارزه با استكبار و رژيم صهيونيستي و حمايت از جريان مقاومت و مستضعفين

ب - ايجاد بسترها و شرايط سياسي لازم براي تنوع بخشي و تقويت پيوند هاي همه جانبه با كشورهاي هدف در جهان به ويژه كشورهاي منطقه ، همسايگان و قدرتهاي نوظهور در چهارچوب سياست هاي كلي نظام

پ - تقويت ديپلماسي اقتصادي با تمرکز بر ورود به بازارهاي جهاني براي صادرات کالا و خدمات فني و مهندسي ، تأمين مالي و جذب سرمايه گذاري خارجي و دستيابي به فناوري هاي نوين و ايجاد زمينه هاي لازم براي حضور بخش غيردولتي در ديگر كشورهاي منطقه و كشورهاي جنوب غربي آسيا به ويژه كشورهاي همسايه و اسلامي در چهارچوب سياست هاي كلي اقتصاد مقاومتی

ت - وزارت صنعت ، معدن و تجارت با همكاري وزارت امور خارجه مكلف است طرف مدت يك سال از زمان لازم الاجراء شدن اين قانون ، راييزان بازرگاني در سفارتخانه هاي ايران در كشورهايي كه بر اساس آمار گمرک بيشترين رابطه تجاري با ايران را دارند به گونه اي تعيين كند كه كليه اين افراد داراي تحصيلات مرتبط با حوزه هاي اقتصادي بوده و به زبان انگليسي يا کشور هدف تسلط كامل داشته باشند . مدت خدمت اين افراد دو سال است . وزارت امور خارجه با همكاري وزارت صنعت ،

معدن و تجارت گزارش سالانه اجرائی این حکم را به مجلس شورای اسلامی ارائه کند .

اتاق بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی، می تواند پیشنهادهای خود را به وزارت صنعت، معدن و تجارت ارائه نماید .

ث - حمایت همه جانبه از حقوق ایرانیان خارج از کشور و جلب مشارکت آنها در توسعه و پیشرفت کشور

ج - به کارگیری ظرفیت های دیپلماسی رسمی در سطوح دو و چندجانبه برای ایجاد محیط سیاسی و امنیتی با ثبات و پایدار در منطقه

چ - بهره برداری از دیپلماسی عمومی و روشها و ابزارهای نوین و کارآمد اطلاع رسانی در گستره فرامرزی برای تبیین دیدگاههای جمهوری اسلامی ایران در ابعاد گفتمانی و معنایی و ارتقای جایگاه ایران در افکار عمومی جهان

ح - به کارگیری همه امکانات جمهوری اسلامی ایران برای مقابله با خشونت گرایي، تروریسم و افراط گرایی

خ - صیانت از وجهه بین المللی جمهوری اسلامی ایران در رابطه با موضوعات حقوق بشری از طریق رصد و پایش وضعیت حقوق بشر در عرصه بین المللی، پاسخ متناسب به ادعاهای بی پایه آنان و گسترش حقوق بشر اسلامی با همکاری دستگاههای ذی ربط

د - اعطای کمکهای توسعه ای به کشورهای هدف در چهارچوب قوانین بودجه سالانه در راستای سیاست های کلی نظام

ذ - برنامه ریزی و اقدام مؤثر در راستای تحقق اهداف اصول قانون اساسی در بعد مبارزه با نظام سلطه و صهیونیسم و حمایت از جریان مقاومت، فلسطین و مستضعفین

ر - حمایت از جریان های تقریبی و وحدت آفرین در جهان اسلام به ویژه فعالیت های مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی و مقابله با توطئه دشمنان در ایجاد تفرقه در جهان اسلام

ز - دولت موظف است برنامه ریزی های لازم جهت توسعه سیاسی را به گونه ای طراحی نماید که تا پایان اجرائی قانون برنامه ششم، احزاب و تشکلهای سیاسی مطابق ضوابط قانونی مصوب مجلس شورای اسلامی، مورد حمایت قرار گیرند .

ماده 106 -

الف - دولت مکلف است در اجرائی بند (52) سیاست های کلی برنامه ششم و به منظور افزایش توان دفاعی کشور در تراز قدرت منطقه ای و تأمین منافع و امنیت ملی، حداقل پنج درصد (5 %) از منابع بودجه عمومی و درآمدهای اختصاصی را به عنوان سهم تقویت بنیه دفاعی در ردیفهای تقویت بنیه دفاعی در بودجه سالانه کشور اختصاص دهد .

ب - دولت موظف است پشتیبانی های لازم را به منظور افزایش توان دفاعی کشور در تراز قدرت منطقه ای و تأمین منافع و امنیت ملی، با انجام اقدامات اساسی زیر به عمل آورد :

1 - تحکیم و تقویت بنیه دفاعی کشور با پشتیبانی از :

1 - 1 - توسعه و افزایش توان تولیدی موشکی

1 - 2 - توسعه و تقویت توان پدافند هوایی در سطوح مختلف برد کوتاه، متوسط و بلند

1 - 3 - توسعه و به روزرسانی شبکه های ارتباطی امن و پایدار و تعامل پذیر و برخوردار از فناوری های مناسب با هدف استقرار کامل سامانه فرماندهی و کنترل

1 - 4 - هوشمند و متحرک سازی برخی سامانه های تسلیحاتی متناسب با تهدیدات

1 - 5 - توسعه و تقویت امکانات جنگ الکترونیک و دفاع رایانیک (سایبری)

1 - 6 - تحقیق، طراحی و تولید اقلام مورد نیاز برای مواجهه و تقابل با گروههای مسلح تروریستی

1 - 7 - توسعه و تقویت توان ناوگان هوایی در حوزه های مختلف آفندی، پدافندی و پشتیبانی رزمی با اتکا به سامانه های پیشرفته هواپیمایی، بالگردی و پهپادی

1 - 8 - توسعه و بازسازی صنایع هوایی دفاعی برای پشتیبانی از ناوگان هوایی نیروهای مسلح (اعم از هواپیما، بالگرد و تسلیح آنها)

1 - 9 - توسعه و به روزرسانی توانمندی تولید پهپادها و تسلیح آنها

1 - 10 - نوسازی سامانه های ناوبری و کمک ناوبری و نظارتی ویژه نظامی هواپیماهای نیروهای مسلح

1 - 11 - توسعه ناوگان نیروی دریایی با تجهیز به شناورهای سطحی، زیرسطحی سنگین، یگانهای پروازی دریاپایه و تسلیح آنها به سامانه های کشف، شناسایی و ردگیری و کنترل آتش و سلاحهای پیشرفته و به روز و کارآمد

1 - 12 - توسعه و تقویت یگانهای رزمی و تیپهای واکنش سریع نیروهای مسلح

1 - 13 - رعایت فاصله سطح حقوقی و دستمزد کارکنان نیروهای مسلح با کارکنان کشوری بر اساس تبصره (3) ماده (117) قانون مدیریت خدمات کشوری

2 - تقویت کمی و کیفی بسیج مستضعفان و حضور بیشتر نیروهای مردمی در صحنه های امنیت و دفاع از کشور، دفاع از آرمان ها و مبانی اندیشه انقلاب اسلامی و توسعه فرهنگ امر به معروف و نهی از منکر از طریق :

2 - 1 - حمایت از زیرساختها برای توسعه نواحی شهرستانی و رده های مقاومت متناسب با توسعه و تغییرات تقسیمات کشوری

2 - 2 - تعمیق ارزشهای انقلاب اسلامی و توسعه فرهنگ و تفکر بسیجی با استفاده از هسته های تربیتی، غنی سازی اوقات فراغت، توسعه فرهنگ ارزش و استفاده از نخبگان بسیجی

2 - 3 - مقابله با جنگ نرم در حوزه های مختلف با اولویت حضور فزاینده در فضای مجازی و رایانه ای با رویکرد بومی

2 - 4 - جذب و به کارگیری بسیج دهها میلیونی با رویکرد فرهنگی اجتماعی و علمی اقتصادی

2 - 5 - توسعه و مشارکت بسیج سازندگی در کمک به دولت در امر محرومیت زدایی و سازندگی کشور

2 - 6 - تأمین پوشش بیمه ای و جبران خسارت های ناشی از به کارگیری بسیجیان در مأموریت های محوله

2 - 7 - به منظور کمک به پیشرفت عمران و آبادانی روستاهای کشور دستگاههای اجرائی می توانند حداقل ده درصد (10 %) از اعتبارات اختصاص یافته خود را با

استفاده از ظرفيت و توانمندی بسیج سازندگی هزینه نمایند .

پ - به منظور کاهش آسیب پذیری زیرساختها و ارتقای پایداری ملی ، کلیه دستگاههای اجرایی ملزم به رعایت سیاست های پدافند غیرعامل و انجام اقدامات زیر می باشند :

1 - اجرائی کامل پدافند غیرعامل برای کلیه مراکز حیاتی و حساس کشور بر اساس طرح مصوب کمیته دائمی پدافند غیرعامل مبتنی بر گسترش هوشمندانه و مصون سازی آن و تصویب در مراجع قانونی آن

2 - تهیه و تدوین طرحهای ایمن سازی و حفاظت از مراکز مهم کشور و به اجرا درآوردن آنها پس از تصویب کمیته دائمی پدافند غیرعامل از منابع دستگاه مربوطه و تصویب در مراجع قانونی آن

3 - تهیه پیوست پدافند غیرعامل برای طرحهای حساس جدید کشور و الزام به رعایت و اجرائی آنها پس از تصویب کمیته دائمی پدافند غیرعامل از منابع دستگاه مربوطه آن

ت - به منظور تأمین امنیت پایدار مناطق مرزی ، کاهش جرم و جنایت ، مبارزه همه جانبه با مواد مخدر و روان گردان ها ، پیشگیری و مقابله با قاچاق کالا و ارز از طریق پیش بینی اعتبارات مورد نیاز در بودجه سالانه دستگاههای مربوطه اقدامات زیر به عمل آید :

1 - انسداد الکتریکی ، الکترونیکی ، نوری (اپتیکی) و فیزیکی مرزها با اولویت مناطق مرزی مستعد ناامنی ، بهره گیری از توان اطلاعاتی وزارت اطلاعات جمهوری اسلامی ایران و حمایت سپاه پاسداران انقلاب اسلامی ایران ، تقویت و توسعه زیرساختها و توان عملیاتی مرزبانی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران ، مشارکت دهی مرزنیسان در طرحهای امنیتی ، توسعه فعالیت های اطلاعاتی و تقویت دیپلماسی مرزی بر اساس طرح (ارتقای امنیت و کنترل مؤثر مرزها) که توسط وزارت کشور با همکاری سازمان و نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی ظرف مدت شش ماه پس از لازم الاجراء شدن این قانون ، تهیه می شود و پس از تأیید ستاد کل نیروهای مسلح به تصویب شورای عالی امنیت ملی می رسد .

2 - برنامه ریزی و زمینه سازی برای کاهش جرم و جنایت با هدف کاهش ده درصدی (10 %) سالانه در مصادیق مهم آن توسط دستگاههای ذی ربط

3 - برنامه ریزی برای مبارزه همه جانبه با مواد مخدر و روان گردان ها و مدیریت مصرف آنها با هدف کاهش بیست و پنج درصدی (25 %) اعتیاد توسط دستگاههای مربوطه در طول اجرائی قانون برنامه

4 - برنامه ریزی برای پیشگیری و مقابله با قاچاق کالا و ارز از مبادی ورودی تا محل عرضه آن در بازار به نحوی که سالانه حداقل ده درصد (10 %) ورود قاچاق کاهش یابد .

ماده 107 - به منظور افزایش ظرفیت های قدرت نرم و دفاع رایانیک (سایبری) و تأمین پدافند و امنیت رایانیک برای زیرساختهای کشور ، طرح جامع دربرگیرنده توسعه قدرت نرم دفاعی و رایانیک و مقابله با جنگ نرم با مشارکت ستاد کل نیروهای مسلح و وزارت اطلاعات جمهوری اسلامی ایران در سال اول اجرائی قانون برنامه تهیه می شود و پس از تصویب شورای عالی فضای مجازی از سال دوم اجرائی این قانون به اجرا در می آید .

ماده 108 - به منظور ارتقای نظم و امنیت و توسعه پیشگیری و مقابله با جرائم ، کنترل مؤثر مرزها و همچنین کاهش تخلفات و حوادث رانندگی اقدامات زیر در طول اجرائی قانون برنامه اجرا می شود :

الف - ارتقای نظم و ایمنی حمل و نقل و عبور و مرور ؛

1 - دولت مکلف است اقدامات و سازوکار لازم برای کاهش تلفات حوادث رانندگی با تأکید بر تجهیز و تقویت پلیس راهنمایی و رانندگی ، ارتقای کیفیت ایمنی وسایط نقلیه ، تقویت و تکمیل شبکه های امداد رسانی و فوریت های پزشکی ، اصلاح نقاط حادثه خیز جاده ای و توسعه فرهنگ صحیح ترافیکی را فراهم نماید به نحوی که تلفات حوادث رانندگی نسبت به تعداد ده هزار دستگاه خودرو تا پایان اجرائی قانون برنامه سی و یک درصد (31 %) کاهش یابد .

2 - کلیه معابر اصلی ، میادین و بزرگراهها در مراکز استان ها و کلان شهرها و همچنین جاده های اصلی و آزادراهها با نصب ، نگهداری و به روزرسانی سامانه های کنترلی و مراقبتی هوشمند توسط شهرداری ها و وزارت راه و شهرسازی تحت پوشش قرار گرفته و این سامانه ها و دسترسی لازم آن در اختیار نیروی انتظامی قرار گیرد .

3 - مفاد قانون الحاق سه تبصره به بند (12) ماده (4) قانون تشکیل نیروی انتظامی مصوب 1379/ 2/ 18 به شهرهای بالای یک میلیون نفر تسری می یابد .

ب - به منظور کنترل و مبارزه مؤثر با قاچاق کالا به نیروی انتظامی و گمرک اجازه داده می شود نسبت به نصب ، راه اندازی و به روزرسانی سامانه های کنترل خودرویی بارگنجی (کانتینری) (ایکس ری) در مبادی گمرکی ، ورودی و خروجی مرزها و ایستگاههای بازرسی و کنترلی ناجا از طریق اشخاص و مؤسسات حقوقی غیردولتی اقدام نمایند . مدیریت و بهره برداری از این سامانه ها حسب مورد در اختیار نیروی انتظامی و گمرک می باشد .

به منظور تأمین هزینه های مربوط به راه اندازی ، نگهداری و به روزرسانی سامانه های کنترلی خودرویی بارگنجی (کانتینری) (ایکس ری) و تجهیزات مربوط به آن صاحبان بار یا خودرو مکلفند به هنگام کنترل و صرفاً در مبادی ورودی و خروجی نسبت به پرداخت تعرفه مربوط اقدام کنند . میزان این تعرفه در بودجه سنواتی تعیین می شود .

پ - کلیه شهرکها و مجتمع های اداری ، تجاری ، مسکونی و صنعتی و همچنین مراکز عمومی مکلفند پیوست های حفاظتی - انتظامی لازم برای ارتقاء امنیت و ایمنی این اماکن و پیشگیری از سرقت را برابر استانداردهای اعلامی نیروی انتظامی رعایت نمایند .

تبصره - آیین نامه نحوه اجرائی این بند و استانداردهای اعلامی توسط وزارتخانه های کشور و راه و شهرسازی با همکاری نیروی انتظامی و شورای عالی استان ها تهیه و به تصویب هیأت وزیران می رسد .

ت - به نیروی انتظامی اجازه داده می شود با تأیید ستاد کل نیروهای مسلح به منظور متناسب سازی استعداد نیروی انتظامی با نیازهای امنیتی - انتظامی کشور و کاهش فاصله این استعداد با شاخص پنج نفر نیرو به ازای هر هزار نفر جمعیت ، در طول اجرائی برنامه سالانه ، پایور مورد نیاز و متناسب با بودجه سنواتی

استخدام و به موجودي خود اضافه نمايد .

ماده 109 - دولت مکلف است مطابق مصوبات شوراي عالي فضاي مجازي و هماهنگي سازمان پدافند غيرعامل اقدامات ذيل را به عمل آورد :

الف - ايجاد سامانه پدافند رايانيکي (سايبري) در سطح ملي و ارتقاي قدرت رصد ، پايش ، تشخيص و هشداردهي ، مصون سازي و افزايش توان مقابله با پيامدهاي ناشي از وقوع احتمالي تهديد با بهره گيري از ظرفيت دستگاههاي استاني و نيروهاي مسلح با هدف مصون سازي و يا بي اثرسازي اين گونه تهديدات بر سرمايه هاي ملي

ب - افزايش سطح آموزش رايانيکي (سايبري) مديران و کارکنان دستگاههاي اجرائي به منظور جلوگیری از نفوذ و مختل نمودن سامانه (سيستم) هاي نرم افزاري دستگاه ذي ربط و توسعه آمادگي ها

ماده 110 - دولت مکلف است هر سال در بودجه سنواتي ، کمک هزینه مسکن کارکنان نيروهاي مسلح (نظامي و انتظامي) ساکن در خانه هاي سازماني را پس از کسر از دريافتي آنان به حساب مخصوصي نزد خزانه داري کل کشور واريز کند و معادل وجوه واريز شده به حساب رديفهاي بودجه اي نيروهاي مسلح را براي تأمين هزینه هاي تعمير و نگهداري خانه هاي سازماني در طول اجرائي اين قانون پيش بيني و واريز نمايد .

ماده 111 - دولت مکلف است اقدامات زير را انجام دهد :

الف - استقرار و احداث زيرساختهاي نظامي ، فرهنگي ، رفاهي نيروي دريايي ارتش جمهوري اسلامي ايران در سواحل مکران

ب - فراهم نمودن اعتبارات لازم جهت پرداخت مطالبات حق اشعه خلبانان و ديگر کارکنان اداري ذي نفع در طول اجرائي اين قانون

پ - ارتقاي كيفيت مراکز آموزشي و فرهنگي نيروهاي مسلح براي تربيت نيروهاي کارآمد

ماده 112 - به منظور جبران عقب ماندگي هاي استان هاي مناطق عملياتي دفاع مقدس :

الف - ستاد کل نيروهاي مسلح موظف است محدوده مناطق عملياتي دفاع مقدس را تا پايان سال اول اجرائي قانون برنامه به سازمان اعلام نمايد .

ب - سازمان موظف است ارزيابي جامعي از وضعيت توسعه يافتگي زيرساخت هاي اين مناطق را تا سطح شهرستان تهيه کند .

پ - دولت موظف است رديف متمرکزي را در قوانين بودجه سنواتي به جبران عقب ماندگي ها و ارتقاي شاخصهاي برخورداري مناطق موضوع اين ماده اختصاص دهد به گونه اي که اين شاخص ها سالانه ده درصد (10 %) افزايش يافته و به سطح متوسط شهرستان هاي برخوردار کشور برسد .

ت - دولت موظف است از سال اول اجرائي اين قانون ، در قالب قرارداد 1975 ميلادي (موضوع قانون عهدنامه مربوط به مرز دولتي و حسن همجواري بين ايران و عراق مصوب 29 / 2 / 1352) و قوانين مربوطه و در قالب بودجه سنواتي ، حداقل سالانه بيست و پنج درصد (25 %) نسبت به لايروبي اوردورد و توسعه سواحل آن اقدام نمايد به طوري که در پايان چهارسال به اتمام برسد .

ث - سازمان و سازمان اداري و استخدامي کشور موظفند اعتبار لازم را براي اعمال سقف فوق العاده پيش بيني شده در بند (1) ماده (68) قانون مديريت خدمات کشوري براي کارکنان شاغل در اين مناطق از سال اول اجرائي قانون برنامه تأمين و اعمال نمايند .

ج - سازمان و سازمان اداري و استخدامي کشور مکلفند نسبت به صدور احکام پرداخت مزايای شاغلان مناطق عملياتي دفاع مقدس برابر جداول و ضوابط ابلاغي سال 1376 سازمان امور اداري و استخدامي کشور از سال دوم اجرائي قانون برنامه اقدام نمايند .

تبصره - دستگاههاي که مشمول قانون مديريت خدمات کشوري نيستند مکلفند از محل منابع مربوطه موارد موضوع بندهاي (ث) و (ج) اين ماده را به صورت مشابه تأمين نمايند .

بخش 19 - حقوقی و قضایی

ماده 113 - به منظور افزايش دقت و سرعت در ارائه خدمات قضائي ، تحقق عدالت قضائي و احياي حقوق عامه ، ارتقاي كيفيت و کاهش اطاله دادرسي و ايجاد فرصت برابر براي دسترسي آحاد مردم به خدمات قضائي و کاهش ورودی پرونده ها و پيشگيري از وقوع جرم و دعاوي و اصلاح مجرمان و کاهش جمعيت کيفري :

الف - سازمان بهزيستي کشور مکلف است در راستاي تحکيم نهاد خانواده نسبت به ارائه خدمات مشاوره اي رايجان براي افراد فاقد تمکن مالي با معرفي مقام قضائي که در اجرائي قانون حمايت خانواده مصوب 1 / 12 / 1391 توسط مقام قضائي صلاحيت دار براي رفع اختلاف به آن سازمان براي مشاوره خانواده معرفي مي شوند ، اقدام لازم را به عمل آورد .

ب - مفاد اسناد رسمي لازم الاجراء از طريق ادارات اجرائي مفاد اسناد رسمي لازم الاجرائي سازمان ثبت اسناد و املاك کشور اجراء مي شوند . ادارات مذکور مکلفند بلافاصله پس از تقاضاي اجرائيه نسبت به شناسايي و توقيف اموال مديون اقدام کنند . چنانچه مرجع مذکور نتواند ظرف مدت دو ماه از تقاضاي اجراء ، نسبت به شناسايي و توقيف اموال متعهد سند ، اقدام کند يا ظرف مدت شش ماه نسبت به اجرائي مفاد سند اقدام نمايد ، متعهدله سند مي تواند با انصراف از اجرائي مفاد سند به محاکم دادگستري رجوع نمايد .

تبصره 1 - آيين نامه اجرائي اين بند به پيشنهاده وزارت دادگستري و با همکاري سازمان ثبت اسناد و املاك کشور تهيه و به تصويب رئيس قوه قضائيه مي

رسد .

تبصره 2 - چنانچه متعهد سند لازم الاجراء ، ظرف مدت بیست روز نسبت به انجام تعهد خود یا جلب رضایت متعهدله سند اقدام نماید ، از پرداخت هزینه های اجرائی معاف خواهد بود . در غیر این صورت مراتب جهت درج در سامانه سجل محکومیت های مالی موضوع بند (پ) ماده (116) این قانون منعکس خواهد شد . کلیه دستگاههای اجرائی و بانکها و مؤسسات مالی و اعتباری از انعقاد هر گونه قرارداد مالی و پرداخت تسهیلات ، موافقت اصولی ، صدور کارت بازرگانی و پروانه صادرات و واردات به این شخص ممنوع هستند . تخلف از این حکم موجب مجازات تعزیری درجه شش (محرومیت از حقوق اجتماعی) خواهد بود .

تبصره 3 - چنانچه متعهد سند مدعی اعسار باشد ، می تواند با رعایت قانون نحوه اجرای محکومیت های مالی دادخواست اعسار خود را به مرجع قضائی صالح تقدیم کند و در صورت صدور حکم اعسار ، متعهد سند از شمول قسمت اخیر تبصره (2) معاف خواهد بود .

پ - سازمان زندان ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور مکلف است در راستای اجرای سیاست های کلی برنامه ششم ، موضوع بهبود بخشیدن به وضعیت زندان ها و بازداشتگاهها ، اقدامات لازم برای تسریع در انتقال بیست زندان داخل محدوده شهرها با اولویت کلان شهرها به خارج از شهرها را از طرق زیر انجام دهد :

1 - فروش زندان های داخل شهرها و اموال مازاد بر نیاز به روش مذاکره و توافق به شهرداری ها و دیگر سازمان های عمومی غیردولتی و سایر نهادهای عمومی بدون الزام به رعایت مقررات و قوانین مربوط به مزایده به صورت نقد حداقل به قیمت کارشناسی یا فروش زندان های داخل شهرها و اموال مازاد بر نیاز به اشخاص حقیقی و حقوقی (به استثنای اشخاص ذکر شده در صدر این جزء) با رعایت کلیه قوانین و مقررات مربوط
 وجوه حاصل از فروش هر کدام از زندان های مذکور که به تدریج و براساس توافق به عمل آمده به حساب ویژه نزد خزانه داری کل واریز می گردد به عنوان درآمد اختصاصی سازمان زندان ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور تلقی می گردد و در چهارچوب بودجه سنواتی صرف احداث زندان های جایگزین در همان استان می گردد .
 در صورت وجود مازاد درآمد حاصل از بند فوق ، اعتبار مذکور صرف تکمیل ، تعمیرات اساسی و تجهیزات دیگر زندان های همان استان می گردد .

تبصره - دولت مکلف است ردیفی تحت عنوان انتقال زندان ها از شهرها به خارج شهرها ایجاد نماید به نحوی که پس از احداث زندان های جدید از محل فروش زندان های قدیمی مبلغ مذکور به خزانه اعاده گردد .

در طول اجرای برنامه ، حکم جزء (1) بند (پ) ماده (113) بر ماده (2) قانون انتقال زندان ها و مراکز اقدامات تأمینی و تربیتی موجود به خارج از شهر مصوب 7/ 9/ 1380 در بخش مغایرت حاکم است .

2 - در صورت تفاهم بین سازمان زندان ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور با خریدار یا خریداران و پس از عقد قرارداد رسمی ، ساختمان زندان داخل شهر تا اتمام احداث و بهره برداری از زندان جدید به صورت اجاره در اختیار سازمان زندان ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور قرار می گیرد و اجاره بهای آن از مبلغ مورد تفاهم قیمت زندان کسر می گردد .

3 - وزارت جهاد کشاورزی (سازمان جنگلها ، مراتع و آبخیزداری کشور) و سازمان امور اراضی مکلفند نسبت به واگذاری زمین رایگان با رعایت قوانین و مقررات مربوطه به سازمان زندان ها برای احداث زندان های مذکور اقدام نمایند . همچنین کلیه دستگاههای اجرائی مکلفند حسب مورد همکاری لازم را در صدور مجوزهای قانونی و ایجاد و تأمین تأسیسات زیربنایی مورد نیاز (اعم از آب ، برق ، گاز ، تلفن ، کابل نوری و مسیرهای دسترسی) در این طرحها ، به عمل آورند .

4 - سازمان ثبت اسناد و املاک کشور مکلف است پس از استقرار زندانبانان در محل زندان جدید خارج از شهر با همکاری وزارت امور اقتصادی و دارایی و پس از اعلام رسمی وزارت دادگستری نسبت به انتقال کلیه اسناد و مدارک زندان مذکور به خریدار یا خریداران اقدام نماید .

5 - سازمان زندان ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور مجاز است مشارکت و سرمایه گذاری بخش غیردولتی و عمومی را در حوزه بهره برداری و یا توسعه زیرساخت های لازم در زمینه های حرفه آموزی ، اشتغال حین حبس و پس از آزادی ، آموزش ، سلامت و درمان ، طرحهای حمایتی از خانواده زندانبانان و کمک به خودکفایی زندان ها در قالب انواع مختلف قراردادهای رسمی جلب و یا توسعه دهد .

تبصره - آیین نامه اجرائی این بند ظرف مدت شش ماه پس از لازم الاجراء شدن این قانون به وسیله سازمان زندان ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور و با همکاری وزارت دادگستری تهیه و به تصویب هیأت وزیران می رسد .

ت - به منظور پیشگیری از وقوع جرم با هدف کاهش ده درصدی (10 %) سالانه آمار مجرمان :

1 - قوه قضائیه مکلف است با استفاده از ظرفیت های تمامی دستگاههای اجرائی و بهره گیری از مشارکت اجتماعی مردم و سازمان های مردم نهاد و مراکز علمی و پژوهشی کشور نسبت به تهیه و تدوین برنامه جامع پیشگیری از وقوع جرم و ارتقای سلامت اجتماعی با رعایت قوانین مربوط تا پایان سال اول اجرای قانون برنامه اقدام نماید .

2 - قوه قضائیه مکلف است حداکثر تا پایان سال دوم اجرای قانون برنامه به منظور پیشگیری و کاهش جرم ، دعاوی و اختلافات ، نسبت به شناسایی عوامل مؤثر در بروز دعاوی و جرائم به تفکیک در حوزه های قضائی هر استان اقدام و پس از بررسی جامع پژوهشی ، اقدامات لازم را انجام و لوایح مورد نیاز را تهیه و با رعایت اصل هفتاد و چهارم (74) قانون اساسی به مجلس شورای اسلامی تقدیم نماید .

3 - سازمان زندان ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور مکلف است ضمن آگاهی دادن به مقامات قضائی در خصوص وضعیت آمار زندانبانان و فضای آزاد زندان ، ظرفیت پذیرش زندانبانان را به صورت برخط و با رعایت جهات امنیتی در اختیار مقامات قضائی صلاحیت دار قرار دهد . قضات با لحاظ ظرفیت اعلام شده و تناسب قرار تأمین ، از صدور قراردادهای تأمین منتهی به بازداشت و یا احکام حبس جز در موارد ضروری به موجب قوانین مربوط خودداری و با رعایت قوانین مربوط از تأسیس های جدید کیفری مانند تعلیق تعقیب یا مجازات ، تعویق صدور حکم ، آزادی های مشروط و مجازات های جایگزین حبس استفاده خواهند نمود .
 دادسرای انتظامی قضات بر حسن اجرای این بند نظارت می کند .

تبصره - دستورالعمل اجرائي اين بند توسط سازمان زندان ها و اقدامات تأميني و تربيتي کشور و با همکاري وزارت دادگستري تهيه و به تصويب رئيس قوه قضائيه مي رسد .

ث - قوه قضائيه (دادگستري جمهوري اسلامي ايران) مي تواند سالانه حداکثر هشتصد قاضي جديد براي تکميل پستهاي قضائي بلاتصدي مصوب خود و حداکثر به تعداد سه هزار و دويست نفر نيروي اداري و پشتيباني براي تکميل پستهاي اداري و پشتيباني بلاتصدي خود در سقف اعتبارات مصوب از طريق آزمون استخدامي و در فضاي رقابتي از ميان استعدادهاي برتر و نخبگان دانشگاهي و حوزوي جذب نمايد .

ج - سازمان پزشکي قانوني کشور مجاز است خدمات پزشکي قانوني مورد نياز دستگاههاي دولتي و غيردولتي ، نهادهاي عمومي ، مراکز تشخيصي و درماني ، بيمه ها ، مردم و بخشي از وظائف مذکور در ماده (1) قانون تشکيل سازمان پزشکي قانوني کشور مصوب 1372/ 4/ 27 به استثناي موارد موضوع بند (1) ماده (1) قانون مذکور را با اعمال نظارت کامل به گروه پزشکي معتمد که به اين منظور تعيين خواهند شد واگذار نمايد .

تبصره - آيين نامه اجرائي اين بند به وسيله سازمان پزشکي قانوني و با همکاري وزارت دادگستري تهيه و به تصويب رئيس قوه قضائيه مي رسد .

چ - در اجرائي سياست بازنگري در قوانين جزائي و با هدف کاهش عناوين مجرمانه قوه قضائيه مکلف است به منظور بازنگري در مصاديق عناوين مجازات هاي سالب حيات با توجه به تغيير شرايط ، کاهش عناوين مجرمانه و استفاده از ضمانت اجراهاي انتظامي ، انضباطي ، مدني ، اداري و ترميمي و متناسب سازي مجازات ها با جرائم ، نسبت به تنقيح ، اصلاح و رفع خلأ هاي قوانين جزائي با رعايت قانون تدوين و تنقيح قوانين و مقررات کشور مصوب 1389/ 3/ 25 و اصلاحات بعدي آن اقدام و حداکثر تا پايان سال دوم اجرائي قانون برنامه اقدامات قانوني مورد نياز را به عمل آورد .

ح - به منظور استفاده از خدمات کارشناسان و مشاوران در دستگاههاي اجرائي به ويژه در زمينه هاي بودجه ريزي ، برنامه ريزي ، حقوقي ، اداري و استخدامي ، تعرفه خدمات مذکور براي دستگاههاي اجرائي که مطابق قوانين موضوعه مجاز به استفاده از آنها هستند توسط سازمان و با همکاري معاونت حقوقي رئيس جمهور تهيه و به تصويب هيأت وزيران مي رسد .

خ - در جهت حفاظت بهينه از بيت المال و حقوق و اموال دولت ، دستورالعملي مشتمل بر سازوکارهاي مختلف تشويق و ماندگاري شاغلان در پستهاي تخصصي حقوقي در دستگاههاي اجرائي از جمله در مورد فوق العاده حمايت قضائي مشترکاً توسط معاون حقوقي رئيس جمهور ، وزير دادگستري ، رئيس سازمان اداري و استخدامي کشور و رئيس سازمان پيشنهاده و پس از تصويب هيأت وزيران در چهارچوب قانون ابلاغ مي گردد .

د - قوه قضائيه مکلف است نسبت به ارتقاء شاخص هاي توسعه حقوقي و قضائي در طول اجرائي قانون برنامه حداقل به شرح جدول شماره (16) اقدام کند . دولت نيز مکلف است اعتبارات مورد نياز را بر اساس سياست هاي کلي قضائي مبني بر تأمين بودجه متناسب با مأموريت ها و وظائف قوه قضائيه ازجمله موارد مندرج در جدول شماره (17) در بودجه هاي سنواتي پيش بيني و تأمين نمايد .

جدول شماره (16) - شاخص هاي توسعه حقوقي و قضائي

متوسط رشد	واحد اندازه گيري	وضعيت موجود سال پايه (1395)	وضعيت مطلوب پايان برنامه (1400)	ردیف شاخص
% 1/ 96	دادسراي عمومي :	51	46	
% 2/ 25	دادگاه کيفري :	89	79	

<p>% 1/ 75</p>	<p>104 114</p>	<p>دادگاه هاي حقوقی :</p>	
<p>% 2/ 05</p>	<p>70 78</p>	<p>دادگاه هاي بخش :</p>	
<p>% 2/ 08</p>	<p>86 96</p>	<p>دادگاه انقلاب :</p>	<p>1 میانگین زمان رسیدگی به پرونده ها روز</p>
<p>% 2</p>	<p>90 100</p>	<p>دادگاه تجدید نظر :</p>	
<p>% 1/ 97</p>	<p>224 244</p>	<p>دادگاه کیفری : 1</p>	
<p>% 10</p>	<p>50 %</p>	<p>0 درصد</p>	<p>2 نسبت ابلاغ الکترونیک اوراق قضایی به کل اوراق ابلاغی</p>
<p></p>	<p></p>	<p></p>	<p></p>

3%/ 81	ثبتي : 84 %	% 100			
10%/ 4	نسبت پرونده هاي بايگاني الكترونيك به كل پرونده هاي بايگاني درصد	% 100	قضايي : 48 %		3
% 0/ 74	سرانه قاضي به صد هزار پرونده نفر	19/ 37	15/ 65		4
% 1/ 4	نسبت پرونده هاي مختومه اجرائي به كل پرونده هاي اجرائي احكام درصد	65/ 84	61/ 54		5
0	سرانه ورودي پرونده به 100 هزار نفر جمعيت فقره -	14927	14927		6
% 0/ 94	ميزان پرونده هاي منتهي به صلح و سازش به كل پرونده هاي ورودي درصد	% 22/ 1	% 21/ 1		7

<p style="text-align: center;">% 0/ 9</p>				<p>8 نسبت صدور کارنامه قضایی به کل قضات درصد % 95/ 3 % 100</p>
<p style="text-align: center;">% 6/ 6</p>				<p>9 نسبت شعب مورد بازرسی انتظامی به کل شعب درصد % 77 % 100</p>
<p style="text-align: center;">% 27</p>				<p>10 نسبت پرونده های مختومه به وارده در دادسرای انتظامی قضات درصد % 86 % 113</p>
<p style="text-align: center;">- % 12/ 8</p>			<p>کارکنان : 250 90</p>	
<p style="text-align: center;">- % 4/ 6</p>			<p>قضات (دادسرا) : 65 50</p>	<p>11 میانگین زمان رسیدگی به شکایات مردم از عملکرد کارکنان و قضات در مراجع انضباطی روز</p>
<p style="text-align: center;">- % 15/ 5</p>			<p>قضات (دادگاه) : 270 60</p>	

<p>تعداد زندانيان به ازاي 100 هزار نفر جمعيت</p> <p>8 / 1 % -</p>		<p>262</p>	<p>288</p>	<p>نفر</p>	<p>12</p>
<p>نسبت بازگشتي زندانيان به زندان به كل زندانيان</p> <p>16 % درصد</p> <p>14 %</p>					<p>13</p>
<p>نسبت بازداشت شدگان تحت قرار به كل قرارها</p> <p>25 % درصد</p> <p>20 %</p>					<p>14</p>
<p>نسبت زندانيان تحت پوشش نظارت الكترونيك به كل زندانيان</p> <p>0 () درصد</p> <p>10 %</p>					<p>15</p>
<p>سرانه فضاي زندان براي هر زنداني</p> <p>مترمربع 8/ 75</p> <p>11</p>					<p>16</p>
<p>نسبت اراضي ثبت شده ملي به كل اراضي ملي</p> <p>6 / 12 % درصد</p> <p>100 %</p>					<p>17</p>

<p>% 17/ 86</p>	<p>26500000</p>	<p>14000000</p>	<p>نسبت صدور اسناد مالکیت حدنگاري (کاداستري) به کل اسناد</p>	<p>- فقره سند</p>	<p>18</p>
<p>% 8/ 57</p>	<p>% 100</p>	<p>% 70</p>	<p>نسبت پاسخ فوري (کمتر از دو روز) به استعلامات املاك نسبت به کل استعلام ها</p>	<p>درصد</p>	<p>19</p>
<p>% 4/ 69</p>	<p>% 100</p>	<p>% 81</p>	<p>نسبت ثبت الكترونيك فوري (کمتر از دو روز) خلاصه معاملات به کل معاملات</p>	<p>درصد</p>	<p>20</p>
<p>% 15</p>	<p>-</p>	<p>973642</p>	<p>میزان جانمائي نقشه محدوده بستر و حریم رودخانه ها و سواحل در بانک جامع اطلاعات املاك و حدنگاري (کاداستر)</p>	<p>هکتار</p>	<p>21</p>
<p>- % 0/ 4</p>	<p>% 67</p>	<p>% 69</p>	<p>نسبت طلاق هاي توافقي نسبت به کل طلاق هاي صورت گرفته</p>	<p>درصد</p>	<p>22</p>
<p>% 2</p>	<p>-</p>	<p>-</p>	<p>نسبت آراي اعتراض نشده به کل آراء</p>	<p>درصد</p>	<p>23</p>
<p></p>	<p></p>	<p></p>	<p></p>	<p></p>	<p></p>

<p style="text-align: center;">% 3</p>		<p>نسبت آرای قضایی تأیید شده به آرای مورد اعتراض</p> <p style="text-align: right;">24 درصد</p>
<p style="text-align: center;">% 9/ 28</p>	<p style="text-align: center;">% 30</p>	<p>نسبت آرای اجرا نشده دیوان عدالت اداری نسبت به کل آرای اجرایی</p> <p style="text-align: right;">25 درصد</p>
	<p style="text-align: center;">70</p>	<p>میانگین زمان اظهارنظر پزشکی قانونی در تشخیص علت فوت</p> <p style="text-align: right;">26 79/ 47 روز</p>
<p style="text-align: center;">% 2</p>	<p style="text-align: center;">----</p>	<p>میزان رضایت عمومی از خدمات قضایی</p> <p style="text-align: right;">27 درصد</p>
<p style="text-align: center;">% 9/ 52</p>	<p style="text-align: center;">2558547</p>	<p>زیربنای ساختمان های قضایی قوه قضاییه مترمربع</p> <p style="text-align: right;">28 1733687</p>
<p style="text-align: center;">% 20</p>	<p style="text-align: center;">% 100</p>	<p>نسبت پرونده شخصیت تشکیل شده برای متهمان موضوع ماده 203 قانون آ . د . ک نسبت به کل مشمولین</p> <p style="text-align: right;">29 0 درصد</p>
		<p>نسبت پرونده شخصیت تشکیل شده برای متهمان موضوع ماده 286 قانون آ . د . ک</p>

نسبت به کل مشمولین (اطفال و نوجوانان)	درصد	0	% 100	30
تعداد وکیل معاضدتي تعیین شده براي افراد فاقد بضاعت	نفر	4474	7205	31
تعداد مشاوره حضوري رایگان براي افراد فاقد بضاعت	نفر	668271	1076257	32
نسبت کارشناس رسمي تعیین شده براي افراد فاقد بضاعت به کل افراد فاقد بضاعت درصد درخواست کننده	درصد	0	% 100	33
نسبت مترجم رسمي تعیین شده براي افراد فاقد بضاعت به کل افراد فاقد بضاعت درصد درخواست کننده	درصد	0	% 100	34
نسبت پرونده هاي وارده با موضوع حل اختلاف به ديوان عالي کشور نسبت به کل پرونده هاي وارده	درصد	% 24	% 10	35

% 10	کاهش تخلفات کارکنان و قضات از ضوابط قانوني و اداري به پنجاه درصد سال پایه	36	درصد	-	-
% 3	نسبت آرای صادر شده در شعب دادگاههاي تخصصي به کل آراء	37	درصد	-	-
% 5	نسبت آرای صادر شده به وسیله نهاد داوري به آرای صادر شده محاکم دادگستري	38	درصد	-	-
- % 5	نسبت آرای ابطال شده داوري به آرای اجرا شده داوري	39	درصد	-	-

جدول شماره (17) - برآورد مصارف بودجه عمومي قوه قضائيه در برنامه ششم

ردیف - عنوان	سال پایه 1395	سال اول 1396	سال هدف مجموع برنامه 1400	میزان رشد سالانه	واحد اندازه گیری
1 تأمین کادر قضايي	12528	13328	16528	800	نفر
2 تأمین اداري و پشتيباني	40649	43849	56649	3200	نفر
3 الکترونيکي کردن فرآيند دادرسي پرونده هاي قضايي	2068367	12671786	15402634	20 %	پرونده

4	0	15000000	75000000	15000000	15000000	آرشیو الکترونیکی پرونده هاي بايگاني راكد
5	7000000	6000000	6000000	6000000	30000000	آرشیو الکترونیکی پرونده هاي ثبتي
6	3800000	21000000	21000000	21000000	21000000	آموزشهاي قضايي ، اداري ، ضابطین و مشاغل مرتبط
7	411710	411710	411710	411710	2058547	تكميل تعمير ، مقاوم سازي و تجهيز فضاهي موجود
8	0	400000	400000	400000	2000000	تشكيل پرونده شخصيت و حق الزحمه پزشكان و روانپزشكان
9	4000000	2500000	2500000	2500000	12500000	صدر اسناد مالکیت اراضي و املاك دولتي ، موقوفه و منابع طبيعي مبني بر طرح كاداستر
10	0	800000	800000	800000	4000000	تأمین وكيل معاضدتي براي افراد مشمول قانوني و ساير هزينه هاي قضايي قانوني

تبصره - قوه قضائیه مکلف است گزارش دقیق عملکرد سالانه خود در طول اجرای قانون برنامه را در پایان هر سال به مجلس شورای اسلامی ارائه کند .

ماده 114 - سازمان ثبت اسناد و املاک کشور موظف است تا پایان سال دوم اجرای قانون برنامه نسبت به راه اندازی و ساماندهی دفتر املاک کشور به صورت الکترونیک اقدام نموده و کلیه معاملات راجع به املاک و اراضی را در آن به صورت آنی و الکترونیکی به نحوی ثبت نماید که امکان ثبت معاملات به صورت لحظه ای و برخط در دفتر املاک و نیز پاسخ آنی و برخط در همان لحظه به استعلامات فراهم باشد . دفتر مذکور پس از تکمیل جایگزین دفتر املاک موجود و در حکم آن خواهد بود .

ماده 115 - کلیه مقامات موضوع اصل یکصد و چهل و دوم (142) قانون اساسی موظفند اموال و دارایی خود را مطابق اصل مذکور به رئیس قوه قضائیه اعلام نمایند . عدم اعلام اموال یا کتمان آن یا گزارش ناقص آن ، جرم و مستوجب مجازات تعزیری درجه شش (محرومیت از حقوق اجتماعی) می باشد .

ماده 116 -

الف - در راستای کاهش مراجع مردم به مراجع قضائی و تسریع در حل و فصل اختلافات ، قوه قضائیه مکلف است با همکاری دولت به منظور افزایش حل و فصل اختلافات از طریق داوری ، ایجاد و توسعه نهادهای داوری و اعتمادسازی و ایجاد اقبال عمومی و حمایت از آنها ، تا پایان سال اول اجرای قانون برنامه تمهیدات لازم را پیش بینی نماید .

ب - قوه قضائیه مکلف است با بهره گیری از فناوری های نوین ، سامانه بازرسی کارآمد جهت کشف تخلفات قضات و کارکنان قضائی را فراهم نموده و با متخلفان مطابق ضوابط قانونی و در کمترین زمان ممکن برخورد نماید .

پ - قوه قضائیه مکلف است در راستای شفاف سازی فعالیت های اقتصادی و ایجاد زمینه اعتبار سنجی ، سامانه سجل محکومیت های مالی را ایجاد نماید تا امکان استعلام برخط کلیه محکومیت های مالی اشخاص محکوم علیه از این سامانه برای بانکها و مؤسسات مالی و اعتباری و دستگاههای اجرائی و دفاتر اسناد رسمی فراهم آید .

تبصره - آیین نامه اجرائی این بند ظرف مدت شش ماه پس از لازم الاجراء شدن این قانون به وسیله قوه قضائیه و با همکاری وزارتخانه های دادگستری و امور اقتصادی و دارایی و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تهیه و به تصویب هیأت وزیران می رسد .

ماده 117 - در راستای تضمین حقوق مالکیت و استحکام قراردادهای ، کاهش اطاله دادرسی و کاهش اطاله در اجرای احکام صادر شده دادگاهها و مفاد اسناد رسمی لازم الاجراء :

الف - قوه قضائیه مکلف است تا پایان سال دوم اجرای قانون برنامه سامانه ای الکترونیک ایجاد نماید که امکان پاسخگویی فوری و برخط به استعلامات مورد نیاز مراجع قضائی ذی صلاح در خصوص اموال اشخاص محکوم علیه به طور متمرکز برای قوه قضائیه و تحت نظارت مستقیم رئیس قوه قضائیه از طریق دسترسی برخط به کلیه بانکهای اطلاعاتی اموال اشخاص حقیقی و حقوقی محکوم علیه فراهم شود تا توقیف اموال مزبور به سرعت و سهولت انجام گیرد . تمام مراجعی که به هر نحو اطلاعاتی در مورد اموال اشخاص دارند ، مانند سازمان ثبت اسناد و املاک کشور ، شهرداری ها ، سازمان امور مالیاتی ، نیروی انتظامی ، سازمان بورس و اوراق بهادار ، بانک مرکزی و کلیه بانکها و مؤسسات مالی و اعتباری و سامانه شناسه (کد) رهگیری اتحادیه مشاوران املاک مکلفند کلیه اطلاعات خود در مورد اموال متعلق به اشخاص مذکور و کلیه تغییرات راجع به آنها و هر نوع نقل و انتقال بعدی آنها را ، به نحوی که این اطلاعات به صورت برخط (آنلین) و آنی از طریق سامانه مذکور قابل دسترس باشد ، در اختیار قوه قضائیه قرار دهند . اطلاعات قابل دسترسی از طریق این سامانه دارای طبقه بندی محرمانه است و صرفاً با تأیید قضات منصوب رئیس قوه قضائیه به درخواست مراجع قضائی صالح یا مراجع اجراکننده رأی یا مراجع اجراکننده مفاد اسناد رسمی در اختیار آنان قرار می گیرد . نحوه اجرای این بند به موجب آیین نامه ای است که ظرف مدت شش ماه پس از لازم الاجراء شدن این قانون به وسیله قوه قضائیه و با همکاری وزارتخانه های دادگستری ، ارتباطات و فناوری اطلاعات و امور اقتصادی و دارایی تهیه و به تصویب هیأت وزیران می رسد .

ب - سازمان ثبت اسناد و املاک کشور تا پایان سال اول اجرای قانون برنامه اقدامات قانونی لازم برای الکترونیک کردن فرآیندهای اجرای مفاد اسناد رسمی را انجام دهد .

پ - هزینه اجرای مفاد اسناد لازم الاجراء صرفاً از محل اموال توقیف شده متعهد سند و پس از وصول مطالبات متعهد سند ، به وسیله اجرائی ثبت وصول می گردد .

در طول اجرای قانون برنامه بند (پ) ماده (117) در بخش مغایرت بر ماده (131) قانون ثبت اسناد و املاک مصوب 1310/ 12/ 26 و تبصره آن حاکم است .

ت - قوه قضائیه مکلف است تا پایان سال اول اجرای قانون برنامه درگاه الکترونیک ایجاد نماید که با اتصال به سامانه های الکترونیک دستگاههای اجرائی ، کلیه استعلامات مورد نیاز مراجع قضائی به صورت الکترونیک قابل انجام و پاسخگویی باشد . کلیه دستگاههای اجرائی مکلفند در اجرای این بند با قوه قضائیه همکاری کنند و استعلامات مورد نیاز قوه قضائیه را به صورت الکترونیک و در کمترین زمان ممکن از طریق سامانه مذکور پاسخ دهند .

تبصره - آیین نامه اجرائی این بند ظرف مدت شش ماه پس از لازم الاجراء شدن این قانون به وسیله قوه قضائیه و با همکاری وزارت دادگستری تهیه و به تصویب هیأت وزیران می رسد .

ث - تا پایان سال دوم اجرای قانون برنامه ششم قوه قضائیه تمهیدات قانونی لازم مربوط به موضوع مسؤولیت مدنی را پیش بینی نماید .

ماده 118 - کلیه وجوهی که به عنوان جزای نقدی یا جریمه نقدی بابت جرائم و تخلفات توسط مراجع قضائی ، شبه قضائی ، انتظامی و اداری و شرکتهای

دولتي اخذ مي شود به خزانه و اربز مي گردد . دستگاههاي ذي ربط حق استفاده از درآمد فوق را ندارند . دولت موظف است اعتبار مورد نیاز دستگاههاي مذکور را که از محل درآمد - هزینه تاکنون تأمین گردیده است در ردیفهاي اعتبارات عمومي بودجه سنواتي مربوطه لحاظ نماید .

تبصره 1 - قوانين مغاير از جمله موارد ذيل از زمان لازم الاجراء شدن اين قانون موقوف الاجراء مي گردد :

- 1 - تبصره ماده (77) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب 3 / 10 / 1392 با اصلاحات و الحاقات بعدي
- 2 - جزء (ب) بند (4) ماده (45) قانون وصول برخي از درآمدهاي دولت و مصرف آن در موارد معين مصوب 20 / 8 / 1369 با اصلاحات و الحاقات بعدي
- 3 - ماده (4) قانون بيمه اجباري خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشي از وسايل نقلیه مصوب 20 / 2 / 1395 (در قسمت جزاي نقدي)
- 4 - ماده (23) (در قسمت جزاي نقدي) در بخش مغايرت قانون شوراهاي حل اختلاف مصوب 16 / 9 / 1394
- 5 - بندهاي (ب) و (د) ماده (23) قانون رسيدگي به تخلفات رانندگي مصوب 8 / 12 / 1389 و اصلاحات بعدي آن

تبصره 2 - حکم ماده (118) در طول اجرائي قانون برنامه ششم توسعه ، در موارد ذيل حاکم است :

- 1 - بر تبصره ماده (77) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب 3 / 10 / 1392 با اصلاحات و الحاقات بعدي ، در بخش اختصاص سالانه تا مبلغ دويست ميليارد ريال براي مبارزه با قاچاق کالا و ارز به کاشفان دستگاههاي ذي ربط و مراجع رسيدگي کننده
- 2 - بر جزء (ب) بند (4) ماده (45) قانون وصول برخي از درآمدهاي دولت و مصرف آن در موارد معين مصوب 20 / 8 / 1369 با اصلاحات و الحاقات بعدي ، در بخش اختصاص سه درصد (3 %) از محل پنجاه درصد (50 %) وجوه حاصل از جرايم رانندگي در هر يك از شهرها (غير از تهران) و همچنين معادل کليه وجوه حاصل از جرائم رانندگي در جاده ها که به حساب درآمد عمومي کشور و اربز مي شود ، جهت تشويق مأموراني که تخلف را تشخيص و اقدام به صدور اخطاربه مي کنند .
- 3 - بر بند (پ) ماده (4) قانون بيمه اجباري خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشي از وسايل نقلیه مصوب 20 / 2 / 1395 در بخش اختصاص صد در صد مبلغ جزاي نقدي به صندوق تأمین خسارت هاي بدني
- 4 - بر ماده (23) قانون شوراهاي حل اختلاف مصوب 16 / 9 / 1394 در بخش اختصاص درآمد حاصل از جریمه هاي قانوني به شوراهاي حل اختلاف

ماده 119 - دولت موظف است در طول سنوات اجرائي قانون برنامه حداقل دو و نه دهم درصد (9 / 2 %) از منابع بودجه عمومي دولت را براي اجرائي تکاليف و برنامه هاي قوه قضائيه و سازمان هاي وابسته در بودجه هاي سنواتي پيش بيني و تأمین نماید .

بخش 20 - نظارت و ارزشيابي برنامه

ماده 120 -

الف - دولت موظف است تا پايان سال دوم اجرائي قانون برنامه اسناد ذيل را با رعايت قوانين و مقررات مربوطه تهيه و به تصويب هيأت وزيران برساند :

- 1 - سند ملي کار شايسته
- 2 - سند ملي راهبرد انرژی کشور
- 3 - سند ملي توانمندسازي و ساماندهي و توانمندسازي سکونتگاههاي غيررسمي

ب - قوه قضائيه موظف است تا پايان سال دوم اجرائي قانون برنامه سند امنيت قضائي را با رعايت قوانين و مقررات مربوطه تهيه و به تصويب رئيس قوه قضائيه برساند .

ماده 121 - به منظور اجرائي نمودن جداول کمي و احکام اين قانون و نظارت بر اجرائي برنامه :

الف - دولت مکلف است گزارش هاي نظارتي سالانه قانون برنامه ششم شامل چگونگي تحقق اهداف کمي مندرج در جداول اين قانون ، احکام برنامه هاي بخشي و فرابخشي را به همراه لوايح بودجه سنواتي به مجلس شوري اسلامي ارائه نماید .

تبصره - سازمان مکلف است امکان دسترسي به شاخصهاي کليدي توسعه عملکرد برنامه پنجساله ششم و بودجه هاي سالانه را با تعريف شاخصهاي متناسب و محاسبه منظم آنها ، حداکثر تا سال دوم اجرائي قانون برنامه براي کميسيون هاي تخصصي مجلس شوري اسلامي فراهم نماید .

ب - به منظور احياء و تحکيم نظام نظارت در اجرائي قانون برنامه سازمان موظف است با تعريف نظام جامع نظارت عملياتي ، گزارش هاي سه ماهه ، شش ماهه و سالانه را بر اساس وظايف مندرج در قانون برنامه و بودجه مصوب 10 / 12 / 1351 ، درباره اجرائي قوانين بودجه هاي سنواتي و اجرائي قانون برنامه ششم به مجلس شوري اسلامي تقديم کند .

ماده 122 - قانون تنظيم بخشي از مقررات مالي دولت مصوب 27 / 11 / 1380 و اصلاحات و الحاقات بعدي آن تنفيذ و قانون احکام دائمي برنامه هاي توسعه کشور مصوب 10 / 11 / 1395 و قانون الحاق برخي مواد به قانون تنظيم بخشي از مقررات مالي دولت (2) مصوب 4 / 12 / 1393 و ماده (66) قانون محاسبات عمومي کشور مصوب 6 / 1 / 1366 با اصلاحات و الحاقات بعدي به عنوان بخشي از اين قانون در طول اجرائي قانون برنامه حاکم بوده و با لحاظ موارد زير اعمال مي گردد :

الف - بر احکام اين قانون ، حکم ماده (1) قانون احکام دائمي برنامه هاي توسعه کشور مصوب سال 1395 حاکم است .

ب - حکم ماده (16) قانون احکام دائمي برنامه هاي توسعه کشور در طول اجرائي قانون برنامه ششم توسعه بر قانون ماليات هاي مستقيم مصوب 3 / 12 / 1366 با اصلاحات و الحاقات بعدي آن حاکم است .

ماده 123 - سياست هاي كلي برنامه ششم و ساير سياست هاي كلي ابلاغي مقام معظم رهبري لازم الاجراء است .

ماده 124 - اين قانون از تاريخ لازم الاجراء شدن به مدت پنج سال معتبر مي باشد و دولت موظف است شش ماه قبل از پايان اعتبار اين قانون لايحه برنامه پنجساله هفتم را به مجلس شوراي اسلامي ارائه نمايد .

قانون فوق مشتمل بر يكصد و بيست و چهار ماده و يكصد و بيست و هشت تبصره در جلسه علني روز شنبه مورخ چهاردهم اسفند ماه يکهزار و سيصد و نود و پنج مجلس شوراي اسلامي تصويب و در تاريخ 1395/ 12/ 21 از سوي مجمع تشخيص مصلحت نظام با اصلاح بند (الف) ماده (4) ، بند (ب) ماده (12) ، ماده (30) ، جزء (1) بند (الف) ماده (67) و تأييد ماده (16) موافق با مصلحت نظام تشخيص داده شد .

رئيس مجلس شوراي اسلامي - علي لاريجاني